

Euroopa Liidu Teataja

L 354

Eestikeelne väljaanne

Õigusaktid

51. aastakäik

31. detsember 2008

Sisukord

I EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik

MÄÄRUSED

- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1331/2008, 16. detsember 2008, millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus ⁽¹⁾ 1
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1332/2008, 16. detsember 2008, mis käsitleb toiduensüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97 ⁽¹⁾ 7
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1333/2008, 16. detsember 2008, toidu lisaainete kohta ⁽¹⁾ 16
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1334/2008, 16. detsember 2008, mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi ning millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1601/91, määrusi (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ ⁽¹⁾ 34
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1335/2008, 16. detsember 2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 881/2004, millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur (agentuuri määrus) ⁽¹⁾ 51
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1336/2008, 16. detsember 2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 648/2004, et kohandada seda määrusega (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ⁽¹⁾ 60
- ★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1337/2008, 16. detsember 2008, millega luuakse rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades 62

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

Hind: 18 EUR

(Jätkub pöördel)

ET

Aktid, mille pealkiri on trükitud harilikus trükikirjas, käsitlevad põllumajandusküsimuste igapäevast korraldust ning nende kehtivusaeg on üldjuhul piiratud.

Kõigi ülejäänud aktide pealkirjad on trükitud poolpaksus kirjas ja nende ette on märgitud tärn.

Käesolev on viimane 2008. aasta L-seria väljaanne.

★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1338/2008, 16. detsember 2008, rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika kohta ⁽¹⁾	70
★ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1339/2008, 16. detsember 2008, millega luuakse Euroopa Koolitusfond (uuesti sõnastamine)	82
Märkus lugejale (vt tagakaane sisekülge)	s3

⁽¹⁾ EMPs kohaldatav tekst

I

(EÜ asutamislepingu / Euratomi asutamislepingu kohaselt vastu võetud aktid, mille avaldamine on kohustuslik)

MÄÄRUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1331/2008,

16. detsember 2008,

millega kehtestatakse toidu lisaainet, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ohutu ja tervisliku toidu vaba liikumine on siseturu oluline aspekt ning mõjutab oluliselt inimeste tervist ja heaolu ning nende sotsiaalseid ja majanduslikke huve.
- (2) Ühenduse poliitika elluviimisel tuleks tagada inimeste elu ja tervise kõrgetasemeline kaitse.
- (3) Inimeste tervise kaitsmiseks peab hindama inimtoidus kasutatavate lisaainet, ensüümide ning lõhna- ja maitseainete ohutust enne ühenduse turule viimist.

- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1333/2008 (toidu lisaainet kohta), ⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1332/2008 (toiduensüümide kohta) ⁽⁴⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1334/2008 (mis käsitleb toidus kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi) ⁽⁵⁾ (edaspidi „valdkondlikud toidualased õigusaktid“) määratakse kindlaks ühtsed kriteeriumid ja nõudmised nende ainete hindamiseks ja neile lubade andmiseks.

- (5) Elukõige nähakse ette, et toidu lisaaaineid, toiduensüüme ning lõhna- ja maitseaineid (kuna lõhnaainete puhul tuleb vastavalt määrusele (EÜ) nr 1334/2008 läbi viia ohutuse hindamine) ei tohi vastavalt valdkondlike toidualaste õigusaktidega kindlaks määratud tingimustele turule viia ja inimtoidus kasutada enne, kui nad on kantud toidus kasutada lubatud ainete ühenduse loetelusse.

- (6) Tarbijate usalduse säilitamiseks on väga oluline tagada toidu tootmise ja käitlemise protsessi läbipaistvus.

- (7) Seetõttu on otstarbekas kehtestada nende kolme ainekategooria puhul ühenduse ühtne menetlus hindamiseks ja lubade andmiseks, mis oleks tõhus, kiire ja läbipaistev ning hõlbustaks ainete vaba liikumist ühenduse turul.

⁽¹⁾ ELT C 168, 20.7.2007, lk 34.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. juuli 2007. aasta arvamus (ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 134), nõukogu 10. märtsi 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 111 E, 6.5.2008, lk 1), Euroopa Parlamendi 8. juuli 2008. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 18. novembri 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 16.

⁽⁴⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 7.

⁽⁵⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 34.

- (8) Ühtse menetluse aluseks peavad olema hea halduse ja õiguskindluse põhimõtted ning seda tuleb rakendada neid põhimõtteid järgides.
- (9) Käesoleva määrusega täiendatakse seega lubade andmise õiguslikku raamistikku, määrates kindlaks menetluse erinevad etapid, nende vastavad tähtajad, asjaomaste osapoolte ülesanded ja rakendatavad põhimõtted. Menetluse teatud aspektide puhul on vaja arvesse võtta valdkondlike toidualaste õigusaktide eripära.
- (10) Menetlusega sätestatud tähtajad on paika pandud arvestades valdkondlikes toidualastes õigusaktides esitatud erinevate kriteeriumite läbivaatamiseks vajaminevat aega ning jättes meetmete eelnõude koostamisel piisavalt aega konsultatsioonideks. Komisjonil on ühenduse loetelu ajakohastamise määruse eelnõu esitamiseks aega 9 kuud, kuid see ei välista võimalust esitada eelnõu lühema tähtaja jooksul.
- (11) Pärast taotluse kättesaamist peaks komisjon algatama menetluse ning vajadusel küsima Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ⁽¹⁾ loodud Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „ameti“) arvamust niipea kui võimalik pärast taotluse nõuetekohasuse ja kohaldatavuse kontrollimist.
- (12) Vastavalt määrusega (EÜ) nr 178/2002 kehtestatud toidu ohutuse küsimustes sätestatud riskihindamise raamistikule peab asjaomaste ainete turuleviimise loale eelnema ohtude, mida need ained võivad kaasa tuua inimeste tervisele, kõrgeimatele võimalikele standarditele vastav sõltumatu teaduslik hindamine. Hindamisele, mis tuleb läbi viia ameti vastutusel, peab järgnema komisjoni riskijuhtimist käsitlev otsus, mis võetakse vastu vastavalt regulatiivkomitee menetlusele, et tagada komisjoni ja liikmesriikide vaheline tihe koostöö.
- (13) Ainete turuleviimise luba tuleks anda vastavalt käesolevale määrusele, tingimusel et täidetakse valdkondlikes toidualastes õigusaktides sätestatud loakriteeriume.
- (14) On tehtud kindlaks, et alati ei ole üksnes teadusliku riskihindamise teel võimalik saada kogu teavet, millel riskijuhtimist käsitlev otsus peaks põhinema, ning õiguspäraselt tuleks arvesse võtta ka muid vaadeldava küsimusega seotud tegureid, nende hulgas ühiskondlikke, majanduslikke, traditsioonilisi, eetilisi ja keskkonnavalaseid tegureid ning kontrolli teostatavust.
- (15) Tagamaks, et asjaomaste valdkondade ettevõtjad ja üldsus oleksid teadlikud sellest, millistel ainetel on kehtiv luba, peavad lubatud ained olema kantud ühenduse loetelusse, mille koostab, mida peab ja mille avaldab komisjon.
- (16) Vajaduse korral ja teatud juhtudel võib konkreetsetes valdkondlikes toidualaste õigusaktides sätestada teaduslike andmete ja taotleja esitatud muu teabe kaitse teatavaks ajavahemikuks. Sellisel juhul peaks valdkondlike toidualaste õigusaktidega kehtestama tingimused, mille korral kõnealuseid andmeid ei tohi teise taotleja huvides kasutada.
- (17) Ameti ja ameti tegevusvaldkonnas tegutsevate liikmesriikide organisatsioonide võrgustiku toimimine on üks ameti tegevuse aluseid. Seega võib amet oma arvamuse väljatöötamiseks pöörduda oma võrgustiku poole vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 36 ning komisjoni määrusele (EÜ) nr 2230/2004 ⁽²⁾.
- (18) Ühtne ainetele lubade andmise menetlus peab vastama läbipaistvuse ja üldsuse teavitamise nõuetele, tagades samal ajal taotlejale õiguse säilitada teatavate andmete konfidentsiaalsus.
- (19) Jätkuvalt tuleks pöörata tähelepanu taotluse teatud aspektide konfidentsiaalsuse kaitsmisele, eesmärgiga kaitsta taotleja konkurentsivõimet. Kuid teave, mis on seotud aine ohutusega, sealhulgas (kuid mitte ainult) toksikoloogiliste uuringute ja muude ohutusuuringutega, ning algandmed ei tohiks siiski mitte mingil juhul olla konfidentsiaalsed.
- (20) Vastavalt määrusele (EÜ) nr 178/2002 kohaldatakse ameti käes olevate dokumentide suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) ⁽³⁾.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽²⁾ 23. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2230/2004, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 178/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses Euroopa Toiduohutusameti tegevusvaldkonnas tegutsevate organisatsioonide koostöövõrguga (ELT L 379, 24.12.2004, lk 64).

⁽³⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

- (21) Määruses (EÜ) nr 178/2002 on kehtestatud ühendusest pärit või kolmandatest riikidest imporditud toidu suhtes erakorraliste meetmete võtmise kord. See lubab komisjonil võtta neid meetmeid olukorras, kus toidud võivad kujutada endast tõsist ohtu inimeste või loomade tervisele või keskkonnale ja kus selle ohu rahuldavaks ohjeldamiseks asjaomaste liikmesriikide võetavatest meetmetest ei piisa.
- (22) Õigusaktide tõhususe ja lihtsustamise huvides tuleks kesk-pikas perspektiivis kaaluda võimalust laiendada ühtse lubade andmise menetluse rakendamist ka muude toidualaste õigusaktide kohaldamisalale.
- (23) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid oma õigusnormide erinevuse tõttu piisavalt saavutada ning seetõttu on neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (24) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlus) ⁽¹⁾.
- (25) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus ühenduse loetelude ajakohastamiseks. Kuna tegemist on üldmeetmetega, mille eesmärk on muuta iga valdkondliku toidualase õigusakti vähem olulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (26) Tõhususe huvides tuleks kontrolliga regulatiivmenetlusele kohaldatavaid tavapäraseid tähtaegu lühendada ainete ühenduse loeteludesse lisamise ning aine ühenduse loetelus olemisega seotud tingimuste, eripära või piirangute lisamise, välja jätmise või muutmise puhul.
- (27) Kui tungiva kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik kinni pida kontrolliga regulatiivmenetluse tavapärastest tähtaegadest, peaks komisjon aine välja jätmiseks ühenduse loetelust ning aine ühenduse loetelus olemisega seotud tingimuste, eripära või piirangute lisamiseks, välja jätmiseks või muutmiseks kohaldama otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikega 6 ette nähtud kiireloomuliste juhtumite menetlust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜIDPÕHIMÕTTED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse hindamise ja lubade andmise ühtne menetlus (edaspidi „ühtne menetlus”) toidu lisaainetele, toiduensüümidele, toidus kasutatud või kasutatavate lõhna- ja maitseainetele ja lõhna- ja maitseainete lähteainetele ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade lähteainetele (edaspidi „ained”), mis soodustab toidu vaba liikumist ühenduses ning inimeste tervise kaitse ja tarbijakaitse (sealhulgas tarbijate huvide kaitse) kõrget taset. Käesolevat määrust ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. novembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 2065/2003 (toidus või toidu pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide kohta) ⁽²⁾ reguleerimisalasse kuuluvate suitsutuspreparaatide suhtes.

2. Ühtse menetlusega kehtestatakse kord, mille alusel ajakohastatakse selliste ainete loetelusid, mille turuleviimine ühenduses on lubatud vastavalt määruses (EÜ) nr 1333/2008, määruses (EÜ) nr 1332/2008 ning määruses (EÜ) nr 1334/2008 (edaspidi „valdkondlikud toidualased õigusaktid”).

3. Kriteeriumid, mille alusel võidakse ained kanda ühenduse loetelusse, mis on ette nähtud artikliga 2, artiklis 7 nimetatud määrusega ja vajadusel käimasolevaid menetlusi käsitlevate üleminekusätetega, määratakse kindlaks valdkondlike toidualaste õigusaktidega.

Artikkel 2

Ühenduse poolt heaks kiidetud ainete loetelu

1. Kõikide valdkondlike toidualaste õigusaktidega kaasneb loetelu (edaspidi „ühenduse loetelu”), mille sisu on kindlaks määratud vastava õigusaktiga ning mis sisaldab aineid, mille turuleviimine on ühenduses lubatud. Ühenduse loetelu ajakohastab komisjon. See avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Ühenduse loetelu ajakohastamine tähendab:

a) aine lisamist ühenduse loetelusse;

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽²⁾ ELT L 309, 26.11.2003, lk 1.

- b) aine välja jätmist ühenduse loetelust;
- c) aine ühenduse loetelus olemisega seotud tingimuste, eripära või piirangute lisamist, välja jätmist või muutmist.

Liikmesriigid saavad taotlusega tutvuda komisjoni vahendusel.

2. Kui komisjon ise algatab menetluse, teavitab ta liikmesriike ja vajadusel küsib ameti arvamust.

II PEATÜKK

ÜHTNE MENETLUS

Artikkel 3

Ühtse menetluse põhiastap

1. Ühtse menetluse, mille alusel ajakohastatakse ühenduse loetelu, võib algatada komisjon või see võib põhineda taotlusel. Taotluse võib esitada liikmesriik või huvitatud isik, kes võib esindada mitmeid huvitatud isikuid (edaspidi „taotleja”) tingimustel, mis on ette nähtud artikli 9 lõike 1 punktis a osutatud rakenduseeskirjades. Taotlused saadetakse komisjonile.

2. Komisjon küsib eelnevalt Euroopa Toiduohutusametilt (edaspidi „amet”) artikli 5 kohaselt antava arvamuse.

Samas ei ole komisjon kohustatud küsima artikli 2 lõike 2 punktides b ja c osutatud ajakohastamise puhul ameti arvamust juhul, kui kõnealune ajakohastamine ei mõjuta inimeste tervist.

3. Ühtse menetluse lõpul võtab komisjon vastavalt artiklile 7 vastu ajakohastava määruse.

4. Erandina lõikest 3 võib komisjon ühtse menetluse peatada ja kavandatavast ajakohastamisest igas menetluse etapis loobuda, kui ta otsustab, et ajakohastamine ei ole õigustatud. Vajadusel võtab ta arvesse ameti arvamust, liikmesriikide seisukohti, ühenduse õigusaktide asjakohaseid sätteid ja muid vaadeldava küsimusega seotud tegureid.

Vaadeldaval juhul teavitab komisjon vajadusel otse taotlejat ja liikmesriike, osutades oma kirjas põhjustele, miks ta ei pea ajakohastamist vajalikuks.

Artikkel 4

Menetluse algatamine

1. Kui komisjon saab taotluse ühenduse loetelu ajakohastamiseks:

- a) kinnitab ta taotluse saamist taotlejale kirjalikult 14 tööpäeva jooksul selle kättesaamisest;
- b) teavitab vajadusel ametit niipea kui võimalik ning küsib ameti arvamust vastavalt artikli 3 lõikele 2.

Artikkel 5

Ameti arvamus

1. Amet esitab oma arvamuse üheksa kuu jooksul pärast nõuetekohase taotluse kättesaamist.

2. Amet edastab oma arvamuse komisjonile, liikmesriikidele ning vajadusel taotlejale.

Artikkel 6

Lisateave riskihindamise kohta

1. Põhjendatud juhtudel, kui amet küsib taotlejalt lisateavet, võib artikli 5 lõikes 1 osutatud tähtaega pikendada. Amet määrab pärast taotlejaga konsulteerimist kindlaks tähtaja, mille jooksul teave edastatakse ja teavitab komisjoni vajaliku lisaaja pikkusest. Kui komisjon ameti teatele kaheksa tööpäeva jooksul vastulauset ei esita, pikeneb artikli 5 lõikes 1 osutatud tähtaeg automaatselt lisaaja võrra. Komisjon teavitab liikmesriike tähtaja pikendamisest.

2. Kui lõikes 1 osutatud lisaaja jooksul ametile lisateavet ei edastata, koostab amet oma arvamuse olemasoleva teabe põhjal.

3. Kui taotleja esitab omal algatusel lisateavet, edastab ta selle ametile ja komisjonile. Sel juhul esitab amet oma arvamuse esialgse tähtaja jooksul, ilma et see piiraks artikli 10 kohaldamist.

4. Liikmesriigid ja komisjon saavad lisateabega tutvuda ameti vahendusel.

Artikkel 7

Ühenduse loetelu ajakohastamine

1. Üheksa kuu jooksul pärast ameti arvamuse kättesaamist esitab komisjon artikli 14 lõikes 1 osutatud komiteele loetelu ajakohastamise määruse eelnõu, võttes arvesse ameti arvamust, kõiki ühenduse õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnesoleva küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid.

Juhul kui ameti arvamust ei ole veel küsitud, algab üheksakuuline periood kuupäevast, mil komisjonile laekub nõuetekohane taotlus.

2. Ühenduse loetelu ajakohastamise määru selgitatakse, milistel kaalutlustel see põhineb.

3. Kui määruse eelnõu ei lange kokku ameti arvamusega, selgitab komisjon oma otsuse põhjuseid.

4. Meetmed, mis on mõeldud valdkondlike toidualaste õigusaktide vähem oluliste sätete muutmiseks ning mis on seotud aine ühenduse loetelust välja jätmisega, võetakse vastu artikli 14 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

5. Tõhususe huvides võetakse meetmed, mis on mõeldud valdkondlike toidualaste õigusaktide vähem oluliste sätete muutmiseks, muu hulgas neid täiendades, ning mis on seotud aine lisamisega ühenduse loetellu ning aine ühenduse loetelus olemisega seotud tingimuste, eripära või piirangute lisamise, välja jätmise või muutmise, vastu artikli 14 lõikes 4 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

6. Tungivalt kiireloomulisustel juhtudel võib komisjon aine välja jätmiseks ühenduse loetelust ning aine ühenduse loetelus olemisega seotud tingimuste, eripära või piirangute lisamiseks, välja jätmiseks või muutmiseks kohaldada artikli 14 lõikega 5 ette nähtud kiireloomuliste juhtumite menetlust.

Artikkel 8

Lisateave riskijuhtimise kohta

1. Kui komisjon küsib taotlejalt lisateavet riskijuhtimisega seotud küsimuste kohta, määrab ta taotlejaga kooskõlastatult kindlaks tähtaja selle teabe esitamiseks. Sellisel puhul võidakse artiklis 7 osutatud tähtaega vastavalt pikendada. Komisjon teavitab liikmesriike tähtaja pikendamisest ning teeb liikmesriikidele lisateabe kättesaadavaks pärast selle saamist.

2. Kui lõikes 1 osutatud lisaaja jooksul lisateavet ei edastata, võtab komisjon tegutsemisel aluseks olemasoleva teabe.

III PEATÜKK

MUUD SÄTTED

Artikkel 9

Rakenduseeskirjad

1. Vastavalt artikli 14 lõikes 2 osutatud regulatiivmenetlusele võtab komisjon hiljemalt kahekümne nelja kuu jooksul pärast valdkondlike toidualaste õigusaktide vastuvõtmist vastu käesoleva määruse rakenduseeskirjad, mis käsitlevad eelkoige:

a) artikli 4 lõikes 1 osutatud taotluse sisu, koostamist ja esitamist;

b) taotluse nõuetekohasuse kontrolli korda;

c) artiklis 5 osutatud ameti arvamuses sisalduma pidava teabe iseloomu.

2. Selleks et võtta vastu lõike 1 punktis a osutatud rakenduseeskirju, konsulteerib komisjon ametiga, kes esitab talle kuue kuu jooksul pärast iga valdkondliku toidualase õigusakti jõustumist asjaomaste ainete riskihindamiseks vajalikke andmeid käsitleva ettepaneku.

Artikkel 10

Tähtaegade pikendamine

Ilma et see piiraks artikli 6 lõike 1 ja artikli 8 lõike 1 kohaldamist, võib komisjon erandlike asjaolude korral artikli 5 lõikes 1 ja artiklis 7 osutatud tähtaegu pikendada omal algatusel või vajadusel ameti taotluse alusel, kui kõnealuse küsimuse iseloom seda õigustab. Sellisel juhul teavitab komisjon vajadusel taotlejat ja liikmesriike tähtaja pikendamisest ning selle põhjustest.

Artikkel 11

Läbipaistvus

Amet tagab oma tegevuse läbipaistvuse vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklile 38. Ta avalikustab viivitamata oma arvamused. Lisaks avalikustab ta kõik arvamused ja artikli 6 lõikes 1 osutatud tähtaegade pikendamise taotlused.

Artikkel 12

Konfidentsiaalsus

1. Taotleja esitatud teabe puhul võib nõuda selle osa konfidentsiaalset käsitlemist, mille avaldamine võib oluliselt kahjustada taotleja konkurentsivõimet.

Konfidentsiaalseks ei peeta ühelgi juhul järgmist teavet:

a) taotleja nimi ja aadress;

b) aine nimetus ja üksikasjalik kirjeldus;

c) põhjendus selle kohta, miks kasutatakse ainet konkreetsetes toitudes või toidukategooriates;

d) teave, mis seostub ainete ohutuse hindamisega;

e) vajadusel analüüsi meetod või meetodid.

2. Lõike 1 rakendamiseks märgib taotleja edastatava teabe hulgas ära selle osa, mida ta soovib käsitleda konfidentsiaalselt. Sellisel juhul tuleb esitada kontrollitav põhjendus.

3. Pärast taotlejaga konsulteerimist otsustab komisjon, milline teave võib jääda konfidentsiaalseks ning teavitab sellest taotlejat ja liikmesriike.

4. Pärast komisjoni seisukohaga tutvumist on taotlejal edastatud teabe konfidentsiaalsuse säilitamiseks taotluse tagasivõtmiseks aega kolm nädalat. Kuni selle tähtaja lõpuni konfidentsiaalsus säilitatakse.

5. Komisjon, amet ja liikmesriigid võtavad vastavalt määrusele (EÜ) nr 1049/2001 vajalikud meetmed, et tagada käesoleva määruse alusel saadud teabe vajalik konfidentsiaalsus, välja arvatud sellise teabe puhul, mis tuleb avalikustada inimeste ja loomade tervise või keskkonna kaitsmiseks, kui asjaolud seda nõuavad.

6. Kui taotleja võtab tagasi või on tagasi võtnud esitatud taotluse, ei avalikusta komisjon, amet ega liikmesriigid konfidentsiaalset teavet, k.a teavet, mille osas komisjon ja taotleja on eriarvamustel.

7. Lõigete 1 ja 6 kohaldamine ei takista teabe vahetamist komisjoni, ameti ja liikmesriikide vahel.

Artikkel 13

Hädaolukorrad

Ühenduse loetelus sisalduva ainega seotud hädaolukorra puhul, eelkõige ameti arvamust arvesse võttes, võetakse meetmed vastavalt määruse (EÜ) nr 178/2002 artiklites 53 ja 54 osutatud korrale.

Artikkel 14

Komitee

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 kohaselt moodustatud alaline toiduahela ja loomatervishoiu komitee.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja lõike 5 punkti b ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtaegadeks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõike 3 punkti c, lõike 4 punkti b ja lõike 4 punkti e tähenduses kehtestatakse vastavalt 2 kuud, 2 kuud ja 4 kuud.

5. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6 ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 15

Liikmesriikide pädevad asutused

Hiljemalt kuus kuud pärast iga valdkondliku toidualase õigusakti jõustumist edastavad liikmesriigid komisjonile ja ametile valdkondlike toidualaste õigusaktide raames ühtse menetluse eest vastutava pädeva riigiasutuse nime, aadressi ja kontaktisiku andmed.

IV PEATÜKK

LÖPPSÄTE

Artikkel 16

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse valdkondlike toidualaste õigusaktide suhtes alates artikli 9 lõikes 1 osutatud meetmete kohaldamiskuupäevast.

Artiklit 9 kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2009.

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1332/2008,

16. detsember 2008,

mis käsitleb toiduensüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Ohutu ja tervisliku toidu vaba liikumine on siseturu oluline aspekt ning mõjutab oluliselt inimeste tervist ja heaolu ning nende sotsiaalseid ja majanduslikke huve.
- (2) Ühenduse poliitika elluviimisel tuleks tagada inimeste elu ja tervise kaitse kõrge tase.
- (3) Teisi toiduensüüme peale lisainetena kasutatavate ensüümide praegu ei reguleerita või reguleeritakse kui abiaineid liikmesriikide õigusaktidega. Erinevused toiduensüümide hindamist ja lubade väljastamist käsitlevates siseriiklikes õigus- ja haldusnormides võivad takistada nende vaba liikumist, luues tingimused ebavõrdseks ja ebaõiglaseks konkurentsiks. Seetõttu on vaja vastu võtta ühenduse eeskirjad ensüümide toidus kasutamise seotud siseriiklike õigus- ja haldusnormide ühtlustamiseks.

(4) Käesolev määrus peaks hõlmama vaid ensüüme, mis lisatakse toidule, et täita toidu tootmisel, töötlemisel, valmistamisel, käitlemisel, pakendamisel, transpordil või ladustamisel teatavat tehnoloogilist funktsiooni, sealhulgas abiainetena kasutatavaid ensüüme (edaspidi „toiduensüümid“). Käesoleva määruse reguleerimisala ei peaks seetõttu hõlmama ensüüme, mida ei lisata toidule tehnoloogilise funktsiooni täitmiseks, vaid mis on ette nähtud inimestele tarbimiseks, näiteks toitumis- või seedimiseesmärgil kasutatavad ensüümid. Toiduensüümidenä ei tuleks käsitada selliste toitude nagu juustu ja veini tootmiseks traditsiooniliselt kasutatavaid mikroorganismide kultuure, mis võivad juhuslikult toota ensüüme, kuid mida ei kasutata spetsiaalselt ensüümide tootmiseks.

(5) Käesoleva määruse reguleerimisalast tuleks välja jätta toiduensüümid, mida kasutatakse eranditult Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1333/2008 (toidu lisainete kohta) ⁽³⁾ reguleerimisalasse kuuluvate lisainete tootmiseks, sest nende toitude ohutust juba hinnatakse ja reguleeritakse. Kui kõnealuseid toiduensüüme kasutatakse toiduensüümide kujul toidus, kuuluvad nad siiski käesoleva määruse reguleerimisalasse.

(6) Toiduensüüme tuleks heaks kiita ja kasutada vaid juhul, kui nad vastavad käesolevas määruses ettenähtud kriteeriumidele. Toiduensüümid peavad olema kasutamisel ohutud, nende kasutamiseks peab olema tehnoloogiline vajadus ja nende kasutamine ei tohi tarbijat eksitada. Tarbija eksitamine hõlmab kasutatud koostisainete laadi, värskuse ja kvaliteediga, toote või tootmisprotsessi looduslikkuse või toote toiteväärtusega seotud küsimusi, kuid ei piirdu nendega. Toiduensüümide heakskiitmisel tuleks arvestada muid asjakohaseid tegureid, sh ühiskondlikke, majanduslikke, traditsioonidega seonduvaid, eetilisi ja keskkonnategureid, ettevaatuspõhimõtet ning kontrolli teostatavust.

(7) Mõned toiduensüümid on lubatud spetsiifiliseks kasutamiseks, näiteks puuviljamahlades ja teatavates sarnastes toodetes ning teatavates inimtoiduks ette nähtud piimaavalikudes ja mõnedes lubatud veinivalmistustavades ning -protsessides. Selliste toiduensüümide kasutamine peaks

⁽¹⁾ ELT C 168, 20.7.2007, lk 34.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. juuli 2007. aasta arvamus (ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 162), nõukogu 10. märtsi 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 111 E, 6.5.2008, lk 32) ja Euroopa Parlamendi 8. juuli 2008. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Nõukogu 18. novembri 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ Vaata käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 16.

vastama käesolevale määrusele ja asjaomaste ühenduse õigusaktide erisätetele. Seetõttu tuleks vastavalt muuta nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiivi 2001/112/EÜ inимtoiduks ettenähtud puuviljamahlade ja teatavate samalaadsete toodete kohta, ⁽¹⁾ nõukogu 25. juuli 1983. aasta direktiivi 83/417/EMÜ teatavate inимtoiduks ettenähtud piimavalke (kaseiini ja kaseinaate) käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ⁽²⁾ ning nõukogu 17. mai 1999. aasta määrust (EÜ) nr 1493/1999 veinitoru ühise korralduse kohta ⁽³⁾. Kuna kõik toiduensüümid peaksid olema hõlmatud käesoleva määrusega, tuleks vastavalt muuta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 1997. aasta määrust (EÜ) 258/97 uuendatoidu ja toidu uuendkoostisosade kohta ⁽⁴⁾.

(8) Ühenduses kasutamiseks lubatud toiduensüümid tuleks kanda ühenduse loetelusse, milles ensüüme selgelt kirjeldatakse ja täpsustatakse nende kasutamistingimusi ning mis sisaldab vajadusel teavet nende funktsiooni kohta valmistoidus. Seda loetelu tuleks täiendada eelkõige ensüümide päritolu, sh vajadusel teave nende allergeensete omaduste kohta, ja puhtusekriteeriume käsitlevate spetsifikatsioonidega.

(9) Ühtlustamise tagamiseks tuleks hinnata toiduensüümidega seotud riske ja kanda need ühenduse loetelusse vastavalt menetlusele, mis on ette nähtud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) ⁽⁵⁾.

(10) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ⁽⁶⁾ kohaselt tuleb rahvatervist mõjutada võivate teemade korral konsulteerida Euroopa Toiduohutusametiga (edaspidi „toiduohutusamet“).

(11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) ⁽⁷⁾ reguleerimisalasse kuuluvale toiduensüümile tuleks anda luba nii kõnealuse määruse kui ka käesoleva määruse alusel.

(12) Toiduensüüm, mis on vastavalt käesolevale määrusele juba kantud ühenduse loetelusse ja mille valmistamiseks kasutatavad tootmismeetodid või lähteained erinevad oluliselt toiduohutusameti poolt riskihindamisel analüüsitudest või käesoleva määruse kohases loas ja spetsifikatsioonides nimetatutest, tuleks esitada toiduohutusametile hindamiseks. „Oluline erinevus“ võib muu hulgas tähendada tootmismeetodite osas taimest ekstraheerimiselt üleminekut kääritamisele, kasutades mikroorganisme või geneetiliselt muundatud mikroorganisme, samuti võib see tähendada lähteainete muutmist või osakeste suuruse muutmist.

(13) Kuna mitmed toiduensüümid on juba ühenduse turul, tuleks näha ette sätted, millega tagatakse, et üleminek toiduensüüme käsitlevale ühenduse loetelule on sujuv ja see ei häiri olemasolevat toiduensüümide turgu. Nende toodetega seotud riskihindamiseks vajaliku teabe kättesaadavaks tegemiseks tuleks anda taotlejatele piisavalt aega. Seega tuleks näha ette esialgne kaheaastane periood pärast määruse (EÜ) nr 1331/2008 kohaselt sätestatud rakendusmeetmete kohaldamise kuupäeva, et taotlejatel oleks piisavalt aega esitada teave olemasolevate ensüümide kohta, mille võib kanda käesoleva määruse alusel koostatavasse ühenduse loetellu. Samuti peaks esialgse kaheaastase perioodi jooksul olema võimalik esitada loa väljastamise taotlus uute ensüümide kohta. Toiduohutusamet peaks viivitamata hindama kõiki selliste toiduensüümide osas esitatud taotlusi, mille kohta on kõnealuse perioodi jooksul esitatud piisavalt teavet.

(14) Kõigi taotlejate jaoks õiglaste ja võrdsete tingimuste tagamiseks peaks ühenduse loetelu koostamine toimuma ühe etapina. Kõnealune loetelu tuleks koostada pärast kõigi selliste toiduensüümidega seotud riskihindamise lõpuleviimist, mille kohta on esialgse kaheaastase perioodi jooksul esitatud piisavalt teavet. Toiduohutusameti konkreetsete toiduensüümide riskihindamised tuleks avaldada siiski niipea, kui need on lõpule viidud.

(15) Eeldatavalt esitatakse esialgse kaheaastase perioodi jooksul suur hulk taotlusi. Seetõttu võib enne nendega seotud riskihindamise lõpuleviimist ja ühenduse loetelu koostamist kuluda palju aega. Selleks, et tagada esialgse kaheaastase perioodi järel uutele toiduensüümidele võrdne turulepääs, tuleks näha ette üleminekuaeg, mille jooksul võib toiduensüüme ja toitu, milles on kasutatud toiduensüüme, turule viia ning kasutada vastavalt liikmesriikides kehtivatele siseriiklikele eeskirjadele, kuni on koostatud ühenduse loetelu.

⁽¹⁾ EÜT L 10, 12.1.2002, lk 58.

⁽²⁾ EÜT L 237, 26.8.1983, lk 25.

⁽³⁾ EÜT L 179, 14.7.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 43, 14.2.1997, lk 1.

⁽⁵⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

- (16) Toiduensüümid E 1103 invertaas ja E 1105 lüsoosüüm, mis on toidus kasutatavate lisaiainetena lubatud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 1995. aasta direktiivile 95/2/EÜ (toiduainetes kasutatavate lisaiainete (välja arvatud värv- ja magusainete) kohta) ⁽¹⁾ ja nende kasutustingimused tuleks viia direktiivist 95/2/EÜ üle ühenduse loetellu, kui see käesoleva määruse alusel koostatakse. Lisaks antakse nõukogu määruses (EÜ) nr 1493/1999 luba kasutada veinis ureaasi, beeta-glükanaasi ja lüsoosüümi, kui on täidetud tingimused, mis on ette nähtud komisjoni 8. mai 2008. aasta määruses (EÜ) nr 423/2008 (milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1493/1999 üksikajalikud rakenduseeskirjad ning kehtestatakse ühenduse eeskiri veinivalmistustavade ja -menetluste kohta) ⁽²⁾. Need ained on toiduensüümid ja need peaksid kuuluma käesoleva määruse reguleerimisalasse. Seetõttu tuleks need määruste (EÜ) nr 1493/1999 ja (EÜ) nr 423/2008 kohaselt veinis kasutamiseks kanda samuti ühenduse loetelusse, kui see koostatakse.
- (17) Toiduensüümide suhtes kohaldatakse ka edaspidi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiviga 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾ ning vajaduse korral määrusega (EÜ) nr 1829/2003 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1830/2003 (milles käsitletakse geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist ning geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust) ⁽⁴⁾ ettenähtud üldist märgistamiskohustust. Lisaks peaks käesolev määrus sisaldama erisätteid selliste toiduensüümide märgistamise kohta, mida müüakse toiduensüümide kujul valmistajale või tarbijale.
- (18) Toiduensüümid kuuluvad määruses (EÜ) nr 178/2002 toidu käsitleva määratluse alla ja seetõttu tuleb neid toidu märgistamisel, kui neid toidus kasutatakse, näidata koostisosana vastavalt direktiivile 2000/13/EÜ. Toiduensüümid tuleks märgistada nende tehnoloogilise funktsiooni järgi toidus ning sellele peaks järgnema toiduensüümi konkreetne nimetus. Märgistamist käsitlevate sätete osas tuleks siiski ette näha erand, juhul kui ensüüm ei täida valmistoidus mingisugust tehnoloogilist funktsiooni, vaid esineb toidus üksnes toidu ühelt või mitmelt koostisosalt ülekandumise tõttu või kui seda kasutatakse abiainena. Direktiivi 2000/13/EÜ tuleks vastavalt muuta.
- (19) Toiduensüüme tuleks pidevalt jälgida ja neid tuleks nende kasutustingimuste muutumist ja uusi teaduslikke teadmisi arvestades vajaduse korral uuesti hinnata.
- (20) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽⁵⁾.
- (21) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus võtta vastu asjakohased üleminekumeetmed. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (22) Toiduensüüme käsitleva ühenduse õiguse proportsionaalsaks ja tõhusaks loomiseks ning ajakohastamiseks on vaja koguda andmeid, jagada teavet ja kooskõlastada tööd liikmesriikide vahel. Sel eesmärgil võib otsustusprotsessi hõlbustamiseks olla kasulik viia läbi uuringuid spetsiifilistel teemadel. On asjakohane, et ühendus rahastab selliseid uuringuid oma eelarvemenetluse osana. Kõnealuste meetmete rahastamine toimub vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks) ⁽⁶⁾.
- (23) Liikmesriigid peavad käesoleva määruse täitmise tagamiseks viima läbi ametlikke kontrole vastavalt määrusele (EÜ) nr 882/2004.
- (24) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt toiduensüüme käsitlevate ühenduse eeskirjade sätestamist ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda on turu terviklikkuse ning tarbijakaitse kõrge taseme huvides parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

⁽¹⁾ EÜT L 61, 18.3.1995, lk 1.⁽²⁾ ELT L 127, 15.5.2008, lk 13.⁽³⁾ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.⁽⁴⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 24.⁽⁵⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.⁽⁶⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 3

Mõisted

I PEATÜKK

SISU, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad toidus kasutatavate toiduensüümide, sealhulgas abiainetena kasutatavate ensüümide kohta, et kindlustada siseturu tõhus toimimine, tagades samas inimeste tervise kaitse ning tarbijakaitse (sealhulgas tarbijate huvide kaitse) kõrge taseme ning õiglase toidukaubanduse, võttes vajadusel arvesse keskkonnakaitset.

Käesoleva määrusega nähakse sel eesmärgil ette:

- a) heaks kiidetud toiduensüüme käsitlev ühenduse loetelu;
- b) toiduensüümide toidus kasutamise tingimused;
- c) toiduensüümide kujul müüdavate toiduensüümide märgistamise kord.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse artiklis 3 määratletud toiduensüümide suhtes.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata toiduensüümide suhtes, kui neid kasutatakse järgmiste ainete tootmiseks:
 - a) määruse (EÜ) nr 1333/2008 reguleerimisalasse kuuluvad lisaained;
 - b) abiained.
3. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse mis tahes erieeskirjade kohaldamist toiduensüümide kasutamise osas:
 - a) spetsiifilistes toitudes;
 - b) otstarbel, mis ei kuulu käesoleva määruse reguleerimisalasse.
4. Käesolevat määrust ei kohaldata toidu tootmiseks traditsiooniliselt kasutatavate mikroorganismide kultuuride suhtes, mis võivad juhuslikult toota ensüüme, kuid mida ei kasutata spetsiaalselt nende tootmiseks.

1. Käesolevas määruses kasutatakse määrustes (EÜ) nr 178/2002, (EÜ) nr 1829/2003 ja (EÜ) nr 1333/2008 sätestatud mõisteid.

2. Kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

- a) „toiduensüüm” – toode, mis saadakse taimedest, loomadest või mikroorganismidest või nendest saadud toodetest, sealhulgas toode, mis saadakse mikroorganisme kasutades käsitamise kaudu ning:
 - i) mis sisaldab üht või mitut ensüümi, mis on suutelised katalüseerima spetsiifilist biokeemilist reaktsiooni, ja
 - ii) mis lisatakse toidule, et see täidaks tehnoloogilist funktsiooni toidu tootmise, töötlemise, valmistamise, käitlemise, pakendamise, transpordi või ladustamise mis tahes etapis;
- b) „toiduensüümi preparaat” – ühest või mitmest toiduensüümist koosnev segu, mille koostisesse nende ladustamise, müügi, standardimise, lahjendamise või lahustamise hõlbustamiseks lisatakse selliseid aineid nagu lisaained ja/või muud toidu koostisosad.

II PEATÜKK

HEAKS KIIDETUD TOIDUENSÜÜME KÄSITLEV ÜHENDUSE LOETELU

Artikkel 4

Toiduensüüme käsitlev ühenduse loetelu

Vaid ühenduse loetelusse kantud toiduensüüme võib vastavalt artikli 7 lõikes 2 sätestatud spetsifikatsioonidele ja tingimustele toiduensüümide kujul turule viia ja toidus kasutada.

Artikkel 5

Nõuetele mittevastavate toiduensüümide ja/või toidu keelamine

Mitte keegi ei tohi turule viia toiduensüümi või mis tahes toitu, milles sellist toiduensüümi on kasutatud, kui toiduensüümi kasutus ei vasta käesolevale määrusele ja selle rakendusmeetmetele.

Artikkel 6

Toiduensüümide ühenduse loetelusse kandmise üldtingimused

Toiduensüümi võib kanda ühenduse loetelusse vaid juhul, kui see vastab järgmistele tingimustele ja arvestab vajadusel muid õiguslikke tegureid:

- a) olemasolevate teaduslike tõendite kohaselt ei põhjusta see kavandatud kasutustasemel ohtu tarbijate tervisele;
- b) selle järele on põhjendatud tehnoloogiline vajadus ja
- c) selle kasutamine ei eksita tarbijaid. Tarbija eksitamine hõlmab kasutatud koostisosade laadi, värskuse ja kvaliteediga, toote või tootmisprotsessi looduslikkuse või toote toiteväärtusega seotud küsimusi, kuid ei piirdu nendega.

Artikkel 7

Toiduensüüme käsitleva ühenduse loetelu sisu

1. Artiklis 6 sätestatud tingimustele vastava toiduensüümi võib kanda ühenduse loetelusse vastavalt määruses (EÜ) nr 1331/2008 osutatud menetlusele.
2. Toiduensüümi kandmisel ühenduse loetelusse tuleb märkida:
 - a) toiduensüümi nimetus;
 - b) toiduensüümi spetsifikatsioonid, sealhulgas selle päritolu, puhtusekriteeriumid ja mis tahes muu vajalik teave;
 - c) toidud, millesse võib seda toiduensüümi lisada;
 - d) toiduensüümi kasutustingimused; kui see on asjakohane, ei kehtestata toiduensüümi jaoks arvulisi piirnorme. Sel juhul kasutatakse toiduensüümi vastavalt *quantum satis* põhimõttele;
 - e) vajaduse korral teave selle kohta, kas toiduensüümi vahetult tarbijale müümise suhtes on kehtestatud piiranguid;
 - f) vajaduse korral selle toidu märgistamise erinõuded, milles on asjaomast toiduensüümi kasutatud, et tagada lõpptarbija teavitamine toidu füüsilistest omadustest või toidu spetsiifilisest töötlemisviisist.

3. Ühenduse loetelu muudetakse vastavalt määruses (EÜ) nr 1331/2008 osutatud menetlusele.

Artikkel 8

Määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse kuuluvad toiduensüümid

1. Määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse kuuluva toiduensüümi võib kanda ühenduse loetelusse kooskõlas käesoleva määrusega üksnes juhul, kui sellele on antud luba vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003.
2. Kui ühenduse loetelusse juba kantud toiduensüümi valmistatakse erinevast lähteainest, mis jääb määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse, ei ole sellele vaja taotleda uut luba käesoleva määruse alusel, tingimusel et uuele lähteainele on antud luba vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning toiduensüüm vastab käesolevas määruses kehtestatud spetsifikatsioonidele.

Artikkel 9

Tõlgendusotsused

Vajadusel võib artikli 15 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetluse korras otsustada:

- a) kas teatav aine vastab artiklis 3 sätestatud toiduensüümi määratlusele või mitte;
- b) kas konkreetne toit kuulub toiduensüüme käsitlevas ühenduse loetelus toodud toidu kategooriasse.

III PEATÜKK

MÄRGISTAMINE

Artikkel 10

Nende toiduensüümide ja toiduensüümi preparaatide märgistamine, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale

1. Toiduensüümid ja toiduensüümi preparaadid, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale ja mida müüakse kas eraldi või omavahel ja/või muude direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõikes 4 määratletud toidu koostisosadega segatuna, võib turustada üksnes käesoleva määruse artiklis 11 ettenähtud märgistusega, mis peab olema selgesti nähtav, loetav ja kulumiskindel. Artiklis 11 sätestatud märgistusel esitatud teave peab olema ostjatele hõlpsasti arusaadavas keeles.

2. Liikmesriik, kus toodet turustatakse, võib vastavalt asutamislepingule omaenda territooriumil ette näha artiklis 11 sätestatud märgistamisandmete esitamise ühes või mitmes ühenduse ametlikus keeles, mille määrab kõnealune liikmesriik. See ei välista kõnealuste märgistamisandmete esitamist mitmes keeles.

Artikkel 11

Üldnõuded nende toiduensüümide ja toiduensüümi preparaate märgistamiseks, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale

1. Kui toiduensüüme ja toiduensüümi preparaate, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale, müüakse eraldi või omavahel ja/või teiste toidu koostisosadega segatuna, peavad nende pakendile või mahutile olema märgitud järgmised andmed:

- a) käesolevas määruses iga toiduensüümi kohta sätestatud nimetus või müüginimetus, mis sisaldab iga toiduensüümi nimetust või sellise nimetuse puudumisel Rahvusvahelise Biokeemia ja Molekulaarbioloogia Liidu (IUBMB) nomenklatuuris sätestatud üldtunnustatud nimetust;
- b) märke „toiduks” või märke „piiratud kasutamine toidus” või täpsem viide selle kavandatud kasutamisele toidus;
- c) vajaduse korral ladustamise ja/või kasutamise eritingimused;
- d) partii või seeria identifitseerimistähis;
- e) kasutusjuhised, kui nende märkimata jätmine takistaks toiduensüümi otstarbekohast kasutamist;
- f) valmistaja, pakendaja või müüja nimi või ärinimi ja aadress;
- g) teave iga toidus koguselisele piiramisele kuuluva komponendi või komponentide rühma maksimaalse koguse kohta ja/või selge ning hõlpsasti arusaadav asjakohane teave, mis võimaldab ostjal järgida käesolevat määrust või muud asjaomast ühenduse õigust; kui sama koguselist piirangut kohaldatakse eraldi või kombineeritult kasutatava komponentide rühma suhtes, võib kombineeritud osakaalu märkida üheainsa arvuna; koguseline piirang tuleb märkida kas arvuna või *quantum satis* põhimõttel;

- h) netokogus;
- i) toiduensüümi(de) toime;
- j) minimaalne säilivusaeg või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäev;
- k) vajaduse korral andmed toiduensüümi või muude ainete kohta, millele on osutatud käesolevas artiklis ja mis on loetletud direktiivi 2000/13/EÜ IIIa lisas.

2. Kui toiduensüüme ja/või toiduensüümi preparaate müüakse omavahel ja/või muude toidu koostisosadega segatuna, peab nende pakendile või mahutile olema märgitud kõigi koostisosade loetelu kahanevas järjestuses vastavalt nende osale kogukaalust.

3. Toiduensüümi preparaate pakendile või mahutile peab olema märgitud kõigi komponentide loetelu kahanevas järjestuses vastavalt nende osale kogukaalust.

4. Erandina lõigetest 1, 2 ja 3 võib lõike 1 punktides e–g ning lõigetes 2 ja 3 nõutud andmed märkida vaid saatedokumentidesse, mis tuleb esitada kättetoimetamise hetkel või enne seda, kui kõnealuse toote pakendi või mahuti hõlpsasti nähtavale osale on kantud märke „mitte jaemüügiks”.

5. Erandina lõigetest 1, 2 ja 3, võib juhul, kui toiduensüüme ja toiduensüümi preparaate tarnitakse tsisternides, kõik andmed esitada üksnes saatedokumentides, mis tuleb esitada kättetoimetamisel.

Artikkel 12

Lõpptarbijale müügiks ette nähtud toiduensüümide ja toiduensüümi preparaate märgistamine

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu 14. juuni 1989. aasta direktiivi 89/396/EMÜ (toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta) ⁽¹⁾ ja määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaldamist, võib lõpptarbijale müügiks ette nähtud toiduensüüme ja toiduensüümi preparaate, mida müüakse eraldi või omavahel ja/või muude toidu koostisosadega segatuna, turustada vaid juhul, kui nende pakendile on kantud järgmised andmed:

- a) käesolevas määruses iga toiduensüümi kohta sätestatud nimetus või müüginimetus, mis sisaldab iga toiduensüümi nimetust või sellise nimetuse puudumisel IUBMB nomenklatuuris sätestatud üldtunnustatud nimetust;

⁽¹⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21.

- b) märke „toiduks” või märke „piiratud kasutamine toidus” või täpsem viide selle kavandatavale kasutamisele toidus.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud andmete suhtes kohaldatakse vastavalt direktiivi 2000/13/EÜ artikli 13 lõiget 2.

Artikkel 13

Muud märgistamisnõuded

Artikleid 10–12 kohaldatakse, ilma et see piiraks selliste üksikajalikumate või ulatuslikumate õigus- ja haldusnormide kohaldamist, mis käsitlevad kaalu või mõõtmeid, või mida kohaldatakse ohtlike ainete ja valmististe esitusviisi, liigitamise, pakendamise ja märgistamise suhtes või selliste ainete ja valmististe transpordi suhtes.

IV PEATÜKK

MENETLUSSÄTTED JA RAKENDAMINE

Artikkel 14

Teatamiskohustus

1. Toiduensüümi tootja või kasutaja teatab komisjonile viivitamata mis tahes uuest teadus- või tehnikaalasest teabest, mis võib mõjutada toiduensüümi ohutuse hindamist.
2. Käesoleva määruse alusel juba heakskiidu saanud toiduensüümi puhul, mille valmistamisel kasutatud tootmismeetodid või lähteained erinevad oluliselt Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „toiduohutusamet”) poolt riskihindamisel analüüsitud, esitab tootja või kasutaja enne toiduensüümi turustamist komisjonile vajalikud andmed selleks, et toiduohutusamet saaks toiduensüümi muudetud tootmismeetodi või omaduste seisukohast hinnata.
3. Toiduensüümi tootja või kasutaja teavitab komisjoni viimase nõudmisel toiduensüümi tegelikust kasutamisest. Komisjon teeb selle teabe liikmesriikidele kättesaadavaks.

Artikkel 15

Komitee

1. Komisjoni abistab toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1–4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Artikkel 16

Ühtlustatud põhimõtete ühendusepoolne rahastamine

Käesolevast määrusest tulenevate meetmete rahastamise õiguslik alus on määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 66 lõike 1 punkt c.

V PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 17

Toiduensüüme käsitleva ühenduse loetelu koostamine

1. Toiduensüüme käsitlev ühenduse loetelu koostatakse vastavalt lõikele 2 esitatud taotluste alusel.
2. Huvitatud isikud võivad esitada taotlused toiduensüümi kandmiseks ühenduse loetelusse.

Taotluste esitamise tähtaeg on 24 kuud pärast määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 9 lõike 1 kohaselt kehtestatud rakendusmeetmete kohaldamise kuupäeva.

3. Komisjon asutab kõigi toiduensüümide registri (edaspidi „register”), mille kandmist ühenduse loetelusse kaalutakse ja mille kohta on käesoleva artikli lõike 2 kohaselt esitatud määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 9 lõikes 1 sätestatud nõuetekohasuse kriteeriumidele vastav taotlus. Register avalikustatakse.

Komisjon edastab taotlused arvamuse saamiseks toiduohutusametile.

4. Kui toiduohutusamet on esitanud arvamuse kõigi registrisse kantud toiduensüümide kohta, võtab komisjon ühenduse loetelu vastu määruses (EÜ) nr 1331/2008 sätestatud korras.

Erandina sellest korrast:

- a) ei kohaldata määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 5 lõiget 1 toiduohutusameti arvamuse vastuvõtmise suhtes;
- b) võtab komisjon ühenduse loetelu esmakordselt vastu pärast seda, kui toiduohutusamet on esitanud arvamuse kõigi registrisse kantud toiduensüümide kohta.

5. Kõik käesoleva artikli kohaldamisel asjakohased ülemineku-meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas seda täiendades, võetakse vajaduse korral vastu vastavalt artikli 15 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 18

Üleminekumeetmed

1. Olenemata käesoleva määruse artiklitest 7 ja 17 sisaldab koostatav ühenduse loetelu järgmisi toiduensüüme:

- a) E 1103 invertaas ja E 1105 lüsosüüm, märkides nende kasutustingimused, mis on täpsustatud direktiivi 95/2/EÜ I lisas ja III lisa C osas;
- b) ureaas, beeta-glükanaas ja lüsosüüm veinis kasutamiseks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1493/1999 ja kõnealuse määruse rakenduseeskirjadele.

2. Toiduensüüme, toiduensüümi preparaate ja toiduensüüme sisaldavat toitu, mis viidi turule või märgistati enne 20. jaanuari 2010 ning mis ei vasta artiklite 10–12 sätetele, võib turustada minimaalse säilivusaja või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäeva lõpuni.

Artikkel 19

Direktiivi 83/417/EMÜ muutmine

Direktiivi 83/417/EMÜ I lisa III osa punkti d taanded asendatakse järgmisega:

„— laap, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1332/2008 (mis käsitleb toiduensüüme) (*) nõuetele;

— muud piima kalgendavad ensüümid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele.

(*) ELT L 354, 31.12.2008, lk 7.”

Artikkel 20

Määruse (EÜ) nr 1493/1999 muutmine

Määruse (EÜ) nr 1493/1999 artiklisse 43 lisatakse järgmine lõige:

„3. Ensüümid ja ensüümsed preparaadid, mida kasutatakse IV lisas loetletud tunnustatud veinivalmistustavade ja -menetluste puhul, peavad vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1332/2008 (mis käsitleb toiduensüüme) (*) nõuetele.

(*) ELT 354, 31.12.2008, lk 7.”

Artikkel 21

Direktiivi 2000/13/EÜ muutmine

Direktiivi 2000/13/EÜ muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 6 lõiget 4 muudetakse järgmiselt:

a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) „koostisosa” – toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav mis tahes aine, sealhulgas lisaaained ja ensüümid, mida valmistoodet – ka muudetud kujul – sisaldab.”;

b) punkti c alapunktis ii asendatakse sissejuhatav sõna „lisaaained” sõnadega „lisaaained ja ensüümid”;

c) punkti c alapunktis iii asendatakse sõnad „lisaaainete või lõhna- ja maitseainete” sõnadega „lisaaainete või ensüümide või lõhna- ja maitseainete”;

2) Artikli 6 lõikesse 6 lisatakse järgmine taane:

„— kõik ensüümid peale lõike 4 punkti c alapunktis ii osutatute tähistatakse ühe nimetusega II lisas loetletud koostisosade rühmade nimetustest, millele järgneb nende täpne nimetus.”

Artikkel 22

Direktiivi 2001/112/EÜ muutmine

Direktiivi 2001/112/EÜ I lisa II osa lõike 2 neljas, viies ja kuues taane asendatakse järgmisega:

„— Pektolüütilised ensüümid, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1332/2008 (mis käsitleb toiduensüüme) (*) nõuetele;

— Proteolüütilised ensüümid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele.

— Amülolüütilised ensüümid, mis vastavad määruse (EÜ) nr 1332/2008 nõuetele.

(*) ELT 354, 31.12.2008, lk 7.”

Artikkel 23

Määruse (EÜ) nr 258/97 muutmine

Määruse (EÜ) nr 258/97 artikli 2 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1332/2008 (mis käsitleb toiduensüüme) (*) reguleerimisalasse kuuluvad toiduensüümid.

(*) ELT 354, 31.12.2008, lk 7.”

Artikkel 24

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artiklit 4 kohaldatakse alates ühenduse loetelu kohaldamise kuupäevast. Selle kuupäevani kohaldatakse liikmesriikides toiduensüümide ja toiduensüümidega toodetud toidu turule viimist ja kasutamist reguleerivaid kehtivaid siseriiklikke õigusnorme.

Artikleid 10 kuni 13 kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2010.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1333/2008,**16. detsember 2008,****toidu lisaainete kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Ohutu ja tervisliku toidu vaba liikumine on siseturu oluline aspekt ning mõjutab oluliselt inimeste tervist ja heaolu ning nende sotsiaalseid ja majanduslikke huve.

(2) Ühenduse poliitika elluviimisel tuleks tagada inimeste elu ja tervise kõrgetasemeline kaitse.

(3) Käesoleva määrusega asendatakse varasemad toitudes kasutada lubatud lisaaineid käsitlevad direktiivid ja otsused eesmärgiga tagada terviklike ja tõhusate menetluste kaudu siseturu tõhus toimimine ja inimeste tervise kaitse kõrge tase ning tarbijakaitse (sealhulgas tarbijate huvide kaitse) kõrge tase.

(4) Käesoleva määrusega ühtlustatakse ühenduses toidu lisaainete kasutamine toidus. See hõlmab nõukogu 3. mai 1989. aasta direktiivis 89/398/EMÜ (eritoiduks ettenähtud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾ käsitletud lisaainete kasutamist toitudes, samuti teatavate toiduvärvide kasutamist liha märgistamiseks tervisemärgiga ning munade kaunistamiseks ja tembeldamiseks. Määrusega ühtlustatakse ka toidu lisaainete kasutamine toidu lisaainetes ja toiduensüümides; seeläbi tagatakse toidu lisaainete ohutus ja kvaliteet ning hõlbustatakse nende ladustamist ja kasutamist. Toiduensüüme ei ole ühenduse tasandil varem reguleeritud.

(5) Toidu lisaained on ained, mida tavaliselt ei tarbita toiduna, vaid mis lisatakse toidule tahtlikult käesolevas määruses kirjeldatud tehnoloogilisel eesmärgil, näiteks toidu säilitamiseks. Kõik toidu lisaained peaksid olema hõlmatud käesoleva määrusega ning seetõttu tuleks teaduse ja tehnika arengut arvesse võttes funktsionaalrühmade loetelu ajakohastada. Kui aineid kasutatakse lõhna ja/või maitse esiletoomiseks või toitainelistel eesmärkidel (näiteks soolaasendajad, vitamiinid ja mineraalained), ei käsitata neid siiski lisaainetena. Käesoleva määruse reguleerimisalasse ei kuulu ka toiduna käsitatavad ained, mida võib kasutada tehnoloogilisel eesmärgil, nagu keedusool või värvainena kasutatav safran ja toiduensüümid. Toidust ja muudest looduslikest allikmaterjalidest toite- või aromaatsete komponentide (nt pigmentide) selektiivse ekstraheerimise teel saadud valmistisi, mis avaldavad tehnoloogilist mõju valmistootele, tuleks käsitada toidu lisaainetena käesoleva määruse tähenduses. Toiduensüüme käsitletakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 1332/2008 (toiduensüümide kohta), ⁽⁴⁾ mis välistab käesoleva määruse kohaldamise.

(6) Käesolev määrus ei hõlma aineid, mida ei tarbita toiduna, vaid kasutatakse tahtlikult toidu töötlemiseks, ja mis jäävad valmistoitu vaid jääkainetena ning mis ei avalda valmistootele mingisugust tehnoloogilist mõju (abiained).

⁽¹⁾ ELT C 168, 20.7.2007, lk 34.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. juuli 2007. aasta arvamus (ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 142), nõukogu 10. märtsi 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 111 E, 6.5.2008, lk 10), Euroopa Parlamendi 8. juuli 2008. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Nõukogu 18. novembri 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 27.

⁽⁴⁾ Vaata käesoleva *Euroopa Liidu Teataja* lk 7.

- (7) Toidu lisaaineid tohib heaks kiita ja võib kasutada vaid juhul, kui need vastavad käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele. Toidu lisaained peavad olema kasutamisel ohutud, nende kasutamiseks peab olema tehnoloogiline vajadus ning need ei tohi tarbijat eksitada ja nende kasutamine peab tarbijale kasu tooma. Tarbija eksitamine hõlmab kasutatud koostisosade laadi, värskuse ja kvaliteediga, toote või tootmisprotsessi looduslikkuse või toote toiteväärtusega, sealhulgas puu- ning juurviljade sisaldusega seotud küsimusi, kuid ei piirdu nendega. Toidu lisaainete kasutamise lubamisel tuleks arvestada muid asjakohaseid tegureid, sealhulgas ühiskondlikke, majanduslikke, traditsioonidega seonduvaid, eetilisi ja keskkonnategureid, ettevaatuspõhimõtet ning kontrolli teostatavust. Toidu lisaaine kasutamise ja piirnormide osas tuleks arvesse võtta toidu lisaaine saamist teistest allikatest ja eri tarbijarühmade (näiteks allergilised tarbijad) kokkupuudet toidu lisaainega.
- (8) Lisaained peavad vastama heakskiidetud spetsifikatsioonidele, mis peavad hõlmama andmeid lisaaine asjakohaseks identifitseerimiseks, sealhulgas päritoluandmeid, ning spetsifikatsioonides tuleb kirjeldada vastuvõetavaid puhtusekriteeriume. Varem toidu lisaainete osas väljatöötatud spetsifikatsioonid, mis on esitatud komisjoni 5. juuli 1995. aasta direktiivis 95/31/EÜ (millega nähakse ette toiduainetes kasutatavate magusainete puhtuse erikriteeriumid), ⁽¹⁾ komisjoni 26. juuli 1995. aasta direktiivis 95/45/EÜ (millega nähakse ette toiduainetes kasutatavate värvainete puhtuse erikriteeriumid) ⁽²⁾ ja komisjoni 2. detsembri 1996. aasta direktiivis 96/77/EÜ (millega nähakse ette toiduainetes kasutatavate lisaainete (välja arvatud värv- ja magusainete) puhtuse erikriteeriumid), ⁽³⁾ tuleks säilitada seni, kuni vastavad lisaained kantakse käesoleva määruse lisadesse. Selliste lisaainetega seotud spetsifikatsioonid tuleks sel hetkel näha ette määrusega. Kõnealused spetsifikatsioonid peaksid olema otseselt seotud käesoleva määruse lisades esitatud ühenduse loeteludesse kantud lisaainetega. Arvestades nende spetsifikatsioonide keerukust ja sisu, ei peaks neid selguse huvides siiski ühenduse loeteludesse lisama, vaid need peaks sätestama ühes või mitmes eraldi määruses.
- (9) Mõningaid toidu lisaaineid tohib kasutada vaid teatavates lubatud veinitootmistavades ja -menetlustes. Selliste lisaainete kasutamine peaks vastama käesolevale määrusele ja asjakohastes ühenduse õigusaktides ettenähtud erisätetele.
- (10) Ühtlustamise tagamiseks tuleks toidu lisaainete riski hinnata ja toidu lisaained heaks kiita vastavalt korrale, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) ⁽⁴⁾.
- (11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ⁽⁵⁾ kohaselt tuleb rahvatervist mõjutada võivate teemade korral konsulteerida Euroopa Toiduohutusametiga (edaspidi „toiduohutusamet“).
- (12) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) ⁽⁶⁾ reguleerimisalasse kuuluva toidu lisaaine kasutamiseks tuleks anda luba nii kõnealuse määruse kui ka käesoleva määruse alusel.
- (13) Toidu lisaaine, mis on käesoleva määruse kohaselt juba heaks kiidetud ja mille valmistamisel kasutatud tootmismeetodid või lähteained erinevad oluliselt toiduohutusameti poolt riskihindamisel analüüsitud või sätestatud spetsifikatsioonides nimetatutest, tuleks esitada toiduohutusametile hindamiseks. Oluline erinevus võib muu hulgas tähendada tootmismeetodite puhul taimest ekstraheerimiselt üleminekut kääritamisele, kasutades mikroorganisme või geneetiliselt muundatud mikroorganisme, samuti võib see tähendada lähteainete muutmist või osakeste suuruse muutmist, sealhulgas nanotehnoloogiat kasutades.
- (14) Toidu lisaaineid tuleks hoida pideva vaatluse all ja neid tuleb nende kasutustingimuste muutumist ja uut teadusinfot arvestades vajaduse korral uuesti hinnata. Vajadusel peaks komisjon koos liikmesriikidega kaaluma asjakohaste meetmete võtmist.
- (15) Liikmesriikidel, kes 1. jaanuaril 1992. aasta on säilitanud keelud teatavate lisaainete kasutamise suhtes teatud toitudes, mida käsitatakse traditsioonilistena ja toodetakse nende territooriumil, tuleks lubada nende keeldude edasist kohaldamist. Selliste toodete nagu „Feta” ja „Salame cacciatore” osas ei tohiks käesolev määrus piirata teatavate nimetuste kasutamisega seotud piiravamate eeskirjade kohaldamist vastavalt nõukogu 20. märtsi 2006. aasta määrusele (EMÜ) nr 510/2006 (põllumajandustoodete ja toidu geograafiliste tähiste ning päritolunimetuste kaitse kohta) ⁽⁷⁾ ja nõukogu 20. märtsi 2006. aasta määrusele (EÜ) nr 509/2006 (põllumajandustoodete ja toidu garanteeritud traditsiooniliste eritunnuste kohta) ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ EÜT L 178, 28.7.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 226, 22.9.1995, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 339, 30.12.1996, lk 1.

⁽⁴⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 12.

⁽⁸⁾ ELT L 93, 31.3.2006, lk 1.

- (16) Ilma et see piiraks täiendavate piirangute kehtestamist, võib lisaaine esineda toidus peale otse toidule lisamise veel ülekandumise tulemusena koostisosalt, milles see lisaaine oli lubatud, tingimusel et valmistoidus ei ole lisaaine tase suurem, kui see oleks olnud koostisosa kasutamisel õigete tehnoloogiliste tingimuste ja hea tootmistava juures.
- (17) Toidu lisaainete suhtes kohaldatakse ka edaspidi Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiviga 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽¹⁾ ning vajaduse korral määrusega (EÜ) nr 1829/2003 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrusega (EÜ) nr 1830/2003 (milles käsitletakse geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist, geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust) ⁽²⁾ ettenähtud üldist märgistamiskohustust. Lisaks sellele tuleks käesolevasse määrusesse lisada erisätted valmistajale või lõpp-tarbijale müüdavate toidu lisaainete märgistamise kohta.
- (18) Käesoleva määruse alusel lubatud magusaineid võib kasutada otse tarbijatele müüdavates lauamagusainetes. Selliste toodete valmistajad peaksid tegema teabe sobivate vahendite abil tarbijatele kättesaadavaks, et võimaldada neil toodet ohutult kasutada. Sellise teabe saab teha kättesaadavaks mitmel viisil, sealhulgas toote etiketil, asjaomastel veebilehtedel, tarbijale mõeldud teabetelefonil või müügikohas. Selle nõude rakendamise suhtes ühetaolise lähenemisviisi võtmiseks võib osutada vajalikuks suuniste koostamine ühenduse tasandil.
- (19) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlus) ⁽³⁾.
- (20) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus muuta käesoleva määruse lisasid ja võtta vastu asjakohased üleminekumeetmed. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (21) Pidades silmas tõhusust tuleks lühendada kontrolliga regulatiivmenetluse tähtaegu, mille jooksul võetakse vastu II ja III lissasse tehtavad teatavad muudatused, mis on seotud ainetega, mis on ühenduse muu õiguse alusel juba lubatud, ning nende ainetega seonduvad mis tahes asjakohased üleminekumeetmed.
- (22) Toidu lisaaineid käsitleva ühenduse õiguse proportsionaalsuse ja tõhusaks loomiseks ning ajakohastamiseks on vaja koguda andmeid, jagada teavet ja koordineerida liikmesriikidevahelist tööd. Sel eesmärgil võib otsustusprotsessi hõlbustamiseks osutada kasulikuks uurimuste korraldamine spetsiifilistel teemadel. On asjakohane, et ühendus võib selliseid uurimusi rahastada oma eelarvemenetluse osana. Kõnealuseid meetmeid rahastatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusele (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoiu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks) ⁽⁴⁾.
- (23) Liikmesriigid peavad käesoleva määruse täitmise tagamiseks viima läbi ametlikke kontrolle vastavalt määrusele (EÜ) nr 882/2004.
- (24) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt toidu lisaaineid käsitlevate ühenduse eeskirjade sätestamist ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda turu tõrjaks ja tarbijakaitse kõrge taseme huvides parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (25) Pärast käesoleva määruse vastuvõtmist peaks komisjon toiduühenduse ja loomatervishoiu alalise komitee abiga vaatama läbi kõigi juba antud lubade vastavuse sellistele kriteeriumidele nagu tarbimine, tehnoloogiline vajadus ja tarbija võimalik eksitamine, kuid välja arvatud ohutus. Kõik toidu lisaained, mille load jäävad ühenduses kehtima, tuleks kanda käesoleva määruse II ja III lisa esitatud ühenduse loeteludesse. Käesoleva määruse III lisa tuleks täiendada teiste toidu lisaainetega, mida kasutatakse toidu lisaainetes ja toiduensüümides ning samuti toidainete kandeainetes, ning nende kasutustingimustega vastavalt määrusele (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus). Asjakohase üleminekuperioodi võimaldamiseks ei kohaldata III lisa sätteid, välja arvatud toidu lisaainete kandeaineid ning toidu lisaaineid lõhna- ja maitseainetes käsitlevaid sätteid enne 1. jaanuari 2011.
- (26) Kuni uue ühenduse toidu lisaainete loetelu koostamiseni on vajalik sätestada lihtsustatud menetlus, mis võimaldaks olemasolevates direktiivides sätestatud kehtivaid toidu lisaainete loetelusid ajakohastada.

⁽¹⁾ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.

⁽²⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 24.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽⁴⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.

(27) Käesoleva määruse vastuvõtmisest ühe aasta jooksul peaks komisjon välja töötama hindamiskava, mille järgi saaks toiduohutusamet ühenduses juba lubatud lisaainete ohutust uuesti hinnata, ilma et see piiraks põhjenduses 25 osutatud läbivaatamise tulemuste kohaldamist. Selles kavas tuleks määratleda vajadused ja prioriteetide järjestus, mille alusel tuleb heakskiidetud lisaaineid analüüsida.

(28) Käesoleva määrusega tunnistatakse kehtetuks ja asendatakse järgmised õigusaktid: nõukogu 23. oktoobri 1962. aasta direktiiv 62/2645/EMÜ (toidus lubatud värvaineid käsitlevate liikmesriikide eeskirjade ühtlustamise kohta), ⁽¹⁾ nõukogu 26. jaanuari 1965. aasta direktiiv 65/66/EMÜ (millega nähakse ette toidus kasutamiseks lubatud säilitusainete puhtuse erikriteeriumid), ⁽²⁾ nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiiv 78/663/EMÜ (millega nähakse ette toiduainetes kasutatavate emulgaatorite, stabilisaatorite, paksendite ja tarretusainete puhtuse erikriteeriumid), ⁽³⁾ nõukogu 25. juuli 1978. aasta direktiiv 78/664/EMÜ (millega nähakse ette toidus kasutada lubatud antioksüdantide puhtuse erikriteeriumid), ⁽⁴⁾ komisjoni esimene 28. juuli 1981. aasta direktiiv 81/712/EMÜ (millega kehtestatakse ühenduse analüüsimeetodid, et kontrollida teatavate toiduainetes kasutatavate lisaainete vastavust puhtusekriteeriumidele), ⁽⁵⁾ nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiiv 89/107/EMÜ (toiduainetes lubatud lisaaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta), ⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1994. aasta direktiiv 94/35/EÜ (toiduainetes kasutatavate magusainete kohta), ⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. juuni 1994. aasta direktiiv 94/36/EÜ (toiduainetes kasutatavate värvainete kohta), ⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. veebruari 1995. aasta direktiiv 95/2/EÜ (toiduainetes kasutatavate lisaainete (välja arvatud värv- ja magusainete) kohta), ⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. detsembri 1996. aasta otsus nr 292/97/EÜ (selliste siseriiklike õigusaktide säilitamise kohta, millega keelatakse teatavate lisaainete kasutamine teatavate toiduainete valmistamisel), ⁽¹⁰⁾ ja komisjoni 27. märtsi 2002. aasta otsus 2002/247/EÜ (millega peatatakse lisaaine E 425 (Rivieri titaanjuur) sisaldavate pastilaa-marmelaaditoodete turuleviimine ja import) ⁽¹¹⁾. Siiski on asjakohane, et mõned kõnealuste õigusaktide sätted jääksid üleminekuperioodil kehtima, et anda aega käesoleva määruse lisades toodud ühenduse loetelude koostamiseks,

⁽¹⁾ EÜT L 115, 11.11.1962, lk 2645/62.

⁽²⁾ EÜT L 22, 9.2.1965, lk 373.

⁽³⁾ EÜT L 223, 14.8.1978, lk 7.

⁽⁴⁾ EÜT L 223, 14.8.1978, lk 30.

⁽⁵⁾ EÜT L 257, 10.9.1981, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 40, 11.2.1989, lk 27.

⁽⁷⁾ EÜT L 237, 10.9.1994, lk 3.

⁽⁸⁾ EÜT L 237, 10.9.1994, lk 13.

⁽⁹⁾ EÜT L 61, 18.3.1995, lk 1.

⁽¹⁰⁾ EÜT L 48, 19.2.1997, lk 13.

⁽¹¹⁾ EÜT L 84, 28.3.2002, lk 69.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISU, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad toidus kasutatavate toidu lisaainete kohta, et tagada siseturu tõhus toimimine ning inimeste tervise kaitse kõrge tase ja tarbijakaitse (sealhulgas tarbi- ja huvide kaitse) kõrge tase ja õiglane toidukaubandus, võttes vajaduse korral arvesse keskkonnakaitset.

Käesoleva määrusega nähakse sel eesmärgil ette:

- a) II ja III lisas esitatud ühenduse heakskiidetud toidu lisaainete loetelud;
- b) toidu lisaainete kasutustingimused toidus, sealhulgas toidu lisaainetes ja toiduensüümides ning määrusega (EÜ) nr 1332/2008 (toiduensüümide kohta) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1334/2008 (toidus kasutatavate lõhna- ja maitseainete ning teatavate lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosa-de kohta) hõlmatud toidu lõhna- ja maitseainetes ⁽¹²⁾;
- c) toidu lisaainete kujul müüdavate toidu lisaainete märgistamise kord.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse toidu lisaainete suhtes.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmiste ainete suhtes, kui neid ei kasutata toidu lisaainetena:
 - a) abiained;
 - b) ained, mida kooskõlas ühenduse taimetervise eeskirjadega kasutatakse taimede ja taimsete saaduste kaitseks;
 - c) toidule toitainetena lisatud ained;
 - d) olmevee käitlemiseks kasutatavad ained, mis kuuluvad nõukogu 3. novembri 1998. aasta direktiivi 98/83/EÜ (olmevee kvaliteedi kohta) ⁽¹³⁾ reguleerimisalasse;

⁽¹²⁾ Vaata käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 34.

⁽¹³⁾ EÜT L 330, 5.12.1998, lk 32.

e) lõhna- ja maitseained, mis kuuluvad määruse (EÜ) nr 1334/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) reguleerimisalas.

3. Käesolevat määrust ei kohaldata määruse (EÜ) nr 1332/2008 (toiduensüümide kohta) reguleerimisalas kuuluvate toiduensüümide suhtes alates ühenduse toiduensüümide loetelu kohaldamise kuupäevast kooskõlas nimetatud määruse artikliga 17.

4. Käesolevat määrust kohaldatakse, ilma et see piiraks ühenduse erieeskirjade kohaldamist toidu lisaainete osas:

a) spetsiifilistes toitudes;

b) otstarbel, mis ei kuulu käesoleva määruse reguleerimisalas.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse määrustes (EÜ) nr 178/2002 ja (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud mõisteid.

2. Käesolevas määruses kasutatakse samuti järgmisi mõisteid:

a) „toidu lisaaine” – aine, mida olenemata selle toiteväärtusest ei kasutata tavaliselt iseseisva toiduna või toidule iseloomuliku koostisainena ja mille tahtlik tehnoloogilisel eesmärgil lisamine toidule selle tootmisel, töötlemisel, valmistamisel, käitlemisel, pakendamisel, transpordil või ladustamisel viib või võib põhjendatud oletusel viia selleni, et lisaaine ise või tema kõrvalsaadused muutuvad otseselt või kaudselt selliste toitude koostisosaks;

Toidu lisaainetena ei käsitata järgmisi aineid:

i) mono-, di- või oligosahhariidid ning toidud, mis sisaldavad nimetatud aineid, nende magustamisomaduste tõttu;

ii) värviva kõrvaltoimega kuivatatud ja kontsentreeritud toidud, sealhulgas lõhna- ja maitseained, mida lisatakse liitoidu tootmisel nende lõhna- ja maitseomaduste või toiteväärtuse tõttu;

iii) ained, mida kasutatakse katte- või pinnakattematerjalides, mis ei ole toidu osa ja mis ei ole ette nähtud tarbimiseks koos selle toiduga;

iv) tooted, mis sisaldavad pektiini ja mis saadakse kuivatatud õunapulbrist või tsitruseliste või küdooniade koordest või nende segust lahjendatud happega töötlemise ja järgneva osalise naatrium- või kaaliumsooladega neutraliseerimise abil („vedel pektiin”);

v) närimiskummi alusmaterjal;

vi) valge või kollane dekstriin, röstitud või dekstriinitud tärklis, happe või leelisega modifitseeritud tärklis, valgendatud tärklis, füüsikaliselt modifitseeritud tärklis ja amülolüütiliste ensüümidega töödeldud tärklis;

vii) ammooniumkloriid;

viii) vereplasma, toiduželatiin, valguhüdrolüsaadid ja nende soolad, piimavalk ja gluteen;

ix) aminohapped ja nende soolad (välja arvatud glutamiinhape, glütsiin, tsüsteiin ja tsüstiin ning nende soolad), millel ei ole tehnoloogilist funktsiooni;

x) kaseinaadid ja kaseiin;

xi) inuliin;

b) „abaine” – mis tahes aine:

i) mida ei tarbita iseseisva toiduna;

ii) mida kasutatakse tahtlikult toorainete, toitude või nende koostisainete töötlemisel teatava tehnoloogilise käitlemis- või töötlemiseesmärgi saavutamiseks ja

iii) mis ise või mille derivaatide jäägid võivad tahtmatult, kuid tehniliselt vältimatult olla lõpptootes tingimusel, et need ei tekita ohtu tervisele ja neil ei ole mingit tehnoloogilist mõju lõpptootetele;

c) „funktsionaalrühm” – üks I lisas esitatud rühmadest, mis põhineb toidu lisaaine tehnoloogilisel funktsioonil toidus;

d) „töötlemata toit” – toit, mida ei ole käideldud nii, et toidu algupärane olek oleks oluliselt muutunud, kusjuures olulise muutmisenähtuse ei käsitata: tükeldamist, lõikamist, raiumist, konditustamist, hakkimist, nülkimist, viilutamist, koorimist, peenestamist, lõigustamist, puhastamist, korrastamist, sügavkülmutamist, külmutamist, jahutamist, jahvatamist, kestast vabastamist, pakendamist või lahtipakkimist;

e) „suhkrulisandita toit” – toit, mis ei sisalda:

i) lisatud mono- või disahhariide;

ii) lisatud toitu, mis sisaldab nende magustamisomaduste tõttu lisatud mono- või disahhariide;

- f) „vähendatud energiasisaldusega toit” – algupärase toidu või samalaadse tootega võrreldes vähemalt 30 % võrra vähendatud energiasisaldusega toit;
- g) „lauamagusaine” – lubatud magusaine, mis võib sisaldada teisi toidu lisaaineid ja/või toidu koostisosi ja mis on suhkru asendajana ettenähtud müügiks lõpptarbijale;
- h) „quantum satis põhimõte” – põhimõte, mille kohaselt arvulisi piirnorme ei kehtestata ja aineid kasutatakse hea tootmistava kohaselt tasemel, mis ei ole kavandatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust tasemest kõrgem, ja tingimusel, et tarbijat ei eksitata.

II PEATÜKK

LENDE TOIDU LISAAINETE LOETELU, MILLE ÜHENDUS ON HEAKS KIITNUD

Artikkel 4

Toidu lisaainete ühenduse loetelud

1. Toidu lisaainena võib lasta turule ja kasutada toidus vaid II lisas ettenähtud kasutustingimustel kõnealuses lisas esitatud ühenduse loetellu kantud toidu lisaaineid.
2. Toidu lisaainetes, toiduensüümides ning toidu lõhna- ja maitseainetes võib kasutada III lisas ettenähtud kasutustingimustel vaid kõnealuses lisas esitatud ühenduse loetellu kantud toidu lisaaineid.
3. II lisas esitatud toidu lisaainete loetelu koostatakse nende toidurühmade alusel, millele neid toidu lisaaineid võib lisada.
4. III lisas esitatud toidu lisaainete loetelu koostatakse nende toidu lisaainete, toiduensüümide, toidu lõhna- ja maitseainete ning toitainete nende rühmade alusel, millele neid toidu lisaaineid võib lisada.
5. Toidu lisaained vastavad artiklis 14 osutatud spetsifikatsioonidele.

Artikkel 5

Tingimustele mittevastavate toidu lisaainete ja/või tingimustele mittevastava toidu keelamine

Mitte keegi ei tohi turule lasta selliseid toidu lisaaineid, mis ei vasta käesolevale määrusele, või mis tahes toitu, milles esinevad sellised toidu lisaained.

Artikkel 6

Toidu lisaainete ühenduse loetelusse kandmise ja nende kasutamise üldtingimused

1. Toidu lisaaine võib kanda II ja III lisas esitatud ühenduse loeteludesse vaid juhul, kui see vastab järgmistele tingimustele ning arvestab vajaduse korral muid õiguslikke tegureid, sealhulgas keskkonnategureid:
 - a) olemasolevate teaduslike tõendite kohaselt ei põhjusta see kavandatud kasutustasemel probleeme tarbijate tervisele ning
 - b) selle järele on põhjendatud tehnoloogiline vajadus, mida ei saa rahuldada teiste majanduslikult või tehnoloogiliselt teostatavate vahenditega, ning
 - c) selle kasutamine ei eksita tarbijaid.
2. Toidu lisaaine peab II ja III lisas esitatud ühenduse loeteludesse kandmiseks olema tarbija jaoks soodne ja kasulik ning see tõttu peab see aitama saavutada ühte või mitut järgmistest eesmärkidest:
 - a) toidu toiteväärtuse säilitamine;
 - b) eritoitu vajavatele tarbijarühmadele valmistatava toidu vajalike koostisainete või koostisosade tagamine;
 - c) toidu säilivuse või stabiilsuse suurendamine või selle organelptiliste omaduste parandamine, kui see ei muuda toidu laadi, olemust või kvaliteeti ega eksita tarbijat;
 - d) abistamine toidu, sealhulgas toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete tootmisel, töötlemisel, valmistamisel, käitlemisel, pakendamisel, transpordil või ladustamisel, tingimusel et toidu lisaainet ei kasutata selleks, et varjata kasutatud vähese väärtusega toorainete mõju või nimetatud toimingute ajal kasutatavaid ebasoovitavaid, sealhulgas ebahügieenilisi toiminguid.
3. Erandina lõike 2 punktist a võib toidu toiteväärtust vähendada lisaaine kanda II lisas esitatud ühenduse loetellu, kui:
 - a) toit ei ole normaalse toitumise oluline komponent või
 - b) toidu lisaaine on vajalik toidu tootmiseks eritoitu vajavate tarbijarühmade jaoks.

Artikkel 7

Magusainete eritingimused

Toidu lisaaine võib kanda II lisas esitatud ühenduse loetelu magusainete funktsionaalrühma vaid juhul, kui seda lisaks kasutamisele ühel või mitmel artikli 6 lõikes 2 sätestatud eesmärgil kasutatakse vähemalt ühel järgmistest eesmärkidest:

- a) suhkru asendamine vähendatud energiasisaldusega toidu, kaariest mittetekitava toidu või suhkrulisandita toidu tootmisel või
- b) suhkru asendamine seal, kus see võimaldab toidu säilimisega pikendada, või
- c) kasutamine direktiivi 89/398/EMÜ artikli 1 lõike 2 punkti a määratluse kohaselt eritoiduks ettenähtud toidu tootmisel.

Artikkel 8

Toiduvärvide eritingimused

Toidu lisaaine võib kanda II lisas esitatud ühenduse loetelu värvainete funktsionaalrühma vaid juhul, kui seda lisaks kasutamisele ühel või mitmel artikli 6 lõikes 2 sätestatud eesmärgil kasutatakse ka ühel järgmistest eesmärkidest:

- a) toidu esialgse välimuse taastamine, kui toidu värvus on töötlemisel, ladustamisel, pakendamisel ja jaotamisel muutunud ja see ei ole enam isuäratav;
- b) toidule ahvatlevama välimuse andmine;
- c) iseenesest värvitule toidule värvuse andmine.

Artikkel 9

Toidu lisaainete funktsionaalrühmad

1. Toidu lisaained võib II ja III lisas lisaaine peamise tehnoloogilise funktsiooni alusel määrata ühte I lisas esitatud funktsionaalrühma.

Toidu lisaaine määramine ühte funktsionaalrühma ei välista selle kasutamist mitmel eesmärgil.

2. Teaduse ja tehnoloogia arengust tulenevalt võetakse vajadusel vastavalt artikli 28 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse korras vastu meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, mis on seotud täiendavate funktsionaalrühmadega, mis võidakse lisada I lisale.

Artikkel 10

Toidu lisaainete ühenduse loetelude sisu

1. Toidu lisaaine, mis vastab artiklites 6, 7 ja 8 ettenähtud tingimustele, võib määruses (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) osutatud korra kohaselt kanda:

- a) käesoleva määruse II lisas esitatud ühenduse loetellu ja/või
 - b) käesoleva määruse III lisas esitatud ühenduse loetellu.
2. Toidu lisaaine kandmisel II ja III lisas esitatud ühenduse loeteludesse tuleb märkida:
- a) toidu lisaaine nimetus ja selle E-number;
 - b) toidud, millesse võib seda toidu lisaainet lisada;
 - c) toidu lisaaine kasutustingimused;
 - d) vajaduse korral teave selle kohta, kas toidu lisaaine vahetult tarbijale müümise suhtes on kehtestatud piiranguid.

3. II ja III lisas esitatud ühenduse loetelusid muudetakse vastavalt korrale, millele on osutatud määruses (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus).

Artikkel 11

Toidu lisaainete kasutustasemed

1. Artikli 10 lõike 2 punktis c osutatud kasutustingimuste kehtestamisel:

- a) tuleb kasutustase määrata soovitud mõju saavutamiseks kõige madalamal vajalikul tasemel;
- b) tasemete määramisel tuleb arvesse võtta:
 - i) toidu lisaaine osas kehtestatud vastuvõetavat päevast kogust või muud samaväärset kriteeriumi ning kõikidest allikatest saadavat oletatavat toidu lisaaine päevast kogust;
 - ii) toidu lisaaine kasutamisel toidus, mis on ette nähtud eri tarbijarühmadele, neisse rühmadesse kuuluvate tarbijate võimalikku päevast toidu lisaaine kogust.

2. Kui see on asjakohane, ei kehtestata toidu lisaaine jaoks arvulisi piirnorme (*quantum satis*). Sellisel juhul kasutatakse toidu lisaainet vastavalt *quantum satis* põhimõttele.

3. II lisas sätestatud toidu lisaaainete kasutamise piirnorme kohaldatakse turustatava toote suhtes, kui ei ole sätestatud teisiti. Erandina sellest põhimõttest kohaldatakse kuivatatud ja/või kontsentreeritud toidu suhtes, mis muudetakse tarvitusvalmiks, etikelil oleva tarvitamisjuhise kohaselt tarvitusvalmiks muudetud toidu suhtes kohaldatavaid piirnorme, võttes arvesse vähimat lahjendustegurit.

4. II lisas sätestatud toiduvärvide piirnorme kohaldatakse toiduvärvi põhikomponendi koguste suhtes, kui ei ole sätestatud teisiti.

Artikkel 12

Muudatused ühenduse loetelusse kantud toidu lisaaaine tootmisprotsessis või lähteainetes

Kui toidu lisaaaine on juba kantud ühenduse loetelusse ja selle tootmisviisi või kasutatud lähteainete osas on tehtud oluline muudatus või on muudetud osakeste suurust, näiteks nanotehnoloogiat kasutades, tuleb uuel meetodil või uute lähteainetega toodetud toidu lisaainet käsitleda kui erinevat lisaainet ja tuleb teha uus kanne ühenduse loeteludesse või viia muudatused spetsifikatsioonini, enne kui lubada kõnealune toode turule.

Artikkel 13

Määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse kuuluvad toidu lisaaained

1. Toidu lisaaaine, mis kuulub määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse, võib kanda vastavalt käesolevale määrusele II ja III lisas esitatud ühenduse loeteludesse alles pärast seda, kui sellele lisaainele on antud luba vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003.

2. Kui ühenduse loetelusse juba kantud toidu lisaaaine valmistatakse erinevast lähteainest, mis jääb määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse, ei ole sellele vaja taotleda uut luba käesoleva määruse alusel, tingimusel et uuele lähteainele on antud luba vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning toidu lisaaaine vastab käesolevas määruses kehtestatud spetsifikatsioonidele.

Artikkel 14

Toidu lisaaainete spetsifikatsioonid

Toidu lisaaainete spetsifikatsioonid, mis on eelkõige seotud päritolu, puhtusekriteeriumide ja teiste vajalike andmetega, võetakse vastu lisaaaine esmakordsel kandmisel II ja III lisas esitatud ühenduse loeteludesse vastavalt määrusele (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) osutatud korrale.

III PEATÜKK

TOIDU LISAAINETE KASUTAMINE TOIDUS

Artikkel 15

Toidu lisaaainete kasutamine töötlemata toidus

Toidu lisaaaineid ei tohi kasutada töötlemata toidus, kui sellist kasutust ei ole II lisaga eraldi ette nähtud.

Artikkel 16

Toidu lisaaainete kasutamine imiku- ja väikelapsetoitutes

Toidu lisaaaineid ei tohi kasutada direktiivis 89/398/EMÜ osutatud imiku- ja väikelapsetoitutes, sealhulgas meditsiiniliseks eriotstarbeks ette nähtud imikute ja väikelapse dieettoitutes, kui käesoleva määruse II lisas ei ole seda eraldi sätestatud.

Artikkel 17

Toiduvärvide kasutamine määrgistamiseks

Nõukogu 29. juuli 1991. aasta direktiiviga 91/497/EMÜ (millega muudetakse ja konsolideeritakse direktiivi 64/433/EMÜ ühendusesisest värske lihaga kauplemist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta, laiendades seda värske liha tootmisele ja turustamisele) ⁽¹⁾ ettenähtud tervisemärgi pealekandmiseks ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprill 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 853/2004 (millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad) ⁽²⁾ ettenähtud teiste lihatoodetel nõutavate märkide pealekandmiseks, munakoorte kaunistamiseks ja munakoorte tembeldamiseks võib kasutada vaid käesoleva määruse II lisas loetletud toiduvärve.

Artikkel 18

Ülekandumise põhimõte

1. Toidu lisaaaine esinemine on lubatud:
 - a) liitoidus (välja arvatud II lisas osutatud liitoidus), kui toidu lisaaaine olemasolu on lubatud liitoidu ühes koostisosas;
 - b) toidus, millele on lisatud toidu lisaainet, toiduensüümi või toidu lõhna- ja maitseaineid, kui toidu lisaaaine:
 - i) on kooskõlas käesoleva määrusega toidu lisaaaines, toiduensüümis või toidu lõhna- ja maitseaines lubatud ning

⁽¹⁾ EÜT L 268, 24.9.1991, lk 69.

⁽²⁾ ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.

- ii) on toidule toidu lisaine, toiduensüümi või toidu lõhna- ja maitseaine kaudu üle kandunud ning

- iii) ei oma valmistoidus mingisugust tehnoloogilist funktsiooni;

- c) toidus, mida kasutatakse vaid liittoidu valmistamiseks ja tingimisel, et liittoit vastab käesolevale määrusele.

2. Lõiget 1 ei kohaldata imikute piimasegude ja jätkupiimasegude, töödeldud teraviljatoitude ja imikutoitude ning direktiivis 89/398/EMÜ osutatud meditsiiniliseks eriotstarbeks ette nähtud imikute ja väikelapse dieettoitude suhtes, kui seda ei ole eraldi sätestatud.

3. Kui toidu lisainel on toidus lisainet sisaldava toidu lõhna- ja maitseaine, toidu lisaine või toiduensüümi lisamise tõttu tehnoloogiline funktsioon, tuleb seda käsitada toidu lisainena ja mitte lisatud lõhna- ja maitseaine, lisaine või toiduensüümi lisainena, ning sel juhul peab ta vastama selle toidu suhtes sätestatud kasutustingimustele.

4. Ilma et see piiraks lõike 1 kohaldamist, on magusainena kasutatava toidu lisaine olemasolu lubatud suhkrulisandita liittoidus, vähendatud energiasisaldusega liittoidus, kalorivaeseks dieediks ette nähtud dieetliittoidus, kaariest mittetekitavas liittoidus ja pikendatud säilimisajaga liittoidus, tingimisel et magusaine on lubatud liittoidu ühe koostisosa puhul.

Artikkel 19

Tõlgendusotsused

Vajaduse korral võib vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud regulatiivmenetlusele otsustada, kas

- a) konkreetne toit kuulub II lisas osutatud toidurühma või
- b) II ja III lisas loetletud lisainet, mida lubatakse *quantum satis* põhimõttel, kasutatakse artikli 11 lõikes 2 osutatud kriteeriumide kohaselt või
- c) teatud aine vastab artiklis 3 sätestatud toidu lisaine määratlusele.

Artikkel 20

Traditsiooniline toit

IV lisas nimetatud liikmesriigid võivad ka edaspidi keelata teatavate toidu lisainete rühmade kasutamise nende territooriumil toodetud traditsioonilises toidus vastavalt kõnealuses lisas nimetatule.

IV PEATÜKK

MÄRGISTAMINE

Artikkel 21

Nende toidu lisainete märgistamine, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale

1. Toidu lisaineid, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale ja mida müüakse kas eraldi või omavahel ja/või muude direktiivi 2000/13/EÜ artikli 6 lõikes 4 määratletud toidu koostisosadega segatuna, võib turustada üksnes käesoleva määruse artiklis 22 ettenähtud märgistusega, mis peab olema selgesti nähtav, loetav ja kulumiskindel. Märgistusel esitatud teave peab olema ostjatele hõlpsasti arusaadavas keeles.

2. Liikmesriik, kus toodet turustatakse, võib vastavalt asutamislepingule omaenda territooriumil ette näha artiklis 22 sätestatud märgistamisandmete esitamise ühes või mitmes ühenduse ametlikus keeles, mille määrab kõnealune liikmesriik. See ei välista kõnealuste märgistamisandmete esitamist mitmes keeles.

Artikkel 22

Üldnõuded nende toidu lisainete märgistamiseks, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale

1. Kui toidu lisaineid, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale, müüakse eraldi või omavahel segatuna ja/või muude toidu koostisosadega ja/või muude neile lisatud ainetega segatuna, peavad nende pakendile või mahutile olema märgitud järgmised andmed:

- a) käesolevas määruses iga toidu lisaine kohta sätestatud nimi ja/või E-number või müüginimetust, mis sisaldab iga toidu lisaine nimetust ja/või E-numbrit;
- b) kas märke „toiduks” või märke „piiratud kasutamine toidus” või täpsem viide selle kavandatud kasutusele toidus;
- c) vajaduse korral ladustamise ja/või kasutamise eritingimused;
- d) partii või seeria identifitseerimistähis;
- e) kasutusjuhised, kui nende märkimata jätmise takistaks toidu lisaine otstarbekohast kasutamist;
- f) valmistaja, pakendaja või müüja nimi või ärinimi ja aadress;

g) teave iga toidus koguselisele piiramisele kuuluva komponendi või komponentide rühma maksimaalse koguse kohta ja/või selge ning hõlpsasti arusaadav asjakohane teave, mis võimaldab ostjal järgida käesolevat määrust või muud asjaomast ühenduse õigust; kui sedasama koguselist piirangut kohaldatakse eraldi või kombineeritult kasutatava komponentide rühma suhtes, võib kombineeritud osakaalu märkida üheainsa arvuna; koguseline piirang tuleb märkida kas arvuna või *quantum satis* põhimõttel;

h) netokogus;

i) minimaalne säilivusaeg või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäev;

j) vajaduse korral andmed toidu lisaaaine või muude ainete kohta, millele on osutatud käesolevas artiklis ja mis on loetletud direktiivi 2000/13/EÜ IIIa lisas seoses toidus lubatud koostisosade esitamisega.

2. Kui toidu lisaaineid müüakse omavahel ja/või muude toidu koostisosadega segatuna, peab nende pakendile või mahutile olema märgitud kõigi koostisosade loetelu kahanevas järjestuses vastavalt nende osale kogukaalust.

3. Kui toidu lisaainetele lisatakse aineid (sealhulgas toidu lisaaineid ja muid toidu koostisosi) nende ladustamise, müügi, standardimise, lahendamise või lahustamise hõlbustamiseks, tuleb toidu lisaainete pakenditele või mahutitele märkida kõigi selliste ainete loetelu kahanevas järjestuses vastavalt nende osale kogukaalust.

4. Erandina lõigetest 1, 2 ja 3 võib lõike 1 punktides e kuni g ning lõigetes 2 ja 3 nõutud andmed märkida vaid saadetisega seotud dokumentidesse, mis tuleb esitada tarnimise hetkel või enne seda, kui kõnealuse toote pakendi või mahuti nähtavale osale on kantud märged „mitte jaemüügiks”.

5. Erandina lõigetest 1, 2 ja 3 võib juhul, kui toidu lisaaineid tarnitakse tsisternides, kõik andmed esitada üksnes saatedokumentides, mis tuleb esitada kättetoimetamisel.

Artikkel 23

Lõpptarbijale müügiks ette nähtud toidu lisaainete märgistamine

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu 14. juuni 1989 direktiivi 89/396/EMÜ (toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta) ⁽¹⁾ ja määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaldamist, võib lõpptarbijale müügiks ette nähtud toidu lisaaineid, mida

⁽¹⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21.

müüakse eraldi või omavahel ja/või muude toidu koostisosadega segatuna, turustada vaid juhul, kui nende pakendile on kantud järgmised andmed:

a) käesolevas määruses iga toidu lisaaaine kohta sätestatud nimi ja E-number või müüginimetuse, mis sisaldab iga toidu lisaaaine nime ja E-numbrit,

b) kas märged „toiduks” või märged „piiratud kasutamine toidus” või täpsem viide selle kavandatud kasutusele toidus.

2. Erandina lõike 1 punktist a peab lauamagusaine müüginimetuses sisaldama mõistet „... põhinev lauamagusaine” ning selle koostisse kuuluva(te) magustava(te) aine(te) nimetuse(i).

3. Polüoolide ja/või aspartaami ja/või aspartaam-atesulfaamsoola sisaldava lauamagusaine märgistusel peavad olema järgmised hoiatused:

a) polüoolid: „ülemäärane tarbimine võib tekitada kõhulahtisust”;

b) aspartaami/aspartaam-atesulfaamsool: „sisaldab fenüülalaniini allikat”.

4. Lauamagusaine valmistajad teevad sobivate vahendite abil kättesaadavaks teabe, mis võimaldab tarbijatel toodet ohutult kasutada. Käesoleva lõike rakendamise suunised võib võtta vastu vastavalt artikli 28 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

5. Käesoleva artikli lõigetes 1 kuni 3 sätestatud andmete suhtes kohaldatakse vastavalt direktiivi 2000/13/EÜ artikli 13 lõiget 2.

Artikkel 24

Teatavaid toiduvärve sisaldavate toitude märgistamisnõuded

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/13/EÜ kohaldamist, lisatakse käesoleva määruse V lisas loetletud toiduvärve sisaldava toidu märgistusse selles lisas esitatud lisateave.

2. Käesoleva artikli lõikes 1 sätestatud teabe osas kohaldatakse vastavalt direktiivi 2000/13/EÜ artikli 13 lõiget 2.

3. Teaduse ja tehnika arengust tulenevalt muudetakse V lisa vajadusel meetmetega, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, vastavalt artikli 28 lõikes 4 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 25

Muud märgistamisnõuded

Artikleid 21, 22, 23 ja 24 kohaldatakse, ilma et see piiraks üksik-asjalikumate või ulatuslikumate õigusnormide, mis käsitlevad kaalu või mõõtmeid või mida kohaldatakse ohtlike ainete ja valmististe esitusviisi, liigitamise, pakendamise ja märgistamise või selliste ainete ja valmististe transpordi suhtes, kohaldamist.

V PEATÜKK

MENETLUSSÄTTED JA RAKENDAMINE

Artikkel 26

Teatamiskohustus

1. Toidu lisaaine tootja või kasutaja teeb komisjonile viivitamata teatavaks igasuguse uue teadus- või tehnikaalase teabe, mis võib mõjutada toidu lisaaine ohutuse hindamist.

2. Toidu lisaaine tootja või kasutaja teeb komisjonile viimase nõudmisel teatavaks toidu lisaaine tegeliku kasutuse. Komisjon teeb selle teabe kättesaadavaks liikmesriikidele.

Artikkel 27

Toidu lisaaine tarbimise järelevalve

1. Liikmesriigid loovad süsteemid toidu lisaainete tarbimise ja kasutamise kontrollimiseks riskipõhise lähenemise alusel ning esitama tehtud järelduste kohta asjakohase sagedusega aruande komisjonile ja toiduohutusametile.

2. Pärast konsulteerimist toiduohutusametiga võivad liikmesriigid artikli 28 lõikes 2 osutatud regulatiivmenetluse kohaselt võtta vastu ühise metoodika, mille alusel liikmesriigid koguvad andmeid toidu kaudu toidu lisaainete omastamise kohta ühenduses.

Artikkel 28

Komitee

1. Komisjoni abistab toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja lõike 5 punkti b ning artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtaegadeks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõike 3 punkti c, lõike 4 punkti b ja lõike 4 punkti e tähenduses kehtestatakse vastavalt kaks kuud, kaks kuud ja neli kuud.

Artikkel 29

Ühtlustatud põhimõtete ühendusepoolne rahastamine

Käesolevast määrusest tulenevate meetmete rahastamise õiguslik alus on määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 66 lõike 1 punkt c.

VI PEATÜKK

ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 30

Toidu lisaaineid käsitlevate ühenduse loetelude koostamine

1. Toidu lisaained, mille suhtes on direktiivide 94/35/EÜ, 94/36/EÜ ja 95/2/EÜ (mida on muudetud käesoleva määruse artikli 31 alusel) alusel antud toidus kasutamise luba, ja nende kasutustingimused kantakse käesoleva määruse II lisasse pärast seda, kui on läbi vaadatud nende vastavus selle artiklitele 6, 7 ja 8. Selliste lisaainete II lisasse kandmisega seonduvad meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 4 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Läbivaatamine ei tähenda uut toiduohutusameti teostatud riskihindamist. Läbivaatamine viiakse lõpule 20. jaanuariks 2011.

Toidu lisaaineid ja kasutusviise, mida enam ei vajata, II lisasse ei kanta.

2. Toidu lisaained, mille suhtes oli direktiivis 95/2/EÜ antud toidu lisaainetes kasutamise luba, ja nende kasutustingimused kantakse käesoleva määruse III lisa 1. osasse pärast seda, kui on läbi vaadatud nende vastavus käesoleva määruse artiklile 6. Selliste lisaainete III lisasse kandmisega seonduvad meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 4 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse korras. See läbivaatamine ei tähenda uut toiduohutusameti teostatud riskihindamist. Läbivaatamine viiakse lõpule 20. jaanuariks 2011.

Toidu lisaaineid ja kasutusviise, mida enam ei vajata, III lisasse ei kanta.

3. Toidu lisaained, mille suhtes oli direktiivi 95/2/EÜ V lisas antud toidu lõhna-ja maitseainetes kasutamise luba, ja nende kasutustingimused kantakse käesoleva määruse III lisa 4. osasse pärast seda, kui on läbi vaadatud nende vastavus selle artiklile 6. Selliste lisaainete III lisasse kandmisega seonduvad meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 4 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse korras. Läbivaatamine ei tähenda uut toiduohutusameti teostatud riskihindamist. Läbivaatamine viiakse lõpule 20. jaanuariks 2011.

Toidu lisaaineid ja kasutusviise, mida enam ei vajata, III lisasse ei kanta.

4. Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) võetakse käesoleva artikli lõigetes 1 kuni 3 nimetatud toidu lisaainete spetsifikatsioonid vastu nende toidu lisaainete kandmisel lisadesse vastavalt nimetatud lõigetele.

5. Mis tahes asjakohaste üleminekumeetmetega seotud meetmed, mille eesmärk on käesoleva määruse vähem oluliste sätete muutmine, sealhulgas käesoleva määruse täiendamine, võetakse vastu vastavalt artikli 28 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 31

Üleminekumeetmed

Kuni artikliga 30 ettenähtud ühenduse toidu lisaainete loetelude koostamiseni muudetakse vajaduse korral direktiivide 94/35/EÜ, 94/36/EÜ ja 95/2/EÜ lisasid meetmetega, mis on mõeldud kõnealuste direktiivide vähem oluliste sätete muutmiseks ning mis võetakse vastu komisjoni poolt vastavalt artikli 28 lõikes 4 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Toidud, mis ei vasta artikli 22 lõike 1 punkti i ja lõike 4 sätetele ning mis on lastud turule või märgistatud enne 20. jaanuari 2010, võib turustada nende minimaalse säilivusaja või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäeva lõpuni.

Toite, mis ei vasta artikli 24 sätetele ning mis on lastud turule või märgistatud enne 20. juulit 2010, võib turustada nende minimaalse säilivusaja või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäeva lõpuni.

Artikkel 32

Toidus lubatud lisaainete uuesti hindamine

1. Toidu lisaainete suhtes, mille kasutamiseks anti luba enne 20. jaanuari 2009, korraldab toiduohutusamet uue riskihindamise.

2. Toiduohutusametiga konsulteerimise järel võetakse hiljemalt 20. jaanuariks 2010 vastavalt artikli 28 lõikes 2 osutatud regulatiivmenetlusele vastu toidu lisaainete hindamiskava. Kõnealune hindamiskava avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 33

Kehtetuks tunnistamine

1. Järgmised õigusaktid tunnistatakse kehtetuks:

- a) Nõukogu 23. oktoobri 1962. aasta direktiiv 62/2645/EMÜ (toidus lubatud värvaineid käsitlevate liikmesriikide eeskirjade ühtlustamise kohta);
- b) direktiiv 65/66/EMÜ;
- c) direktiiv 78/663/EMÜ;
- d) direktiiv 78/664/EMÜ;
- e) direktiiv 81/712/EMÜ;
- f) direktiiv 89/107/EMÜ;
- g) direktiiv 94/35/EÜ;
- h) direktiiv 94/36/EÜ;
- i) direktiiv 95/2/EÜ;
- j) otsus nr 292/97/EÜ;
- k) otsus 2002/247/EÜ.

2. Viiteid kehtetuks tunnistatud õigusaktidele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 34

Üleminekusätted

Erandina artiklist 33 kohaldatakse järgmisi sätteid seni, kuni direktiivides 94/35/EÜ, 94/36/EÜ ja 95/2/EÜ juba lubatud toidu lisaainete ülevõtmine käesoleva määruse artikli 30 lõigete 1, 2 ja 3 alusel on lõpetatud:

- a) direktiivi 94/35/EÜ artikli 2 lõiked 1, 2 ja 4 ning kõnealuse direktiivi lisa;
- b) direktiivi 94/36/EÜ artikli 2 lõiked 1 kuni 6, 8, 9 ja 10 ning kõnealuse direktiivi lisad I kuni V;
- c) direktiivi 95/2/EÜ artiklid 2 ja 4 ning kõnealuse direktiivi lisad I kuni VI.

Olenemata punktis c sätestatust tunnistatakse direktiivis 95/2/EÜ sätestatud luba E 1103 invertaasi ja E 1105 lüsoosüümi kasutamiseks kehtetuks alates ühenduse toiduensüümide loetelu kohaldamise kuupäevast kooskõlas määruse (EÜ) nr 1332/2008 (toiduensüümide kohta) artikliga 17.

Artikkel 35

Käesolevat määrust kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2010.

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 4 lõiget 2 kohaldatakse siiski III lisa 2., 3. ja 5. osa suhtes alates 1. jaanuarist 2011 ja artikli 23 lõiget 4 kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2011. Artiklit 24 kohaldatakse alates 20. juulist 2010. Artiklit 31 kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2009.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

I LISA

Toidus olevate toidu lisaainete ning toidu lisaainetes ja toiduensüümidest olevate toidu lisaainete funktsionaalrühmad

1. „magusained” – ained, mida kasutatakse toidule magusa maitse andmiseks või lauamagusainetes;
2. „toiduvärvid” – aineid, mis annavad toidule värvuse või taastavad selle; need võivad olla toidu loomulikud komponendid või looduslikud allikad, mida tavapäraselt toiduna ega toidule omaste koostisainetena ei kasutata. Toidust ja teistest söödavatest looduslikest allikmaterjalidest selektiivse füüsikalise ja/või keemilise ekstraheerimise teel saadud valmistisi, mille puhul pigmendid on eraldatud toite- või aromaatsetest komponentidest, käsitatakse käesolevas määruses toiduvärvidenä;
3. „konservandid” – ained, mis pikendavad toidu säilimisega, kaitstes seda mikroorganismide põhjustatud riknemise eest ja/või mis kaitsevad patogeensete mikroorganismide kasvu eest;
4. „antioksidandid” – ained, mis pikendavad toidu säilimisega, kaitstes seda oksüdatsiooni põhjustatud riknemise eest, nagu rasva rääsumine ja värvuse muutused;
5. „kandeained” – ained, mida kasutatakse toidu lisaaine või lõhna- ja maitseaine või toiduensüümi, toitaine ja/või muu toidule toitainelise või füsioloogilise mõju eesmärgil lisatud aine lahustamiseks, lahjendamiseks, hajutamiseks või muul viisil füüsikaliseks muutmiseks selle tehnoloogilist funktsiooni muutmata (ning mis ise ei avalda mingit tehnoloogilist mõju), et hõlbustada selle käitlemist, rakendamist või kasutamist;
6. „happed” – ained, mis suurendavad toidu happesust ja/või annavad sellele hapu maitse;
7. „happesuse regulaatorid” – ained, mis muudavad või reguleerivad toidu happesust või leelisust;
8. „paakumisvastased ained” – ained, mis vähendavad toidu üksikute osakeste kokkukleepuvust;
9. „vahutamisvastased ained” – ained, mis takistavad või vähendavad vahu teket;
10. „mahuained” – ained, mis suurendavad toidu mahtu selle energiasisaldust oluliselt suurendamata;
11. „emulgaatorid” – ained, mis muudavad toidus kaks või enam segunematut koostisfaasi, nagu õli ja vee homogeenseks emulsiooniks või säilitavad tekkinud emulsiooni;
12. „emulgeerivad soolad” – ained, mis dispergeerivad juustuvalke ja soodustavad sellega rasva ja teiste koostisosade ühtlast jaotumist;
13. „tardained” – ained, mis muudavad puu- või köögiviljatoodete konsistentsi või annavad koos želeerivate ainetega tugeva tarde;
14. „lõhna- ja maitsetugevdajad” – ained, mis tugevdavad toidule omast maitset ja/või lõhna;
15. „vahustusained” – ained, mis võimaldavad gaasifaasi homogeenset jaotumist vedelas või tahkes toidus;
16. „tarret andvad ained” – ained, mis želee tekkimisega annavad toidule tekstuuri;
17. „glaseerained” (sealhulgas määrdeained) – ained, mille abil tekitatakse toidu välispinnale läige või kaitsekate;
18. „niiskusesäilitajad” – ained, mis takistavad toidu kuivamist madala niiskusesisaldusega õhus või soodustavad pulbrite lahustumist vesikeskkonnas;

19. „modifitseeritud tärglised” – keemiliselt töödeldud (kaasa arvatud happe või alusega hüdrolüüsitud või valgendatud) toidutärglis, mis on eelnevalt füüsiliselt või ensümaatilist töödeldud;
 20. „pakendusgaasid” – gaasid (välja arvatud õhk), mis surutakse pakendisse enne toidu pakendamist, pakendamise jooksul või pärast pakendamist;
 21. „propellendid” – gaasid (välja arvatud õhk), mis suruvad toidu pakendist välja;
 22. „kergitusained” – ained või ainete segud, millest vabaneva gaasi tõttu suureneb taigna maht;
 23. „sekvestrandid” – ained, seovad toidus metalliioonid keemilisse kompleksi;
 24. „stabilisaatorid” – ained, mis võimaldavad säilitada toidu füüsikalise-keemilist olekut; stabilisaatorite hulka kuuluvad ained, mis võimaldavad säilitada kahe või enama segunematu aine ühtlast disperseerumist toidus ning toidu värvust stabiliseerivad, säilitavad või tugevdavad ained, samuti ained, mis suurendavad toidu sidumisvõimet, k.a valkudevaheliste võrkstruktuuride teket, mis võimaldab siduda toidu osi taastatud toiduks;
 25. „paksendajad” – ained, mis suurendavad toidu viskoossust;
 26. „jahu parendajad” – ained (välja arvatud emulgaatorid), mida lisatakse jahule või taigale selle küpsemisomaduste parandamiseks.
-

II LISA

Toidus kasutada lubatud lisaainete ühenduse loetelu ja kõnealuste lisaainete kasutamise tingimused.

III LISA

Nende lisaainete ühenduse loetelu, mida on lubatud kasutada toidu lisaainetes, toiduensüümides ning toidu lõhna- ja maitseainetes, ning nende lisaainete kasutamise tingimused.

Toidus kasutada lubatud kandeainete loetelu ja nende kasutamise tingimused.

1. osa Toidu lisaainetes kasutada lubatud kandeained
2. osa Teised toidu lisaained peale toidu lisaainetes kasutada lubatud kandeainete
3. osa Toiduensüümides kasutada lubatud lisaained, sealhulgas kandeained
4. osa Lõhna- ja maitseainetes kasutada lubatud lisaained, sealhulgas kandeained
5. osa Toitainetes ja muudes ainetes kasutada lubatud, mis lisatakse toitaineilise ja/või muu füsioloogilise mõju eesmärgil

IV LISA

Traditsioonilised toidud, mille suhtes võivad teatavad liikmesriigid ka edaspidi keelata teatavate toidu lisaainerühmade kasutamise

Liikmesriik	Toit	Toidu lisaainerühm, mille kasutamist võib ka edaspidi keelata
Saksamaa	Traditsiooniline saksa õlu („Bier nach deutschem Reinheitsgebot gebraut“)	Kõik peale propellentgaaside
Prantsusmaa	Traditsiooniline prantsuse leib	Kõik
Prantsusmaa	Traditsioonilised prantsuse trühvlikonservid	Kõik
Prantsusmaa	Traditsioonilised prantsuse teokonservid	Kõik
Prantsusmaa	Traditsioonilised prantsuse hane- ja pardikonservid („confit“)	Kõik
Austria	Traditsiooniline Austria „Bergkäse“	Kõik peale säilitusainete
Soome	Traditsiooniline Soome „Mämmi“	Kõik peale säilitusainete
Rootsi Soome	Traditsioonilised Rootsi ja Soome puuviljasii- rupid	Toiduvärvid
Taani	Traditsiooniline Taani „Kødboller“	Säilitusained ja toiduvärvid
Taani	Traditsiooniline Taani „Leverpostej“	Säilitusained (peale sorbiinhappe) ja toiduvärvid
Hispaania	Traditsiooniline Hispaania „Lomo embuchado“	Kõik peale säilitusainete ja antioksidantide
Itaalia	Traditsiooniline Itaalia „Mortadella“	Kõik peale säilitusainete, antioksidantide, pH-regulaatorite, lõhna- ja maitsetugevdajate, stabilisaatorite ja pakendusgaaside
Itaalia	Traditsiooniline Itaalia „Cotechino e zampone“	Kõik peale säilitusainete, antioksidantide, pH-regulaatorite, lõhna- ja maitsetugevdajate, stabilisaatorite ja pakendusgaaside

V LISA

Artiklis 24 osutatud toiduvärvide loetelu, mille puhul antakse toidu märgistamisel lisateavet

Toit, mis sisaldab ühte või enamat järgmistest toiduvärvide:	Teave
Päikeseloojangukollane (E 110) (*)	„toiduvärvi(de) nimetus või E-number: võib avaldada kahjulikku mõju laste aktiivsusele ja tähelepanuvõimele”.
Kinoliinkollane (E 104) (*)	
Karmoisiin (E 122) (*)	
Võlupunane (E 129) (*)	
Tatrasiin (E 102) (*)	
Ponceau 4R (E 124) (*)	

(*) välja arvatud toit, mille puhul on toiduvärvi kasutatud lihatoodete märgistamiseks tervisemärgiga või muu märgiga või munakoorte tembeldamiseks või kaunistamiseks.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1334/2008,**16. detsember 2008,****mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi ning millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1601/91, määrusi (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu 22. juuni 1988. aasta direktiivi 88/388/EMÜ (toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning nende tootmiseks vajalikke lähtematerjale käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽³⁾ tuleb tehnika ja teaduse arengut arvestades ajakohastada. Direktiiv 88/388/EMÜ tuleks selguse ja tõhususe huvides asendada käesoleva määrusega.

(2) Nõukogu 22. juuni 1988. aasta otsuses 88/389/EMÜ (komisjoni kehtestatava lõhna- ja maitseainete valmistamisel kasutatavate lähtematerjalide ja -ainete loendi kohta) ⁽⁴⁾ nähakse ette kõnealuse loendi koostamine 24 kuu jooksul pärast otsuse vastuvõtmist. Kõnealune otsus on praeguseks vananenud ja tuleks kehtetuks tunnistada.

(3) Komisjoni 16. jaanuari 1991. aasta direktiivis 91/71/EMÜ (millega täiendatakse nõukogu direktiivi 88/388/EMÜ toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning nende tootmiseks vajalikke lähtematerjale käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽⁵⁾ sätestatakse lõhna- ja maitseainete märgistamiseskirjad. Need eeskirjad asendatakse käesoleva määrusega ja direktiiv tuleks nüüd kehtetuks tunnistada.

(4) Ohutu ja tervisliku toidu vaba liikumine on siseturu oluline aspekt ning mõjutab oluliselt inimeste tervist ja heaolu ning nende sotsiaalseid ning majanduslikke huve.

(5) Et kaitsta inimeste tervist, peaks käesolev määrus hõlmama lõhna- ja maitseaineid, lõhna- ja maitseainete lähtematerjale ning lõhna- ja maitseaineid sisaldavat toitu. See peaks hõlmama ka teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi, mida lisatakse toidule peamiselt lõhna ja maitse andmise eesmärgil ning mis suurendavad oluliselt teatavate looduslikult esinevate soovimatute ainete esinemist toidus (edaspidi „lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosad“), nende lähtematerjale ja neid sisaldavat toitu.

(6) Käesoleva määruse reguleerimisalasse ei kuulu toored toidud, mida ei ole mingil viisil töödeldud, ja sellised mitte-lihttoidud nagu vürtsid, ürdid, tee ja tõmmised (näiteks puuvilja-, marja- või taimetõmmis) ning samuti vürtsi- ja/või ürdisegud, teesegud ja segud tõmmisteks, kui neid ei tarbita sellisena ega/või lisata toidule.

(7) Lõhna- ja maitseaineid kasutatakse toidu lõhna ja/või maitse parandamiseks või muutmiseks tarbijale meelepäraseks. Lõhna- ja maitseaineid ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi tuleks kasutada vaid juhul, kui need vastavad käesolevas määruses sätestatud kriteeriumidele. Need peavad olema kasutamisel ohutud ja seetõttu tuleks teatavate lõhna- ja maitseainete puhul viia läbi riskihindamine, enne kui neid võib lubada toidus kasutada. Võimaluse korral tuleks keskenduda sellele, kas teatud lõhna- ja maitseainete kasutamisega on kaasnenud negatiivsed tagajärjed haavatavatele rühmadele. Lõhna- ja maitseainete kasutamine ei tohi tarbijat eksitada ja seetõttu tuleks nende esinemisele toidus alati asjakohase märgistusega osutada. Lõhna- ja maitseaineid ei tohi eelkõige kasutada nii, et see eksitaks tarbijat küsimustes, mis on muu hulgas seotud laadi, värskuse ja kvaliteediga, toote või tootmisprotsessi looduslikkuse või toote toiteväärtusega. Lõhna- ja maitseainete heakskiitmisel tuleks samuti arvestada muid asjakohaseid tegureid, sh ühiskondlikke, majanduslikke, traditsioonidega seonduvaid, eetilisi ja keskkonnategureid, ettevaatuspõhimõtet ning kontrolli teostatavust.

⁽¹⁾ ELT C 168, 20.7.2007, lk 34.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 10. juuli 2007. aasta arvamus (ELT C 175 E, 10.7.2008, lk 176), nõukogu 10. märtsi 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 111 E, 6.5.2008, lk 46) ja Euroopa Parlamendi 8. juuli 2008. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Nõukogu 18. novembri 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ EÜT L 184, 15.7.1988, lk 61.

⁽⁴⁾ EÜT L 184, 15.7.1988, lk 67.

⁽⁵⁾ EÜT L 42, 15.2.1991, lk 25.

- (8) 1999. aastast alates on toidu teaduskomitee ja seejärel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 178/2002 (millega sätestatakse toidulaaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused) ⁽¹⁾ loodud Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) avaldanud arvamust mitmete lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade lähtematerjalides looduslikult esinevate ainete kohta, mis Euroopa Nõukogu lõhna- ja maitseühendite ekspertkomisjoni arvamuse kohaselt on toksikoloogiliselt ohtlikud. Aineid, mille toksikoloogilist ohtlikkust on kinnitanud toidu teaduskomitee, tuleks käsitada soovimatute ainetena, mida ei tohiks sellisena toidule lisada.
- (9) Soovimatud ained võivad nende loodusliku taimedes esinemise tõttu esineda lõhna- ja maitsepreparaatides ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosades. Taimi kasutatakse traditsiooniliselt toiduna või toidu koostisosadena. Tuleks kehtestada asjakohased maksimaalsed piirmäärad nende soovimatute ainete esinemise kohta sellises toidus, millest neid aineid kõige enam omastatakse, arvestades nii inimeste tervise kaitsmise vajadust kui nende ainete vältimatut esinemist traditsioonilistes toitudes.
- (10) Teatavate looduslikult esinevate soovimatute ainete maksimaalsed piirmäärad peaksid keskenduma toidule või toidurühmadele, mille kaudu neid aineid kõige rohkem omastatakse. Kui muud looduslikult esinevad soovimatud ained peaksid ohustama tarbija tervist, tuleks pärast toiduohutusameti arvamuse saamist kehtestada maksimaalsed piirmäärad. Liikmesriigid peaks korraldama riskidest lähtuvaid kontrole kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 882/2004 (ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidulaaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks) ⁽²⁾. Toidutootjad on kohustatud mis tahes toidu valmistamisel, kui nad kasutavad lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosasid ja/või lõhna- ja maitseaineid, nende ainete esinemist arvesse võtma, tagamaks, et turule ei viida ohtlikku toitu.
- (11) Ühenduse tasandil tuleks kehtestada sätted nende teatavate taimsete, loomsete, mikrobioloogiliste või mineraalsete materjalide kasutamise keelamiseks või piiramiseks, mis lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade tootmisel ja nende kasutamisel toidu tootmisel ohustavad inimeste tervist.
- (12) Riskihindamist peaks läbi viima toiduohutusamet.
- (13) Ühtlustamise tagamiseks tuleks hindamisele kuuluvate lõhna- ja maitseainetega ning lähtematerjalidega seotud riske hinnata ning lõhna- ja maitseained ning lähtematerjalid heaks kiita vastavalt menetlusele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruses (EÜ) nr 1331/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) ⁽³⁾.
- (14) Lõhna- ja maitseühendid on kindlaksmääratud keemilised ained, mis hõlmavad keemilise sünteesi teel saadud või keemilist töötlemist kasutades eraldatud lõhna- ja maitseühendeid, ning looduslikud lõhna- ja maitseühendid. Hetkel viiakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. oktoobri 1996. aasta määrusega (EÜ) nr 2232/96 (milles sätestatakse ühenduse menetlus toiduainetes kasutatud või kasutatavate lõhna- ja maitseainete suhtes) ⁽⁴⁾ ellu lõhna- ja maitseühendite hindamiskava. Kõnealuse määruse kohaselt tuleb viie aasta jooksul pärast nimetatud kava vastuvõtmist võtta vastu lõhna- ja maitseühendite loend. Selle loendi vastuvõtmiseks tuleks määrata uus tähtpäev. Tehakse ettepanek selle loendi lisamiseks määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 2 lõikes 1 osutatud loetellu.
- (15) Lõhna- ja maitsepreparaadid on lõhna- ja maitseained, mis ei ole kindlaksmääratud keemilised ained ja mis saadakse asjakohaste füüsikaliste, ensümaatiliste või mikrobioloogiliste protsesside kaudu taimse, loomse või mikrobioloogilise päritoluga materjalidest, mis esinevad kas töötlemata kujul või on töödeldud inimtoiduks. Toidust toodetud lõhna- ja maitsepreparaadid ei vaja toidus kasutamiseks hindamist ega heakskiitmist, kui nende ohutus on väljaspool kahtlust. Materjalist, mis ei ole toit, toodetud lõhna- ja maitsepreparaatide ohutust tuleks hinnata ja see heaks kiita.
- (16) Määruses (EÜ) nr 178/2002 on toit määratletud kui töödeldud, osaliselt töödeldud või töötlemata aine või toode, mis on ette nähtud inimestele tarvitamiseks või mille puhul põhjendatult eeldatakse, et seda tarvitavad inimesed. Taimse, loomse või mikrobioloogilise päritoluga materjale, mille kohta on piisavalt tõendeid, et neid on siiani kasutatud lõhna- ja maitseainete tootmiseks, käsitatakse sel eesmärgil toidus kasutatavate materjalidena, kuigi mõnda neist lähtematerjalidest, nagu roosipuud ja maasikalehti, ei ole võib-olla sellisena toidus kasutatud. Neid ei ole vaja hinnata.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 165, 30.4.2004, lk 1. Parandatud versioon: ELT L 191, 28.5.2004, lk 1.

⁽³⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 299, 23.11.1996, lk 1.

- (17) Samuti ei ole vaja hinnata ega heaks kiita toidust kindlaks-määratud tingimustes termilisel töötlemisel toodetud lõhna- ja maitseainete toidus kasutamist, kui nende ohutus on väljaspool kahtlust. Materjalist, mis ei ole toit, või tingimustes, mis ei vasta teatavatele tootmistingimustele, termilisel töötlemisel toodetud lõhna- ja maitseainete ohutust tuleks siiski hinnata ning see heaks kiita.
- (18) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. novembri 2003. aasta määruses (EÜ) nr 2065/2003 (toidus või toidu pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide kohta) ⁽¹⁾ on sätestatud suitsutuspreparaatide ohutuse hindamise ja heakskiitmise menetlus ning selle eesmärk on kasutusluba omavate esmaste suitsutuskondensaatide ja esmaste tõrvafraktsioonide loetelu loomine, mis välistab kõigi teiste preparaatide kasutuse.
- (19) Lõhna ja maitse prekursorid, näiteks süsivesikud, oligopeptiidid ja aminohapped, annavad toidu töötlemise ajal toimuva keemilise reaktsiooni kaudu toidule lõhna ja maitse. Toidust toodetud lõhna ja maitse prekursorid ei vaja toidus kasutamiseks hindamist ega heakskiitmist, kui nende ohutus on väljaspool kahtlust. Materjalist, mis ei ole toit, toodetud lõhna ja maitse prekursorite ohutust tuleks siiski hinnata ja see heaks kiita.
- (20) Teisi lõhna- ja maitseaineid, mida eespool nimetatud lõhna- ja maitseainete määratlused ei hõlma, võib toidus kasutada pärast hindamist ja heakskiitmist. Näitena võiks tuua lõhna- ja maitseained, mis saadakse õli või rasva kuumutamisel lühikeseks ajaks äärmiselt kõrgele temperatuurile, mille tulemusel tekib grillilõhn ja -maitse.
- (21) Taimse, loomse, mikrobioloogilise või mineraalse päritoluga materjali, mis ei ole toit, kasutamist lõhna- ja maitseainete tootmiseks võib lubada alles pärast selle ohutuse teaduslikku hindamist. Võib osutada vajalikuks anda luba vaid materjali teatavate osade kasutamiseks või määrata kasutustingimused.
- (22) Lõhna- ja maitseained võivad sisaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1333/2008 (toidu lisaainete kohta) ⁽²⁾ lubatud toidu lisaaineid ja/või muid toidu koostisosi tehnilistel põhjustel, näiteks nende säilitamiseks, standardimiseks, lahjendamiseks või lahustamiseks ja stabiliseerimiseks.
- (23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) ⁽³⁾ reguleerimisalasse kuuluvale lõhna- ja maitseainele või lähtematerjalile tuleks anda luba nii kõnealuse määruse kui ka käesoleva määruse alusel.
- (24) Lõhna- ja maitseainete suhtes jäävad kehtima Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiivis 2000/13/EÜ (toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta) ⁽⁴⁾ ja vajaduse korral määruses (EÜ) nr 1829/2003 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruses (EÜ) nr 1830/2003 (milles käsitletakse geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist ning geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust) ⁽⁵⁾ ettenähtud üldised märgistamisnõuded. Lisaks nähakse käesoleva määrusega ette erisätted nende lõhna- ja maitseainete märgistamise kohta, mida müüakse sellisel kujul valmistajale või lõpptarbijale.
- (25) Lõhna- ja maitseühendid või lõhna- ja maitsepreparaadid võivad kanda märget „looduslik” vaid juhul, kui nad vastavad teatavatele kriteeriumidele, mis tagavad, et tarbijaid ei eksitata.
- (26) Teabega seotud erinõuded peaksid tagama, et tarbijaid ei eksitata seoses looduslike lõhna- ja maitseainete tootmiseks kasutatud lähtematerjaliga. Eelkõige, kui märget „looduslik” kasutatakse lõhna või maitse kirjeldamiseks, peaksid kasutatud lõhna- ja maitsekomponendid olema täielikult looduslikku päritolu. Lisaks peaks märgistusel olema näidatud lõhna- ja maitseaine lähtematerjal, välja arvatud juhul, kui osutatud lähtematerjalid ei ole toidu lõhnas või maitstes tuntavad. Kui lähtematerjal on märgitud, peaks vähemalt 95 % lõhna- ja maitsekomponendist olema saadud osutatud materjalist. Kuna lõhna- ja maitseainete kasutamine ei tohiks tarbijat eksitada, siis ülejäänud maksimaalselt 5 % võib kasutada üksnes standardimiseks või näiteks lõhna- ja maitseainele värskeema, teravama, küpsema, toorema jne lõhna- ja maitsevarjundi andmiseks. Kui osutatud lähtematerjalist saadud maitse- ja lõhnakomponenti on kasutatud vähem kui 95 % ulatuses ja lähtematerjali lõhn ja maitse on ikkagi tuntavad, tuleks märgistusel ära näidata lähtematerjal koos märgiga, et lisatud on teisi looduslikke lõhna- ja maitseaineid, näiteks kakaoekstrakt, millele on lisatud teisi lõhna- ja maitseaineid, et anda sellele banaani lõhna- ja maitsevarjund.
- (27) Tarbijaid tuleks teavitada, kui konkreetse toidu suitsune maitse tuleneb suitsutuspreparaatide lisamisest. Direktiivi 2000/13/EÜ kohaselt ei tohiks märgistus tarbijat eksitada selles suhtes, kas toode on suitsutatud tavapäraselt värske suitsuga või töödeldud suitsutuspreparaatidega. Direktiivi 2000/13/EÜ tuleb kohandada vastavalt käesolevas määruses sätestatud lõhna- ja maitseaine ning suitsutuspreparaadi määratlustele ja mõiste „looduslik” kasutamisele lõhna- ja maitseainete kirjeldamisel.

⁽¹⁾ ELT L 309, 26.11.2003, lk 1.

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 16.

⁽³⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 109, 6.5.2000, lk 29.

⁽⁵⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 24.

- (28) Lõhna- ja maitseühendite tarbimise ja kasutuse andmed on otsustava tähtsusega, et hinnata lõhna- ja maitseühendite ohutust inimeste tervisele. Seetõttu tuleks toidule lisatavate lõhna- ja maitseühendite koguseid korrapäraselt kontrollida.
- (29) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ (millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused) ⁽¹⁾.
- (30) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus muuta käesoleva määruse lisasid ja vastu võtta asjakohased üleminekumeetmed seoses ühenduse loetelu kehtestamisega. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda uute vähem oluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.
- (31) Kui tungiva kiireloomulisuse tõttu ei ole võimalik kinni pida kontrolliga regulatiivmenetluse tavapärastest tähtaegadest, peaks komisjonil olema võimalik kohaldada artikli 8 lõikes 2 kirjeldatud meetmete ja käesoleva määruse II kuni V lisa muutmisel otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikes 6 ette nähtud kiirmenetlust.
- (32) Käesoleva määruse II kuni V lisa tuleks vajadusel teaduse ja tehnika arengut arvestades kohandada, võttes arvesse teavet, mida on saadud lõhna- ja maitseainete tootjatelt ja kasutajatelt ja/või liikmesriikide teostatud järelevalve ja kontrolli tulemusel.
- (33) Lõhna- ja maitseaineid käsitleva ühenduse õiguse proportsionaalseks ja tõhusaks loomiseks ning ajakohastamiseks on vaja koguda andmeid, jagada teavet ja koordineerida tööd liikmesriikide vahel. Sel eesmärgil võib otsustusprotsessi hõlbustamiseks olla kasulik viia läbi uuringuid spetsiifilistel teemadel. On asjakohane, et ühendus rahastab selliseid uuringuid oma eelarvemenetluse osana. Kõnealuste meetmete rahastamine toimub vastavalt määrusele (EÜ) nr 882/2004.
- (34) Ühenduse loetelu kehtestamiseni tuleks sätestada nende lõhna- ja maitseühendite hindamine ja heakskiitmine, mida määruses (EÜ) nr 2232/96 ettenähtud hindamiskava ei hõlma. Seetõttu tuleks sätestada üleminekukord. Kõnealuse korra kohaselt tuleks selliseid lõhna- ja maitseühendeid hinnata ja need heaks kiita määruses (EÜ) nr 1331/2008 sätestatud korras. Kõnealuses määruses sätestatud tähtaegu, mis on ette nähtud toiduohutusametile arvamuse vastuvõtmiseks ja komisjonile ühenduse loetelu ajakohastava määruse eelnõu esitamiseks toiduahela ja loomatervishoiu alalisele komiteele, ei tuleks siiski kohaldada, kuna eelistada tuleks rakendatavat hindamiskava.
- (35) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt lõhna- ja maitseainete ning teatavate lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade toidus kasutamist käsitlevate ühenduse eeskirjade sätestamist ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda turu terviklikkuse ning tarbijakaitse kõrge taseme huvides parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimestatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (36) Nõukogu 10. juuni 1991. aasta määrust (EMÜ) nr 1601/91 (millega sätestatakse aromatiseeritud veinide, aromatiseeritud veinijookide ja aromatiseeritud veinikokteilide määramise, kirjeldamise ja esitlemise üldeeskirjad) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrust (EÜ) nr 110/2008 (piiritusjookide määramise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähistite kaitse kohta) ⁽³⁾ tuleb kohandada vastavalt käesolevas määruses sätestatud uutele mõistetele.
- (37) Määrusi (EMÜ) nr 1601/91, (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ tuleks vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

SISU, REGULEERIMISALA JA MÕISTED

Artikkel 1

Sisu

Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad toidus kasutatavate lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade kohta, et kindlustada siseturu tõhus toimimine, tagades samas inimeste tervise kaitse ja tarbijakaitse (sealhulgas tarbijate huvide kaitse) kõrge taseme ning õiglase toidukaubanduse, võttes vajaduse korral arvesse keskkonnakaitset.

⁽²⁾ EÜT L 149, 14.6.1991, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 39, 13.2.2008, lk 16.

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

Käesoleva määrusega nähakse sel eesmärgil ette:

- a) toidus kasutamiseks heaks kiidetud lõhna- ja maitseaineid ning lähtematerjale käsitlev ühenduse loetelu, mis on sätestatud I lisas (edaspidi „ühenduse loetelu”);
- b) lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade toidus kasutamise tingimused;
- c) lõhna- ja maitseainete märgistamise kord.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse:

- a) lõhna- ja maitseainete suhtes, mida kasutatakse või mis on ette nähtud kasutamiseks toidus, ilma et see mõjutaks määruse (EÜ) 2065/2003 täpsemate sätete kohaldamist;
- b) lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade suhtes;
- c) lõhna- ja maitseaineid ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi sisaldava toidu suhtes;
- d) lõhna- ja maitseainete lähtematerjalide ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade lähtematerjalide suhtes.

2. Käesolevat määrust ei kohaldata:

- a) ainete suhtes, millel on ainult magus, hapu või soolane maitse;
- b) toortoidu suhtes;
- c) mitteliitoidu ning selliste segude nagu värske, kuivatatud või külmutatud vürtsi- ja/või ürdisegude, teesegude ja tõmmisteks mõeldud segude suhtes, kuid mitte ainult, kui neid ei ole kasutatud toidu koostisoadena.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse määrustes (EÜ) nr 178/2002 ja (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud mõisteid.

2. Käesolevas määruses kasutatakse lisaks järgmisi mõisteid:

- a) „lõhna- ja maitseained” – tooted:
 - i) mis ei ole ette nähtud sellisena tarbimiseks ja mida lisatakse toidule lõhna ja/või maitse andmiseks või muutmiseks;

- ii) mis on valmistatud järgmistest rühmadest või koosnevad nendest: lõhna- ja maitseühendid, lõhna- ja maitsepreparaadid, termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseained, suitsutuspreparaadid, lõhna ja maitse prekursorid või muud lõhna- ja maitseained või nende segud;

- b) „lõhna- ja maitseühend” – kindlaksmääratud keemiline aine, millel on lõhna- ja maitseomadused;

- c) „looduslik lõhna- ja maitseühend” – lõhna- ja maitseühend, mis on saadud asjakohaste füüsikaliste, ensümaatiliste või mikrobioloogiliste protsesside teel taimsest, loomsest või mikrobioloogilisest toorainest kas töötlemata kujul või pärast töötlemist inimtoiduks ühel või mitmel II lisas nimetatud traditsioonilisel toiduvalmistamisviisil. Looduslikud lõhna- ja maitseühendid vastavad looduslikult esinevatele ja looduses kindlaks tehtud ühenditele;

- d) „lõhna- ja maitsepreparaat” – toode (mitte lõhna- ja maitseühend), mis on saadud:

- i) toidust asjakohaste füüsikaliste, ensümaatiliste või mikrobioloogiliste protsesside teel kas töötlemata kujul või pärast töötlemist inimtoiduks ühel või mitmel II lisas nimetatud traditsioonilisel toiduvalmistamisviisil

ja/või

- ii) taimsest, loomsest või mikrobioloogilisest materjalist, mis ei ole toit, asjakohaste füüsikaliste, ensümaatiliste või mikrobioloogiliste protsesside teel, kusjuures materjali kasutatakse sellisena või see valmistatakse ühel või mitmel II lisas nimetatud traditsioonilisel toiduvalmistamisviisil;

- e) „termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseaine” – toode, mis on saadud pärast kuumutamist koostisainete segust, millel endil ei ole tingimata lõhna- ja maitseomadusi ja millest vähemalt üks sisaldab lämmastikku (amino) ja teine on redutseeriv sukur; koostisained termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainete tootmiseks võivad olla:

- i) toit

ja/või

- ii) lähtematerjal, mis ei ole toit;

- f) „suitsutuspreparaat” – toode, mis on saadud kondenseeritud suitsu fraksioneerimise ja puhastamise teel, saades esmased suitsutuskondensaadid, esmased tõrvafraktsioonid ja/või esmatoodetest saadud suitsutuspreparaadid, mis on määratletud määruse (EÜ) nr 2065/2003 artikli 3 punktides 1, 2 ja 4;

g) „lõhna ja maitse prekursor” – toode, millel endal ei ole tingimata lõhna- ja maitseomadusi ning mida lisatakse toidule tahtlikult ainsa eesmärgiga kutsuda toidu töötlemisel lagunedes või teiste komponentidega reageerides esile lõhna ja maitset; seda võib saada:

i) toidust

ja/või

ii) lähtematerjalist, mis ei ole toit;

h) „teised lõhna- ja maitseained” – lõhna- ja maitseained, mida on lõhna ja/või maitse andmiseks lisatud toidule või mis on ette nähtud sel eesmärgil toidule lisamiseks ja mida ei hõlma punktides b–g loetletud mõisted;

i) „lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosa” – toidu koostisosa (mitte lõhna- ja maitseained), mida võib lisada toidule ja mille peamine eesmärk on lisada sellele lõhna ja maitset või muuta selle lõhna ja maitset ning mis aitab märkimisväärselt kaasa teatavate looduslikult esinevate soovimatute ainete esinemisele toidus;

j) „lähtematerjal” – taimse, loomse, mikrobioloogilise või mineraalse päritoluga materjal, millest toodetakse lõhna- ja maitseaineid või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi; see võib olla:

i) toit

või

ii) lähtematerjal, mis ei ole toit;

k) „asjakohane füüsikaline protsess” – füüsikaline protsess, mis ei muuda tahtlikult lõhna- ja maitseainete komponentide keemilist olemust ja milles, ilma et see piiraks II lisas loetletud traditsiooniliste toiduvalmistusviiside kohaldamist, ei kasutata muu hulgas ühevalentset hapnikku, osooni, anorgaanilisi katalüsaatoreid, metallkatalüsaatoreid, metallorgaanilisi reaktiive ja/või ultraviolettkiirgust.

3. Seoses lõike 2 punktides d, e, g ja j loetletud mõistetega käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel toiduna lähtematerjale, mille kasutuse kohta lõhna- ja maitseainete tootmiseks on olulisi tõendeid.

4. Lõhna- ja maitseained võivad sisaldada määrusega (EÜ) nr 1333/2008 lubatud toidu lisaaineid ja/või muid toidu koostisosi, mis on lisatud tehnoloogilistel põhjustel.

II PEATÜKK

LÕHNA- JA MAITSEAINETE, LÕHNA- JA MAITSEOMADUSTEGA TOIDU KOOSTISOSADE JA LÄHTEMATERJALIDE KASUTUSTINGIMUSED

Artikkel 4

Lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade üldised kasutustingimused

Toidus võib kasutada üksnes lõhna- ja maitseaineid või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi, mis vastavad järgmistele tingimustele:

a) olemasolevate teaduslike tõendite kohaselt ei ole need tarbijate tervisele ohtlikud ja

b) nende kasutamine ei eksita tarbijat.

Artikkel 5

Tingimustele mittevastavate lõhna- ja maitseainete ja/või tingimustele mittevastava toidu keelamine

Mitte keegi ei tohi turule viia käesolevale määrusele mittevastavaid lõhna- ja maitseaineid või mis tahes toitu, milles esinevad sellised lõhna- ja maitseained ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosad.

Artikkel 6

Teatavate ainete esinemine

1. III lisa A osas nimetatud aineid ei tohi sellisena toidule lisada.

2. Ilma et see piiraks määruse (EÜ) nr 110/2008 kohaldamist, ei tohi teatavate, lõhna- ja maitseainetes ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosades looduslikult esinevate ainete maksimaalseid piirmäärasid ületada III lisa B osas nimetatud liit-toitutes lõhna- ja maitseainete ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade kasutamisel nendes toitutes. III lisas esitatud ainete maksimaalseid piirmäärasid kohaldatakse turustatavate toitude suhtes, kui ei ole sätestatud teisiti. Erandina sellest põhimõttest kohaldatakse kuivatatud ja/või kontsentreeritud toidu suhtes, mida tuleb tarvitusvalmiks muuta, märgistusel oleva tarvitamisjuhise kohaselt tarvitusvalmiks muudetud toidu suhtes kohaldata-vaid piirmäärasid, võttes arvesse vähimat lahjendustegurit.

3. Lõike 2 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad võib vastu võtta vastavalt artikli 21 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele pärast vajaduse korral arvamuse saamist Euroopa Toiduohutusametilt (edaspidi „toiduohutusamet”).

Artikkel 7

Teatavate lähtematerjalide kasutamine

1. IV lisa A osas nimetatud lähtematerjale ei tohi kasutada lõhna- ja maitseainete ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade tootmiseks.

2. IV lisa B osas nimetatud lähtematerjalidest toodetud lõhna- ja maitseaineid ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi võib kasutada vaid kõnealuses lisas sätestatud tingimuste kohaselt.

Artikkel 8

Lõhna- ja maitseained ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosad, mille hindamine ja heakskiitmine ei ole kohustuslik

1. Käesoleva määruse kohase hindamise ja heakskiitmise võib toidus kasutada järgmisi lõhna- ja maitseaineid ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi, tingimusel et need vastavad artikli 4 sätetele:

- a) artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis i nimetatud lõhna- ja maitsepreparaate;
- b) artikli 3 lõike 2 punkti e alapunktis i nimetatud termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseaineid, mis vastavad V lisas sätestatud termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainete tootmise tingimustele ning teatavate ainete maksimaalsetele piirmääradele termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainetes;
- c) artikli 3 lõike 2 punkti g alapunktis i nimetatud lõhna ja maitse prekursorid;
- d) lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi.

2. Olenemata lõikes 1 sätestatust peab toiduohutusamet viima läbi lõikes 1 nimetatud lõhna- ja maitseainete või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade riskihindamise, kui komisjonil, liikmesriigil või toiduohutusametil on kahtlusi selliste lõhna- ja maitseainete või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade ohutuse suhtes. Sel juhul kohaldatakse määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikleid 4, 5 ja 6 *mutatis mutandis*. Vajaduse korral võtab komisjon pärast toiduohutusametilt arvamuse saamist meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, muu hulgas seda täiendades, vastu vastavalt artikli 21 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Need meetmed sätestatakse vajaduse korral lisades III, IV ja/või V. Tungiva kiireloomulisuse korral võib komisjon kohaldada artikli 21 lõikes 4 ette nähtud kiirmenetlust.

III PEATÜKK

TOIDUS KASUTAMISEKS HEAKS KIIDETUD LÕHNA- JA MAITSEAINED NING LÄHTEMATERJALE KÄSITLEV ÜHENDUSE LOETELU

Artikkel 9

Lõhna- ja maitseained ning lähtematerjalid, mille hindamine ja heakskiitmine on kohustuslik

Käesolevat peatükki kohaldatakse:

- a) lõhna- ja maitseühendite suhtes;
- b) artikli 3 lõike 2 punkti d alapunktis ii osutatud lõhna- ja maitsepreparaatide suhtes;
- c) termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainete suhtes, mis on saadud selliste koostisainete kuumutamisel, mis kuuluvad osaliselt või täielikult artikli 3 lõike 2 punkti e alapunkti ii alla ja/või mis ei vasta V lisas sätestatud termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainete tootmise tingimustele ja/või teatavate ainete maksimaalsetele piirmääradele;
- d) artikli 3 lõike 2 punkti g alapunktis ii nimetatud lõhna ja maitse prekursorite suhtes;
- e) artikli 3 lõike 2 punktis h nimetatud muude lõhna- ja maitseainete suhtes;
- f) artikli 3 lõike 2 punkti j alapunktis ii nimetatud lähtematerjali suhtes, mis ei ole toit.

Artikkel 10

Lõhna- ja maitseaineid ning lähtematerjale käsitlev ühenduse loetelu

Üksnes neid artiklis 9 nimetatud lõhna- ja maitseaineid ning lähtematerjale, mis on kantud ühenduse loetellu, võib sellisena turule viia ning loetelus märgitud tingimustel vajaduse korral toidus kasutada.

Artikkel 11

Lõhna- ja maitseainete ning lähtematerjalide kandmine ühenduse loetellu

1. Lõhna- ja maitseaine või lähtematerjali võib kanda ühenduse loetellu vastavalt määrusega (EÜ) nr 1331/2008 kehtestatud menetlusele vaid juhul, kui see vastab käesoleva määruse artiklis 4 sätestatud tingimustele.

2. Lõhna- ja maitseaine või lähtematerjali kandmisel ühenduse loetellu tuleb märkida:

- a) heaks kiidetud lõhna- ja maitseaine või lähtematerjali identifitseerimistunnus;
- b) vajaduse korral lõhna- ja maitseaine kasutustingimused.

3. Ühenduse loetelu muudetakse vastavalt määruses (EÜ) nr 1331/2008 osutatud menetlusele.

Artikkel 12

Määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse kuuluvad lõhna- ja maitseained või lähtematerjalid

1. Määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse kuuluva lõhna- ja maitseaine või lähtematerjali võib kanda I lisas esitatud ühenduse loetelusse kooskõlas käesoleva määrusega üksnes juhul, kui sellele on antud luba vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003.

2. Kui ühenduse loetelusse juba kantud lõhna- ja maitseainet valmistatakse erinevast lähteainest, mis jääb määruse (EÜ) nr 1829/2003 reguleerimisalasse, ei ole käesoleva määruse kohaselt vajalik uue loa taotlemine, tingimusel et uuele lähteainele on antud luba vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003 ning lõhna- ja maitseaine vastab käesolevas määruses kehtestatud nõuetele.

Artikkel 13

Tõlgendusotsused

Vajaduse korral võib artikli 21 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetluse korras otsustada:

- a) kas teatav aine või ainete segu, materjal või teatavat liiki toit kuulub artikli 2 lõikes 1 loetletud rühmadesse või mitte;
- b) millisesse artikli 3 lõike 2 punktides b kuni j määratletud rühma teatav aine kuulub;
- c) kas teatav toode kuulub toidu rühma või on tegemist I lisas või III lisa B osas osutatud toiduga.

IV PEATÜKK

MÄRGISTAMINE

Artikkel 14

Nende lõhna- ja maitseainete märgistamine, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale

1. Lõhna- ja maitseaineid, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale, võib turustada üksnes artiklites 15 ja 16 ettenähtud märgistusega, mis peab olema selgesti nähtav, loetav ja kulumiskindel. Artiklis 15 sätestatud märgistusel esitatud teave peab olema ostjatele hõlpsasti arusaadavas keeles.

2. Liikmesriik, kus toodet turustatakse, võib vastavalt asutamislepingule omaenda territooriumil ette näha artiklis 15 sätestatud märgistamisandmete esitamise ühes või mitmes ühenduse ametlikus keeles, mille määrab kõnealune liikmesriik. See ei välista kõnealuste andmete esitamist mitmes keeles.

Artikkel 15

Üldised nõuded nende lõhna- ja maitseainete märgistamiseks, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale

1. Kui lõhna- ja maitseaineid, mis ei ole ette nähtud müügiks lõpptarbijale, müüakse eraldi või omavahel ja/või muude toidu koostisosadega segatuna ja/või neile on artikli 3 lõike 4 kohaselt lisatud muid aineid, peavad nende pakendile või mahutile olema märgitud järgmised andmed:

- a) müüginimetus: kas sõna „lõhna- ja maitseaine” või lõhna- ja maitseaine täpsem nimetus või kirjeldus;
- b) kas märge „kasutamiseks toidus” või märge „piiratud kasutamine toidus” või täpsem viide selle ettenähtud kasutusele toidus;
- c) vajaduse korral ladustamise ja/või kasutuse eritingimused;
- d) partii või seeria identifitseerimistähis;
- e) kahanevas kaalujärjestuses loetelu:
 - i) tootes sisalduvate lõhna- ja maitseainete rühmadest ja
 - ii) kõigi teiste tootes sisalduvate ainete või materjalide nimetustest või vajaduse korral nende E-numbritest;
- f) valmistaja, pakendaja või müüja nimi või ärinimi ja aadress;
- g) iga komponendi või komponendirühma, mille kasutamisel toidus kohaldatakse koguselist piirangut, maksimaalne kogus ja/või piisav, selge ja kergestimõistetav teave, mis võimaldab ostjal järgida käesolevat määrust või muud asjakohast ühenduse õigust;
- h) netokogus;
- i) minimaalne säilivusaeg või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäev;
- j) vajaduse korral andmed lõhna- ja maitseaine või muude käesolevas artiklis osutatud ainete kohta, mis on loetletud direktiivi 2000/13/EÜ IIIa lisas seoses toitudes esinevate koostisosade esitamisega.

2. Erandina lõikest 1 võib kõnealuse lõike punktides e ja g nõutud andmed märkida vaid saadetisega seotud dokumentidesse, mis tuleb esitada tarnimise hetkel või enne seda, eeldusel et kõnealuse toote pakendi või mahuti nähtavale osale on kantud märge „mitte jaemüügiks”.

3. Erandina lõikest 1, võib juhul, kui lõhna- ja maitseaineid tarnitakse tsisternides, kõik andmed esitada üksnes saatedokumentides, mis tuleb esitada kättetoimetamisel.

Artikkel 16

Mõiste „looduslik” kasutamise erinõuded

1. Kui mõistet „looduslik” kasutatakse lõhna- ja maitseaine kirjeldamiseks artikli 15 lõike 1 punktis a osutatud müüginimetuses, kohaldatakse käesoleva artikli lõigete 2 kuni 6 sätteid.

2. Mõistet „looduslik” võib lõhna- ja maitseaine kirjeldamiseks kasutada üksnes juhul, kui lõhna- ja maitsekomponent sisaldab ainult lõhna- ja maitsepreparaate ja/või looduslikke lõhna- ja maitseühendeid.

3. Mõistet „looduslik(ud) lõhna- ja maitseühend(id)” võib kasutada üksnes lõhna- ja maitseainete kohta, mille lõhna- ja maitsekomponent sisaldab ainult looduslikke lõhna- ja maitseühendeid.

4. Mõistet „looduslik” võib kasutada üksnes koos viitega toidule, toidurühmale või taimsele või loomsele lõhna- ja maitseaine lähtematerjalile, kui nimetatud lähtematerjalist on saadud kogu lõhna- ja maitsekomponent või vähemalt 95 % selle kaalust.

Kirjelduse sõnastus peab olema „looduslik „toit(toidud) või toidurühm või lähtematerjal(id)” lõhna- ja maitseaine”.

5. Mõistet „looduslik „toit(toidud) või toidurühm või lähtematerjal(id)” lõhna- ja maitseaine koos teiste looduslike lõhna- ja maitseainetega” võib kasutada üksnes juhul, kui lõhna- ja maitsekomponent on osaliselt saadud osutatud lähtematerjalist, mille lõhna ja maitset on lihtne ära tunda.

6. Mõistet „looduslik lõhna- ja maitseaine” võib kasutada üksnes juhul, kui lõhna- ja maitsekomponent on saadud erinevatest lähtematerjalidest ja kui lähtematerjalidele viitamine ei kajasta nende lõhna või maitset.

Artikkel 17

Lõpptarbijale müügiks ette nähtud lõhna- ja maitseainete märgistamine

1. Ilma et see piiraks direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu 14. juuni 1989. aasta direktiivi 89/396/EMÜ (toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta) ⁽¹⁾ ja määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaldamist, võib lõpptarbijale müügiks ette nähtud lõhna- ja maitseaineid, mida müüakse kas eraldi või omavahel ja/või muude toidu koostisosadega segatuna ning millele on lisatud muid aineid, turustada üksnes juhul, kui nende pakendile on kantud kas märges „kasutamiseks toidus” või „piiratud kasutamine toidus” või täpsem viide ettenähtud kasutusele toidus, ning kõnealune märges või viide peab olema selgesti nähtav, loetav ja kulumiskindel.

2. Kui mõistet „looduslik” kasutatakse lõhna- ja maitseaine kirjeldamiseks artikli 15 lõike 1 punktis a osutatud müüginimetuses, kohaldatakse artiklit 16.

⁽¹⁾ EÜT L 186, 30.6.1989, lk 21.

Artikkel 18

Muud märgistamisnõuded

Artikleid 14 kuni 17 kohaldatakse, ilma et see piiraks selliste üksikasjalikumate või ulatuslikumate õigusnormide kohaldamist, mis käsitlevad kaalu või mõõtmeid, või selliste üksikasjalikumate või ulatuslikumate õigusnormide kohaldamist, mida kohaldatakse ohtlike ainete ja valmististe esitlemise, klassifitseerimise, pakendamise ja märgistamise suhtes või selliste ainete ja valmististe transpordi suhtes.

V PEATÜKK

MENETLUSSÄTTED JA RAKENDAMINE

Artikkel 19

Käitlejate aruandlus

1. Lõhna- ja maitseaine tootjad ja kasutajad või selliste tootjate ja kasutajate esindajad teavitavad komisjoni vastava taotluse korral sellest, milline on olnud asjaomase lõhna- ja maitseaine hulk, mida on 12 kuu jooksul ühenduses toidule lisatud. Sellega seoses esitatud teavet käsitatakse konfidentsiaalsena, kui teavet ei vajata ohutuse hindamiseks.

Komisjon teeb teabe konkreetsete toidurühmade kasutamise taseme kohta ühenduses kättesaadavaks liikmesriikidele.

2. Käesoleva määruse alusel juba heakskiidu saanud lõhna- ja maitseaine puhul, mille valmistamisel kasutatud tootmismetodid või lähtematerjalid erinevad oluliselt toiduohutusameti poolt riskihindamisel analüüsitud, esitab tootja või kasutaja vajaduse korral enne lõhna- ja maitseaine turustamist komisjonile vajalikud andmed selleks, et toiduohutusamet saaks lõhna- ja maitseainet muudetud tootmismetodi või omaduste seisukohast hinnata.

3. Lõhna- ja maitseaine ja/või lähtematerjali tootja või kasutaja teatab komisjonile viivitamata mis tahes talle teadaolevast ja kättesaadavast uuest teadus- või tehnikaalasest teabest, mis võib mõjutada lõhna- ja maitseaine ohutuse hindamist.

4. Lõike 1 rakendamise üksikasjalikud eeskirjad võetakse vastu vastavalt artikli 21 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

Artikkel 20

Liikmesriikidepoolne järelevalve ja aruandlus

1. Liikmesriigid peavad looma ühenduse loetellu kantud lõhna- ja maitseainete tarbimise ja kasutamise ning III lisas nimetatud ainete tarbimise kontrollisüsteemid, mille puhul on kasutatud ohtudel põhinevat lähenemisviisi, ja esitama tehtud järelduste kohta asjakohase sagedusega aruandeid komisjonile ja toiduohutusametile.

2. Pärast konsulteerimist toiduohutusametiga võtavad liikmesriigid vastavalt artikli 21 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele hiljemalt 20. jaanuariks 2011 vastu ühise metoodika, mille alusel liikmesriigid koguvad andmeid ühenduse loetellu kantud lõhna- ja maitseainete ning III lisas nimetatud ainete tarbimise ja kasutamise kohta.

Artikkel 21

Komitee

1. Komisjoni abistab toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

4. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1, 2, 4 ja 6, võttes arvesse selle otsuse artiklis 8 sätteid.

Artikkel 22

II kuni V lisa muutmine

Käesoleva määruse II kuni V lisale tehtavad muudatused, mis kajastavad teaduse ja tehnika edusamme ning mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 21 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele, vajaduse korral pärast toiduohutusametilt arvamuse saamist.

Põhjendatud kiireloomulistel juhtudel võib komisjon kohaldada artikli 21 lõikes 4 osutatud kiirmenetlust.

Artikkel 23

Ühtlustatud põhimõtete ühendusepoolne rahastamine

Käesolevast määrusest tulenevate meetmete rahastamise õiguslik alus on määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 66 lõike 1 punkt c.

VI PEATÜKK

ÜLEMINER- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 24

Kehtetuks tunnistamine

1. Direktiiv 88/388/EMÜ, otsus 88/389/EMÜ ja direktiiv 91/71/EMÜ tunnistatakse kehtetuks alates 20. jaanuarist 2011.

2. Määrus (EÜ) nr 2232/96 tunnistatakse kehtetuks alates kõnealuse määruse artikli 2 lõikes 2 osutatud loendi kohaldamise kuupäevast.

3. Viiteid kehtetuks tunnistatud õigusaktidele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 25

Lõhna- ja maitseühendite loetelu lisamine lõhna- ja maitseaineid ning lähtematerjale käsitlevasse ühenduse loetellu ning üleminekukord

1. Ühenduse loetelu kehtestatakse määruse (EÜ) nr 2232/96 artikli 2 lõikes 2 osutatud lõhna- ja maitseühendite loendi kandmisega käesoleva määruse I lissasse selle vastuvõtmise ajal.

2. Ühenduse loetelu kehtestamiseni kohaldatakse nende lõhna- ja maitseühendite hindamiseks ja heakskiitmiseks, mis ei kuulu määruse (EÜ) nr 2232/96 artiklis 4 sätestatud hindamiskava alla, määrust (EÜ) nr 1331/2008.

Erandina kõnealusest menetlusest ei kohaldata sellise hindamise ja heakskiitmise suhtes määruse (EÜ) nr 1331/2008 artikli 5 lõikes 1 ja artiklis 7 osutatud üheksakuulist tähtaega.

3. Kõik asjakohased üleminekumeetmed, mille eesmärk on käesoleva määruse vähem oluliste sätete muutmine, muu hulgas seda täiendades, võetakse vastu vastavalt artikli 21 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Artikkel 26

Määruse (EMÜ) nr 1601/91 muutmine

Artikli 2 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

1. punkti a kolmanda taande esimene alltaane asendatakse järgmisega:

„— Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1334/2008 (mis käsitleb toidus kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi) (*) artikli 3 lõike 2 punktides b ja d nimetatud lõhna- ja maitseühendite ja/või lõhna- ja maitsepreparaatidega ja/või

(*) ELT L 354, 31.12.2008, lk 34.”;

2. punkti b teise taande esimene alltaane asendatakse järgmisega:

„— määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktides b ja d nimetatud lõhna- ja maitseühendite ja/või lõhna- ja maitsepreparaatidega ja/või”;

3. punkti c teise taande esimene alltaane asendatakse järgmisega:

„— määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktides b ja d nimetatud lõhna- ja maitseühendite ja/või lõhna- ja maitsepreparaatidega ja/või”.

Artikkel 27

Määruse (EÜ) nr 2232/96 muutmine

Määruse (EÜ) nr 2232/96 artikli 5 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artikli 2 lõikes 2 nimetatud lõhna- ja maitseühendite loetelu võetakse vastu artiklis 7 sätestatud korras hiljemalt 31. detsembriks 2010.”

Artikkel 28

Määruse (EÜ) nr 110/2008 muutmine

Määrust (EÜ) nr 110/2008 muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 5 lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) sisaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1334/2008 (millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus) (*) artikli 3 lõike 2 punktis b määratletud lõhna- ja maitseühendeid ning kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- ja maitsepreparaate;

(*) ELT 354, 31.12.2008, lk 34.”

2. Artikli 5 lõike 3 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) sisaldada ühte või mitut määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis a määratletud lõhna- ja maitseainet;”

3. I lisa punkt 9 asendatakse järgmisega:

„9. Maitsestamine:

piiritusjoogi valmistamisel määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis a määratletud ühe või mitme lõhna- ja maitseaine kasutamine.”

4. II lisa muudetakse järgmiselt:

a) punkti 19 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Lisaks sellele võib kasutada ka teisi määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis b määratletud lõhna- ja maitseühendeid ja/või kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- või maitsepreparaate ja/või aromaatsaid taimi või nende osi, kusjuures kadaka organoleptilised omadused peavad olema tuntavad, isegi kui need on mõnikord nõrgenenud;”

b) punkti 20 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Gin'i valmistamiseks võib kasutada ainult määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis b määratletud lõhna- ja maitseühendeid ja/või kõnealuse

määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- või maitsepreparaate, kusjuures kadakamarjamaitse peab olema ülekaalus.”;

c) punkti 21 alapunkti a alapunkt ii asendatakse järgmisega:

„ii) saadud nimetatud destilleerimissaaduse ja samasuguse koostise, puhtuse ja alkoholisisaldusega, põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi segamisel; destilleeritud gin'i maitsestamiseks võib samuti kasutada 20. kategooria punktis c nimetatud lõhna- ja maitseühendeid ja/või lõhna- ja maitsepreparaate.”;

d) punkti 23 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Joogile võib lisada ka teisi määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis b nimetatud lõhna- ja maitseühendeid ja/või kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d nimetatud lõhna- ja maitsepreparaate, kuid köömnemaitse peab seejuures olema ülekaalus.”;

e) punkti 24 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Lisaks sellele võib kasutada ka teisi määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis c määratletud looduslike lõhna- ja maitseühendeid ja/või kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- ja maitsepreparaate, kuid valdavalt peab nende jookide maitse tulenema köömnete (*Carum carvi* L.) ja/või aedtilli seemnete (*Anethum graveolens* L.) destillaadist, kusjuures keelatud on eeterlike õlide kasutamine.”;

f) punkti 30 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) Mõrumaitseline piiritusjook ehk bitter on piiritusjook, mille puhul mõru maitse on ülekaalus ja mis on saadud põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi maitsestamisel määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis b määratletud lõhna- ja maitseühenditega ja/või kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- ja maitsepreparaatidega.”;

g) punkti 32 alapunkti c esimene lõik ja teise lõigu sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„c) Likööri valmistamisel võib kasutada määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis b määratletud lõhna- ja maitseühendeid ning kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- ja maitsepreparaate. Ainult määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis c määratletud looduslike lõhna- ja maitseühendeid ning kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- ja maitsepreparaate võib siiski kasutada liköörides.”;

h) punkti 41 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Munalikööri ehk *advocaat*’i või *avocat*’i või *advokat*’i valmistamisel võib kasutada ainult määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis b määratletud lõhna- ja maitseühendeid ning kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 punktis d määratletud lõhna- ja maitsepreparaate.”;

i) punkti 44 alapunkt a asendatakse järgmisega:

„a) Väkevä glögi ehk *spritglögg* on piiritusjook, mis on saadud toidutoormest põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi maitsestamisel [...] nelgi ja/või kaneeli lõhna- ja maitseainetega, kusjuures kasutatud on ühte järgmistest meetoditest: leotamine ja/või destilleerimine, alkoholi korduv destilleerimine koos eespool nimetatud taimede osadega, määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis c nimetatud, nelgi või kaneeli lõhna- ja maitseühendite lisamine või nende meetodite kombinatsioon.”;

j) punkti 44 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) Samuti võidakse kasutada muid määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktides b, d ja h määratletud teisi lõhna- ja maitseaineid, lõhna- ja maitseühendeid ja/või lõhna- ja maitsepreparaate, kuid eespool osutatud vürtside maitse peab olema ülekaalus.”;

k) punktide 25, 26, 27, 28, 29, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 45 ja 46 alapunktis c asendatakse sõna „preparaate” sõnadega „lõhna- ja maitsepreparaate”.

Artikkel 29

Direktiivi 2000/13/EÜ muutmine

Direktiivi 2000/13/EÜ III lisa asendatakse järgmisega:

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

„III LISA

LÕHNA- JA MAITSEAINETE TÄHISTAMINE KOOSTISOSADE LOETELUS

1. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, tähistatakse lõhna- ja maitseained mõistega

— „lõhna- ja maitseained” või lõhna- või maitseaine täpsema nimetuse või kirjeldusega, kui lõhna- ja maitsekomponent sisaldab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1334/2008 (mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi) (*) artikli 3 lõike 2 punktides b, c, d, e, f, g ja h määratletud lõhna- ja maitseaineid;

— „suitsutuspreparaat” või „suitsutuspreparaadid” või „toidust(toitudest) või toidurühmast või lähtematerjalist(idest)” toodetud „suitsutuspreparaat(suitsutuspreparaadid)” (nt pöökpuust toodetud suitsupreparaat), kui lõhna- ja maitsekomponent sisaldab määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 3 lõike 2 punktis f määratletud lõhna- ja maitseaineid ning annab toidule suitsuse maitse.

2. Mõistet „looduslik” kasutamisel lõhna- ja maitseainete kirjeldamiseks lähtutakse määruse (EÜ) nr 1334/2008 artikli 16 sätetest.

(*) ELT L 354, 31.12.2008, lk 34.”

Artikkel 30

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnenadal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Määrust kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2011.

Artiklit 10 kohaldatakse alates 18 kuu möödumisest pärast ühenduse loetelu kohaldamise kuupäeva.

Artikleid 26 ja 28 kohaldatakse alates ühenduse loetelu kohaldamise kuupäevast.

Artiklit 22 kohaldatakse alates 20. jaanuarist 2009. Enne 20. jaanuari 2011 seaduslikult turule viidud või märgistatud tooteid, mis ei vasta käesoleva määruse nõuetele, võib turustada kuni nende minimaalse säilivusaja või realiseerimise ja tarvitamise lõpptähtpäeva lõpuni.

I LISA

Toidus kasutamiseks heaks kiidetud lõhna- ja maitseaineid ning lähtematerjale käsitlev ühenduse loetelu

*II LISA***Loetelu traditsioonilistest toiduvalmistusviisidest**

Tükeldamine	Katmine
Kuumutamine, keetmine, küpsetamine, praadimine (atmosfäärirõhul kuni 240 °C) ja rõhu all keetmine (kuni 120 °C)	Jahutamine
Lõikamine	Destilleerimine/rektifitseerimine
Kuivatamine	Emulgeerimine
Aurutamine	Ekstraheerimine, sh solventekstraheerimine vastavalt direktiivile 88/344/EMÜ
Kääritamine	Filtreerimine
Peenestamine	
Tömmise valmistamine	Leotamine
Mikrobioloogilised protsessid	Segamine
Koorimine	Nõrutamine
Pressimine	Jahutamine/Külmutamine
Röstimine/Grillimine	Pigistamine
Immutamine	

III LISA

Teatavate ainete esinemine

A osa: Ained, mida ei tohi sellisena toidule lisada

Agarhape

Aloiin

Kapsaitsiin

1,2-bensopüroon, kumariin

Hüperitsiin

β -asaroon

1-allüül-4-metoksübenseen, estragool

Vesiniktsüaniidhape

Mentofuraan

4-allüül-1,2-dimetoksübenseen, metüüleugenool

Pulegoon

Guassiin

1-allüül-3,4-metüleendioksübenseen, safrool

Teukriin A

Tujoon (alfa ja beeta)

B osa: Teatavate lõhna- ja maitseainetes ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosades looduslikult esinevate ainete maksimaalsed piirmäärad teatavates tarbitavates liittoitudes, millele on lisatud lõhna- ja maitseaineid ja/või lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi.

Aine nimetus	Liittoit, milles on aine esinemine piiratud	Maksimaalne piirmäär mg/kg
β -asaroon	Alkohoolsed joogid	1,0
1-allüül-4-metoksübenseen, estragool (*)	Piimatooted	50
	Puu- ja köögiviljatooted (sh seemned, juured, mugulad, aedviljad ja kaunviljad), pähklid ja seemned	50
	Kalatooted	50
	Mittealkohoolsed joogid	10
Vesiniktsüaniidhape	Nugat, martsipan või selle asendajad või sarnased tooted	50
	Luuviljade konservid	5
	Alkohoolsed joogid	35
Mentofuraan	Münti/piparmünti sisaldavad kondiitritooted, välja arvatud hingeõhku värskendavad pisimaiused	500
	Hingeõhku värskendavad pisimaiused	3 000
	Närimiskumm	1 000
	Münti/piparmünti sisaldavad alkohoolsed joogid	200
4-allüül-1,2-dimetoksübenseen, metüüleugenool (*)	Piimatooted	20
	Lihavalmistised ja -tooted, sh linnu- ja ulukiliha	15
	Kalavalmistised ja -tooted	10
	Supid ja kastmed	60
	Valmis suupisted	20
	Mittealkohoolsed joogid	1

Aine nimetus	Liittoit, milles on aine esinemine piiratud	Maksimaalne piirmäär mg/kg
Pulegoon	Münti/piparmünti sisaldavad kondiitritooted, välja arvatud hingeõhku värskendavad pisimaised	250
	Hingeõhku värskendavad pisimaised	2 000
	Närimiskumm	350
	Münti/piparmünti sisaldavad mittealkohoolsed joogid	20
	Münti/piparmünti sisaldavad alkohoolsed joogid	100
Guassiin	Mittealkohoolsed joogid	0,5
	Pagaritooted	1
	Alkohoolsed joogid	1,5
1-allüül-3,4-metüleendioksübenseen, safrool (*)	Lihavalmistised ja -tooted, sh linnu- ja ulukiliha	15
	Kalavalmistised ja -tooted	15
	Supid ja kastmed	25
	Mittealkohoolsed joogid	1
Teukriin A	Mõrumaitselised piiritusjoogid ehk bitter ⁽¹⁾	5
	Liköör, ⁽²⁾ mõrumaitseline	5
	Muud alkohoolsed joogid	2
Tujoon (alfa ja beeta)	Alkohoolsed joogid, välja arvatud puju (Artemisia) liikidest toodetud joogid	10
	Puju (Artemisia) liikidest toodetud alkohoolsed joogid	35
	Puju (Artemisia) liikidest toodetud mittealkohoolsed joogid	0,5
Kumariin	Traditsioonilised või hooajalised pagaritooted, mille märgistus on esitatud viide kaneelile	50
	Hommikuhelbed, sh müsli	20
	Valikpagaritooted, v.a traditsioonilised või hooajalised pagaritooted, mille märgistus on esitatud viide kaneelile	15
	Desserdid	5

(*) Maksimaalseid piirmäärasid ei kohaldata juhul, kui liittoit ei sisalda lisatud lõhna- ja maitseaineid ning ainukesteks kasutatud lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosadeks on värsked, kuivatatud või külmutatud maitsetaimed ja vürtsid. Pärast liikmesriikide ja toiduohutusalaste konsulteerimist, tuginedes liikmesriikide esitatud andmetele ja uusimale teaduslasele teabele ning võttes arvesse maitsetaimede ja vürtside ning looduslike lõhna- ja maitsepreparaatide kasutamist, esitab komisjon vajaduse korral selle erandi muutmise ettepanekud.

⁽¹⁾ Nagu määratletud määruse (EÜ) 110/2008 II lisa punktis 30.

⁽²⁾ Nagu määratletud määruse (EÜ) 110/2008 II lisa punktis 32.

IV LISA

Loetelu lähtematerjalidest, mille suhtes kohaldatakse piiranguid nende kasutamisel lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade tootmiseks

A osa: *Lähtematerjalid, mida ei tohi kasutada lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade tootmiseks*

Lähtematerjal	
Ladinakeelne nimetus	Üldnimetus
<i>Acorus calamus</i> L'i tetraploidne vorm	Kalmuse tetraploidne vorm

B osa: *Teatavatest lähtematerjalidest toodetud lõhna- ja maitseainete ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosade kasutustingimused*

Lähtematerjal		Kasutustingimused
Ladinakeelne nimetus	Üldnimetus	
<i>Quassia amara</i> L. ja <i>Picrasma excelsa</i> (Sw)	Mõru kvassipuu ja kõrge kibepuu (guassiin)	Kõnealusest lähtematerjalist toodetud lõhna- ja maitseaineid ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi võib kasutada vaid jookide ja pagaritoodete tootmiseks.
<i>Laricifomes officinales</i> (Vill.: Fr) Kotl. et Pouz või <i>Fomes officinalis</i>	Valge lehikseen	Kõnealusest lähtematerjalist toodetud lõhna- ja maitseaineid ning lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi võib kasutada vaid alkoholsete jookide tootmiseks.
<i>Hypericum perforatum</i> L	Harilik naistepuna	
<i>Teucrium chamaedrys</i> L	Lõhnatu tarinõges	

V LISA

**Termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainete tootmistingimused ja teatavate ainete sisalduse
maksimaalsed piirmäärad termilisel töötlemisel saadud lõhna- ja maitseainetes**A osa: *Tootmistingimused*

- a) toodete temperatuur ei tohi töötlemise ajal ületada 180 °C;
- b) termiline töötlemine 180 °C juures ei tohi kesta üle 15 minuti ja madalamatel temperatuuridel vastavalt pikema aja, st temperatuuri langedes 10 °C võrra kuumutusaeg kahekordistub, ulatudes maksimaalselt 12 tunnini;
- c) pH-tase ei tohi töötlemise ajal olla üle 8,0.

B osa: *Teatavate ainete maksimaalsed piirmäärad*

Aine	Maksimaalne piirmäär µg/kg
2-amino-3,4,8-trimetüülimiidaso [4,5-f] kinoksaliin (4,8-DiMelQx)	50
2-amino-1-metüül-6-fenüülimidasool [4,5-b]püridiin (PhlP)	50

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1335/2008,**16. detsember 2008,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 881/2004, millega asutatakse Euroopa Raudteeagentuur
(agentuuri määrus)****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 71 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrusega (EÜ) nr 881/2004 ⁽³⁾ asutati Euroopa Raudteeagentuur (edaspidi „agentuur”), et anda tehniline panus Euroopa piirideta raudteepiirkonna loomisse. Raudteede koostalitlusvõimet ja ohutust käsitlevate ühenduse õigusaktide ning turu arengust tulenevalt ning agentuuri töö käigus ning agentuuri ja komisjoni vahelistest suhetest saadud kogemuste põhjal tuleb nimetatud määrulesse teha teatavaid muudatusi ning eelkõige lisada teatavad ülesanded.

(2) Komisjoni tuleb teavitada siseriiklikest eeskirjadest kooskõlas nii Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiiviga 2008/57/EÜ ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta (uuesti sõnastatud) ⁽⁴⁾ (edaspidi „raudteede koostalitlusvõime direktiiv”) kui ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiviga 2004/49/EÜ ühenduse raudteede ohutuse kohta (raudteede ohutuse direktiiv) ⁽⁵⁾. Need kaks reeglistikku tuleks

seetõttu läbi vaadata, et hinnata eelkõige, kas need vastavad kehtivatele ühistele ohutusmeetoditele ja koostalitlusvõime tehnilistele kirjeldustele ning kas nende abil on võimalik saavutada kehtivaid ühiseid ohutuseesmärke.

(3) Asjakohastele koostalitlusvõime tehnilistele kirjeldustele mittevastava sõiduki kasutuselevõtmise lubamise korra lihtsustamiseks tuleks kõik igas liikmesriigis kehtivad tehnilised ja ohutuseeskirjad liigitada kolme rühma ja sellise liigitamise tulemused tuleks esitada võrdlusedokumentis. Seetõttu palutakse agentuuril koostada eelnõu selle dokumendi loomiseks ja ajakohastamiseks, võrreldes siseriiklike eeskirjade vastavust igale asjakohasele tehnilisele parameetrile ning esitades *ad hoc* tehnilisi arvamusi vastastikuse heakskiitmise projektide eriaspektide kohta. Pärast parameetrite loetelu läbivaatamist võib agentuur soovitada selle muutmist.

(4) Oma õigusliku pädevuse ja tehniliste ekspertteadmiste kõrge taseme tõttu on agentuur see asutus, mis peaks andma selgitusi kõnealuses sektoris toimuvast tegevusest tulenevates keerukates küsimustes. Seetõttu peaks sõiduki kasutuselevõtmise lubamise korraga seoses olema võimalik taotleda agentuurilt tehnilist arvamust siseriikliku ohutuasutuse negatiivse otsuse korral või siseriiklike eeskirjade vastavuse kohta raudteede koostalitlusvõime direktiiviga kehtestatud tehnilistele parameetritele.

(5) Koostalitlusvõime tehniliste kirjelduste kiireloomulise muutmise osas peaks olema võimalik küsida agentuuri arvamust.

⁽¹⁾ ELT C 256, 27.10.2007, lk 39.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 29. novembri 2007. aasta arvamus (ELT C 297 E, 20.11.2008, lk 140), nõukogu 3. märtsi 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 93 E, 15.4.2008, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 9. juuli 2008. aasta seisukoht (Euroopa Liidu Teataja seni avaldamata). Nõukogu 1. detsembri 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 1. Parandus avaldatud: ELT L 220, 21.6.2004, lk 3.

⁽⁴⁾ ELT L 191, 18.7.2008, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 164, 30.4.2004, lk 44. Parandus avaldatud: ELT L 220, 21.6.2004, lk 16.

(6) Määruse (EÜ) nr 881/2004 artikli 13 kohaselt võib agentuur teostada järelevalvet liikmesriikide teavitatud asutuste töö kvaliteedi üle. Komisjoni läbiviidud uuring näitas, et nendest asutustest teavitamise suhtes kohaldatavaid kriteeriume võib tõlgendada väga laialt. Ilma et see piiraks liikmesriikide vastutust seoses asutustega, mis nad on teavitamiseks valinud, ning kontrollidega, mida nad teostavad nendest kriteeriumidest kinnipidamise tagamiseks, on oluline hinnata selliste tõlgenduste lahknevuste mõju

ning veenduda, et need ei tekita raskusi vastavussertifikatsioonide ja EÜ vastavustõendamise deklaratsiooni vastastikuse tunnustamise osas. Seetõttu peaks agentuur komisjoni taotlusel olema suuteline jälgima teavitatud asutuste tegevust ning, kui see on põhjendatud, viima läbi kontrollle eesmärgiga tagada, et asjaomane teavitatud asutus täidab raudteede koostalitlusvõime direktiivis osutatud kriteeriume.

- (7) Määruse (EÜ) nr 881/2004 artiklis 15 sätestatakse, et agentuur hindab komisjoni taotluse korral ja koostalitlusvõime seisukohast raudtee infrastruktuuri projektide ühendusepoolse rahastamise taotlusi. Kõnealuste projektide määratlust tuleks laiendada, et oleks võimalik hinnata ka süsteemi sidusust, nagu seda tehakse Euroopa raudteeliikluse juhtimissüsteemi (ERTMS) rakendavate projektide puhul.
- (8) Võttes arvesse rahvusvahelise mõõtmega arenguid ning eelkõige 1999. aasta rahvusvahelise raudteeveo konventsiooni (COTIF) jõustumist, tuleks agentuuril paluda oma hooldustöökodade sertifitseerimise valdkonnas tehtava töö jätkuna hinnata raudtee-ettevõtjate ja valdajate vahelisi suhteid, eelkõige seoses hooldusega. Sellega seoses peaks agentuuril olema võimalik anda soovitusi, mis käsitlevad hoolduslase sertifitseerimise süsteemi rakendamist vastavalt raudteede ohutuse direktiivi artiklile 14a.
- (9) Hoolduse eest vastutavate üksuste ja hooldustöökodade sertifitseerimise süsteemide väljatöötamisel peaks agentuur tagama, et need süsteemid oleks kooskõlas raudtee-ettevõtjatele juba pandud kohustustega ja hoolduse eest vastutavate üksuste tulevase rolliga. Need süsteemid peaksid hõlbustama raudtee-ettevõtjatele ohutussertifikaatide väljastamise korda ning aitama vältida põhjendamatu halduskoormust ja kontrollide, inspeksioonide ja/või auditite kordamist.
- (10) Pärast kolmanda raudteepaketi vastuvõtmist tuleks viidata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiivile 2007/59/EÜ ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „vedurijuhtide direktiiv“), milles sätestatakse mitmed agentuuri ülesanded ning millega nähakse samuti ette agentuuri võimalus esitada soovitusi.
- (11) Raudteepersonali osas peaks agentuur samuti määrama kindlaks teiste ohutuse seisukohast elulise tähtsusega ülesandeid täitvate meeskonnaliikmete sertifitseerimise võimalused ja hindama nende erinevate võimaluste mõju. Leitakse, et agentuur peaks kaaluma kriteeriumide täpsustamist raudteesüsteemi käitamise ja hooldusega seotud muu personali kutsealaste pädevuste määramiseks, nagu

seda tehakse vedurijuhtide ja teiste ohutuse seisukohast elulise tähtsusega ülesandeid täitvate meeskonnaliikmete puhul.

- (12) Raudteede koostalitlusvõime direktiivis ja raudteede ohutuse direktiivis sätestatakse erinevat liiki dokumendid, nimelt EÜ vastavustõendamise deklaratsioonid, litsentsid ja ohutussertifikaadid ning komisjonile teatatud siseriiklikud eeskirjad. Seetõttu peaks agentuur tagama avalikkuse juurdepääsu nendele dokumentidele, samuti riiklikele raudteeveeremi ja infrastruktuuri registritele ning agentuuri hallatavatele registritele.
- (13) Agentuur peaks analüüsima tulusid, mis on asjakohased dokumentide ja registrite kättesaadavusega seotud ülesannete täitmiseks vastavalt määruse (EÜ) nr 881/2004 artikli 38 lõikele 2.
- (14) Teise raudteepaketi vastuvõtmise järgselt on tehtud mitmeid algatusi seoses ERTMSi arendamise ja rakendamiseks. Need hõlmavad koostöölepingu allkirjutamist komisjoni ja sektori erinevate sidusrühmade vahel; nimetatud koostöölepingu rakendamiseks juhtkomitee loomist; komisjoni teatise Euroopa Parlamendile ja nõukogule Euroopa raudtee-signalisatsioonisüsteemi ERTMS/ETCS kasutuselevõtu kohta vastuvõtmist; komisjoni poolt Euroopa koordinaatori määramist ERTMS-projekti jaoks, mis on ühenduse huvide seisukohast prioriteetne projekt; agentuuri kui keskse asutuse rolli määramist erinevate iga-aastaste tööprogrammide kontekstis; ning tavaraudtee jaoks kontrolli ja signaalimise allsüsteemi käsitlevate koostalitlusvõime tehniliste kirjelduste vastuvõtmist ⁽²⁾. Arvestades agentuuri panuse suurenevat tähtsust selles valdkonnas, tuleks täpsustada tema ülesandeid.
- (15) Agentuuril on juhtiv roll ERTMSi tulevases kasutuselevõtul kogu raudteesüsteemis. Seetõttu tuleks tagada riiklike üleminekukavade ajaline ühtlustamine.
- (16) ERTMSi versioon, mille komisjon 23. aprillil 2008 vastu võttis, peaks tagama koostalitlusvõimelisse veeremisse investeeritud raudtee-ettevõtjatele piisava investeeringutasuvuse. Seda versiooni tuleks täiendada ühtlustatud katsete spetsifikatsioonidega. Siseriikliku ohutuasutuse nõutavad täiendavad spetsifikatsioonid ei tohiks ebakohaselt takistada sellise veeremi liikumist, mis on varustatud ERTMSi tulevaste versioonidega või komisjoni poolt 23. aprillil 2008 vastuvõetud versiooniga, raudteeliinidel, mis on juba varustatud vastavalt viimati nimetatud versioonile.

⁽¹⁾ ELT L 315, 3.12.2007, lk 51.

⁽²⁾ Komisjoni 28. märtsi 2006. aasta otsus 2006/679/EÜ, mis käsitleb üleeuroopalise tavaraudteevõrgustiku kontrolli ja signaalimise allsüsteemi tehnilisi koostalitlusnõudeid (ELT L 284, 16.10.2006, lk 1).

(17) Koostalitlusvõime edendamise nimel peaks agentuur hindama kõikide enne komisjoni poolt 23. aprillil 2008 vastu võetud versiooni installeeritud ERTMSi versioonide kohandamise mõju esimesena nimetatud versiooniga.

(18) Agentuuri käsutuses on praegu suur arv Euroopa raudteesüsteemi koostalitlusvõimele ja ohutusele spetsialiseerunud eksperte. Agentuuril peaks olema lubatud täita komisjoni taotlusel eriülesandeid, tingimusel et need ülesanded on kooskõlas agentuuri ülesannetega ning vastavuses agentuuri muude prioriteetidega. Seda silmas pidades peaks agentuuri tegevusdirektor hindama sellise abi lubatavust ja andma vähemalt kord aastas haldusnõukogule aru sellise abi andmise kohta. Haldusnõukogu saab hinnata seda aruannet talle määrusega (EÜ) nr 881/2004 antud volituste kohaselt.

(19) Agentuuri esimesel tööaastal võeti tööle arvukalt projektiametnikke kuni viieaastase lepinguga, mis tähendab, et lühikese ajavahemiku jooksul peavad agentuurist lahkuma paljud tehnilised töötajad. Ekspertteadmiste piisava mahu ja kvaliteedi tagamiseks ning värbamisprotsessis tekkida võivate raskuste ennetamiseks peaks agentuuril olema lubatud pikendada erikvalifikatsiooniga töötajate töölepinguid veel kolmeks aastaks.

(20) Agentuuri iga-aastase tööprogrammi vastuvõtmise tähtpäeva tuleks muuta, et seda oleks võimalik paremini sünkroniseerida eelarvealase otsustusprotsessiga.

(21) Agentuuri tööprogrammis tuleks määrata kindlaks iga tegevuse eesmärk ning selle adressaat. Samuti tuleks komisjoni teavitada iga tegevuse tehnilistest tulemustest, kuna see teave on laiem kui kõigile institutsioonidele adresseeritud üldise aruande ulatus.

(22) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt agentuuri ülesannete laiendamist, et kaasata agentuur raudteesõidukite sertifitseerimise ühenduse korra lihtsustamisse, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetme ulatuse tõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

(23) Määrust (EÜ) nr 881/2004 tuleks seega vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Muudatused

Määrust (EÜ) nr 881/2004 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 2

Agentuuri aktide liigid

Agentuur võib:

- a) teha komisjonile soovitusi artiklite 6, 7, 9b, 12, 14, 16, 16a, 16b, 16c, 17 ja 18 kohaldamise kohta ja
- b) esitada komisjonile arvamusi vastavalt artiklitele 9a, 10, 13 ja 15 ning liikmesriikide asjaomastele asutustele vastavalt artiklile 10.”

2) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 1 esimene lause asendatakse järgmisega:

„1. Artiklites 6, 7, 9b, 12, 14, 16, 17 ja 18 ettenähtud soovitude koostamiseks moodustab agentuur piiratud arvu töörühmi.”;

b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Raudteede ohutuse direktiivi artiklis 16 määratletud siseriiklikud ohutusasutused või, sõltuvalt teemast, pädevad siseriiklikud asutused nimetavad oma esindajad töörühmadesse, milles nad soovivad osaleda.”

3) Artikkel 8 jäetakse välja.

4) Artikli 9 järele lisatakse järgmine peatüki pealkiri:

„2a. PEATÜKK

SISERIIKLIKUD EESKIRJAD, VASTASTIKUNE HEAKSKIITMINE JA TEHNILISED ARVAMUSED”.

5) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 9a

Siseriiklikud eeskirjad

1. Komisjoni taotlusel viib agentuur läbi komisjonile raudteede ohutuse direktiivi artikli 8 kohaselt või Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/57/EÜ ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime kohta (uuesti sõnastatud) (*) (edaspidi „raudteede koostalitlusvõime direktiiv”) artikli 17 lõike 3 kohaselt esitatud uute siseriiklike eeskirjade tehnilise analüüsi.

2. Agentuur uurib lõikes 1 osutatud eeskirjade vastavust kehtivatele ühiste ohutusmeetoditele ja koostalitlusvõime tehnilistele kirjeldustele. Agentuur uurib samuti, kas nende eeskirjade abil on võimalik saavutada kehtivaid ühiseid ohutuseesmärke.

3. Kui agentuur leiab pärast liikmesriigi esitatud põhjenduste arvessevõtmist, et mõni nendest eeskirjadest ei ole vastavuses kehtivate ühiste ohutusmeetodite või koostalitlusvõime tehniliste kirjeldustega või et nende abil ei ole võimalik saavutada ühiseid ohutuseesmärke, esitab ta komisjonile arvamuse kahe kuu jooksul pärast komisjoni poolt eeskirjade agentuurile edastamist.

Artikkel 9b

Siseriiklike eeskirjade liigitamine

1. Agentuur hõlbustab ühes liikmesriigis kasutusele võetud sõiduki teiste liikmesriikide poolt heakskiitmist vastavalt lõigetes 2 kuni 4 sätestatud menetlustele.

2. Hiljemalt 19. jaanuariks 2009 vaatab agentuur läbi raudteede koostalitlusvõime direktiivi VII lisa 1. jaos sisalduva parameetrite loetelu ja teeb komisjonile soovitusi, mida ta peab asjakohasteks.

3. Agentuur koostab võrdlusedokumendi eelnõu, mis sisaldab ristviiteid kõikidele liikmesriikide poolt kohaldatavatele siseriiklikele eeskirjadele sõiduki kasutusele võtmise kohta. See dokument sisaldab iga liikmesriigi siseriiklike eeskirju raudteede koostalitlusvõime direktiivi VII lisas loetletud iga parameetri kohta ning täpsustab samuti, millisesse kõnealuse lisa 2. jaos nimetatud gruppi need eeskirjad kuuluvad. Kõnealused eeskirjad sisaldavad eeskirju, millest teavitati raudteede koostalitlusvõime direktiivi artikli 17 lõike 3 alusel, sealhulgas neid, millest teavitati pärast koostalitlusvõime tehniliste kirjelduste (erijuhud, lahtised küsimused, erandid) vastuvõtmist, ning eeskirju, millest teavitati raudteede ohutuse direktiivi artikli 8 alusel.

4. Raudteede koostalitlusvõime direktiivi VII lisa 2. jaos osutatud B gruppi kuuluvate siseriiklike eeskirjade järkjärguliseks kaotamiseks koostab agentuur korrapäraselt võrdlusedokumendi ajakohastamise eelnõu ja edastab selle komisjonile. Dokumendi esimene versioon esitatakse komisjonile hiljemalt 1. jaanuar 2010.

5. Käesoleva artikli rakendamiseks kasutab agentuur artikli 6 lõike 5 kohaselt sisseseatud koostööd siseriiklike ohutuasutuste vahel ja loob töörühma vastavalt artiklis 3 sätestatud põhimõtetele.

6) Artiklile 10 lisatakse järgmised lõiked:

„2a. Agentuurilt võib paluda tehnilise arvamuse esitamist:

a) siseriiklik ohutuasutus või komisjon siseriiklike eeskirjade vastavuse kohta ühele või mitmele raudteede koostalitlusvõime direktiivi VII lisa 1. jaos loetletud parameetrile;

b) raudteede koostalitlusvõime direktiivi artikli 21 lõikes 7 osutatud pädev apellatsiooniasutus pädeva siseriikliku ohutuasutuse otsuse korral, millega ei lubata raudteesõidukit kasutusele võtta.

2b. Komisjon võib paluda agentuurilt tehnilise arvamuse esitamist koostalitlusvõime tehniliste kirjelduste kiireloomulise muutmise kohta vastavalt raudteede koostalitlusvõime direktiivi artikli 7 lõikele 1.”

7) Artikkel 11 jäetakse välja.

8) Artikkel 13 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 13

Teavitatud asutused

1. Ilma et see piiraks liikmesriikide vastutust nende poolt määratud teavitatud asutuste eest, võib agentuur komisjoni taotlusel teostada järelevalvet kõnealuste asutuste töö kvaliteedi üle. Agentuur esitab vajaduse korral komisjonile arvamuse.

2. Ilma et see piiraks liikmesriikide vastutust, kontrollib agentuur komisjoni taotlusel, kui viimane leiab raudteede koostalitlusvõime direktiivi artikli 28 lõike 4 kohaselt, et teavitatud asutus ei vasta kõnealuse direktiivi VIII lisas osutatud kriteeriumitele, nende kriteeriumite täitmist. Agentuur esitab komisjonile arvamuse.”

9) Artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 15

Ühenduse raudteesüsteemi koostalitlusvõime

Ilma et see piiraks raudteede koostalitlusvõime direktiivi artiklis 9 sätestatud erandite kohaldamist, uurib agentuur komisjoni taotluse korral ja koostalitlusvõime aspektist kõiki projekte, mis käsitlevad allsüsteemi loomist ja/või ehitamist või uuendamist või ajakohastamist ja mille kohta esitati taotlus ühendusepoolse rahalise abi saamiseks. Agentuur esitab arvamuse projekti vastavuse kohta asjaomastele koostalitlusvõime tehnilistele kirjeldustele ajavahemiku jooksul, mis lepitakse komisjoniga kokku projekti tähtsuse ja kättesaadavate ressursside alusel ja mis ei või olla pikem kui kaks kuud.”

(*) ELT L 191, 18.7.2008, lk 1.”

10) Artikli 16 ette lisatakse järgmine peatüki pealkiri:

„3a. PEATÜKK

SÕIDUKITE HOOLDUS”.

11) Artiklile 16 lisatakse järgmine lõik:

„Need soovitused on kooskõlas kohustustega, mis on juba pandud raudtee-ettevõtjatele vastavalt raudteede ohutuse direktiivi artiklile 4 ja hoolduse eest vastutavatele üksustele vastavalt kõnealuse direktiivi artiklile 14a, ning nendes võetakse täiel määral arvesse raudtee-ettevõtjate ja hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimise mehhanisme.”

12) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 16a

Hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimine

1. Agentuur saadab hiljemalt 1. juuli 2010 komisjonile soovituselise hoolduse eest vastutavate üksuste sertifitseerimise süsteemi rakendamise kohta vastavalt raudteede ohutuse direktiivi artikli 14a lõikele 5.

Võttes nõuetekohaselt arvesse, milline võib olla hoolduse eest vastutava üksuse suhe teiste osapooltega, näiteks valdajate, raudtee-ettevõtjate ja raudteefrastruktuuri-ettevõtjatega, hõlmavad agentuuri hinnang ja soovitus eelkõige järgmisi aspekte:

- a) kas hoolduse eest vastutav üksus on kehtestanud piisavad süsteemid, sealhulgas käitamis- ja juhtimisprotsessid, et tagada sõiduki tõhus ja ohutu hooldus;
- b) vagunite hooldusele kohandatud sertifitseerimissüsteemi sisu ja spetsifikatsioonid;
- c) sertifitseerimiseks pädevate asutuste liik ja selliste asutuste kehtestatud nõuded;
- d) hoolduse eest vastutavatele üksustele väljastatavate sertifikaatide vorm ja kehtivus;
- e) tehnilised ja käitamisega seotud inspeksioonid ja kontrollid.

2. Kolme aasta jooksul pärast seda, kui komisjon on võtnud vastu hooldusala sertifitseerimissüsteemi, millele on osutatud raudteede ohutuse direktiivi artikli 14a lõikes 5, saadab agentuur komisjonile aruande, milles hinnatakse nimeetatud süsteemi rakendamist. Samaks kuupäevaks saadab agentuur komisjonile ka soovituselise, eesmärgiga määratleda

sarnase sertifitseerimissüsteemi sisu ja spetsifikatsioonid muude sõidukite, näiteks vedurite, sõiduautode, elektrimootoriga veoüksuste ja diiselmootoriga veoüksuste hoolduse eest vastutavate üksuste jaoks.

3. Agentuur analüüsib alternatiivseid meetmeid, mille üle on otsustatud vastavalt raudteede ohutuse direktiivi artikli 14a lõikele 8, ohutuselast tulemuslikkust käsitleva aruande raames, millele on osutatud käesoleva määruse artikli 9 lõikes 2.”

13) Artikli 16a järele lisatakse järgmine peatüki pealkiri:

„3b. PEATÜKK

RAUDTEEPERSONAL”.

14) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 16b

Vedurijuhid

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta direktiiviga 2007/59/EC (ühenduse raudteesüsteemis vedureid ja ronge juhtivate vedurijuhtide sertifitseerimise kohta) (*) (edaspidi „vedurijuhtide direktiiv”) seonduvates küsimustes agentuur:

- a) koostab eelnõu, mis käsitleb vedurijuhiloa, sertifikaadi ja sertifikaadi tõestatud koopia ühenduse mudelit ning nende füüsilisi tunnuseid, võttes sealjuures arvesse võt-simisvastaseid meetmeid;
- b) teeb koostööd pädevate asutustega, et tagada vedurijuhiloade ja sertifikaatide andmeid sisaldavate registrite koostalitlusvõime. Sel eesmärgil koostab agentuur eelnõu loodavate registrite põhiparameetrite kohta, hõlmates näiteks registreeritavate andmeid, nende formaati ja andmevahetusprotokolli, juurdepääsuõiguseid, andmete säilitamise kestust ja pankroti korral järgitavat menetlust;
- c) koostab eelnõu eksamineerijate ja eksamite valikut käsitlevate ühenduse kriteeriumide kohta;
- d) hindab vedurijuhtide sertifitseerimises toimunud arenguid, esitades komisjonile hiljemalt nelja aasta jooksul pärast vedurijuhtide direktiivi artikli 22 lõikes 4 osutatud registrite põhiparameetrite vastuvõtmist aruande, mis sisaldab vajaduse korral teavet selle kohta, milliseid parandusi tuleb süsteemis teha, ja meetmeid seoses vee-remit ja asjaomast infrastruktuuri käsitlevat ühtlustatud sertifikaati taotlevate isikute kutsealaste teadmiste teo-reetilise ja praktilise kontrollimisega;

- e) hiljemalt 4. detsembriks 2012 uurib võimalust kasutada vedurijuhtide direktiivi artiklis 4 osutatud vedurijuhtluba ja sertifikaate ühendavat kiipkaarti ning koostab selle kohta tasuvusanalüüsi. Agentuur koostab eelnõu sellise kiipkaardi tehniliste ja käitamisspetsifikatsioonide kohta;
- f) aitab kaasa liikmesriikidevahelisele koostööle vedurijuhtide direktiivi rakendamisel ja korraldab asjakohaseid kohtumisi pädevate asutuste esindajatega;
- g) viib komisjoni taotlusel läbi tasuvusanalüüsi seoses vedurijuhtide direktiivi sätete kohaldamisega vedurijuhtidele, kes töötavad eranditult taotleva liikmesriigi territooriumil. Tasuvusanalüüs hõlmab kümneaastast ajavahemikku. Kõnealune tasuvusanalüüs esitatakse komisjonile kahe aasta jooksul alates registrite loomisest kooskõlas vedurijuhtide direktiivi artikli 37 punktiga 1;
- h) viib komisjoni taotlusel läbi muu tasuvusanalüüsi, mis esitatakse komisjonile hiljemalt 12 kuud enne komisjoni poolt ette näha võidava ajutise vabastuse perioodi lõppemist;
- i) tagab, et vedurijuhtide direktiivi artikli 22 lõike 2 punktide a ja b alusel loodud süsteem on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta (**).
2. Vedurijuhtide direktiiviga seonduvates küsimustes teeb agentuur soovitusi järgmise kohta:
- a) ühenduse koodide muutmine vedurijuhtide direktiivi artikli 4 lõikes 3 osutatud A- ja B-kategooriasse kuuluvate eri liikide puhul;
- b) koodid, mis kajastavad täiendavat teavet või pädeva asutuse kehtestatud meditsiinilisi kasutuspiiranguid vastavalt vedurijuhtide direktiivi II lisale.
3. Agentuur võib pädevale asutusele esitada põhjendatud taotluse vedurijuhtluba staatus kohta teabe saamiseks.

(*) ELT L 315, 3.12.2007, lk 51.

(**) EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1."

- 15) Määrusesse lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 16c

Muu rongipersonal

Vastavalt vedurijuhtide direktiivi artiklile 28 määrab agentuur 4. juuniks 2009 esitatavas aruandes, võttes arvesse direktiivide 96/48/EÜ ja 2001/16/EÜ alusel väljatöötatud käitamist ja liikluskorraldust käsitlevaid koostalitlusvõime tehnilisi kirjeldusi, kindlaks teiste ohutuse seisukohast elulise tähtsusega ülesandeid täitvate personaliliikmete tegevusala ja ülesanded; kuna nende kutsealane kvalifikatsioon mõjutab raudteehutuse taset, peaks see olema reguleeritud ühenduse tasandil lubade ja/või sertifikaatide süsteemi kaudu, mis võib sarnaneda vedurijuhtide direktiiviga kehtestatud süsteemile."

- 16) Artikli 17 pealkiri ja lõige 1 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 17

Kutsealane pädevus ja koolitus

1. Agentuur annab soovitusi raudteesüsteemi käitamises ja hoolduses osaleva personali, kes ei ole hõlmatud artiklitega 16b või 16c, kutsealaste pädevuste kindlaksmääramise ja selle personali hindamise ühiste kriteeriumite täpsustamiseks."

- 17) Artikli 17 järele lisatakse järgmine peatüki pealkiri:

„3c. PEATÜKK

REGISTRID JA AGENTUURI AVALIK ANDMEBAAS".

- 18) Artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 18

Registrid

1. Agentuur koostab ühised spetsifikatsioonid järgmise kohta ja soovitab neid komisjonile:

- a) riiklik raudteeveeremi register vastavalt raudteede koostalitlusvõime direktiivi artiklile 33, sealhulgas andmete vahetamise kord ja registreerimistaotluse standardvorm;
- b) lubatud sõidukitüüpide Euroopa register vastavalt raudteede koostalitlusvõime direktiivi artiklile 34, sealhulgas siseriiklike ohutusasutustega andmete vahetamise kord;
- c) infrastruktuuri register vastavalt raudteede koostalitlusvõime direktiivi artiklile 35.

2. Agentuur loob registri liikmesriikide poolt ühenduse raudteevõrgustikus kasutusele võtmiseks lubatud sõidukitüüpidest ja haldab seda vastavalt raudteede koostalitlusvõime direktiivi artiklile 34. Agentuur koostab samuti kooskõlas kõnealuse direktiivi artikli 26 lõikega 4 sõidukitüübi vastavusdeklaratsiooni näidise kavandi.”

19) Artikkel 19 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 19

Dokumentide ja registrite kättesaadavus

1. Agentuur teeb avalikult kättesaadavaks järgmised raudteede koostalitlusvõime direktiivis ja raudteede ohutuse direktiivis sätestatud dokumendid ja registrid:

- a) allsüsteemide EÜ vastavustõendamise deklaratsioonid;
- b) siseriiklikele ohutuasutustele kättesaadavad komponentide EÜ vastavusdeklaratsioonid;
- c) direktiivi 95/18/EÜ kohaselt antud litsentsid;
- d) raudteede ohutuse direktiivi artikli 10 kohaselt välja antud ohutussertifikaadid;
- e) agentuurile raudteede ohutuse direktiivi artikli 24 kohaselt saadetud uurimisaranded;
- f) raudteede ohutuse direktiivi artikli 8 ning raudteede koostalitlusvõime direktiivi artikli 5 lõike 6 ja artikli 17 lõike 3 kohaselt komisjonile teatatud siseriiklikud eeskirjad;
- g) link riiklikele raudteeveeremi registritele;
- h) link infrastruktuuri registritele;
- i) lubatud sõidukitüüpide Euroopa register;
- j) register, mis sisaldab taotlusi muudatuste tegemiseks ERTMSi spetsifikatsioonidesse ja selliste muudatuste kavandamiseks;
- k) agentuuri hallatav register, mis sisaldab sõiduki valdajate tähiseid vastavalt käitamist ja liikluskorraldust käsitlevatele koostalitlusvõime tehniliste kirjeldustele.

2. Lõikes 1 osutatud dokumentide edastamise praktilise korra üle peavad arutelusid ja sellise korra lepivad kokku liikmesriigid ja komisjon agentuuri koostatud eelnõu alusel.

3. Lõikes 1 osutatud dokumentide edastamisel võivad asjaomased asutused märkida, milliseid dokumente ei ole lubatud julgeoleku kaalutlustel avalikustada.

4. Lõike 1 punktides c ja d osutatud dokumentide väljastamise eest vastutavad riiklikud asutused teatavad agentuurile ühe kuu jooksul igast otsusest, mis käsitleb selliste dokumentide väljastamist, uuendamist, muutmist või tühistamist.

5. Agentuur võib seda avalikku andmebaasi täiendada mis tahes avaliku dokumendi või lingiga, mis on asjakohane käesoleva määruse eesmärkide saavutamiseks.”

20) 4. peatüki pealkiri asendatakse järgmisega:

„ERIÜLESANDED”.

21) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 21a

ERTMS

1. Agentuur täidab komisjoniga kooskõlastades lõigetes 2 kuni 5 sätestatud ülesandeid, eesmärgiga:

- a) tagada ERTMSi sidus areng;
- b) aidata kaasa sellele, et liikmesriikides kasutatavad ERTMSi seadmed vastavad kehtivatele spetsifikatsioonidele.

2. Agentuur kehtestab menetluse ERTMSi spetsifikatsioonide muutmiseks esitatud taotluste haldamiseks. Sel eesmärgil loob agentuur registri, mis sisaldab taotlusi muudatuste tegemiseks ja kavandatud muudatusi ERTMSi spetsifikatsioonidesse, ning haldab seda.

Agentuur soovib uue versiooni vastuvõtmist ainult siis, kui eelmine versioon on piisaval määral kasutusele võetud. Uute versioonide väljatöötamine ei kahjusta ERTMSi kasutuselevõtu määra, spetsifikatsioonide stabiilsust, mis on vajalik ERTMSi seadmete tootmise optimeerimiseks, raudtee-ettevõtjate investeringutasuvust ja ERTMSi kasutuselevõtu tõhusat planeerimist.

3. Agentuur toetab komisjoni jõupingutusi ERTMSi jaoks ELi kasutuselevõtu kava väljatöötamisel ja üleeuroopalistes transpordikoridorides ERTMSi paigaldamise koordineerimisel.

4. Agentuur töötab välja strateegia ERTMSi eri versioonide haldamiseks, eesmärgiga tagada võrgustike ja erinevate versioonidega varustatud sõidukite tehniline ja talitluslik ühilduvus ning pakkuda stiimuleid kehtiva versiooni ja võimalike uuemate versioonide kiireks rakendamiseks.

Vastavalt raudteede koostalitlusvõime direktiivi artikli 6 lõike 9 tagab agentuur, et ERTMSi seadmete hilisemad versioonid on tagasiulatavalt ühilduvad alates komisjoni poolt 23. aprillil 2008 vastu võetud versioonist.

ERTMSi seadmete kohta, mis võeti kasutusele enne 23. aprilli 2008 või mille paigaldamine või ajakohastamine oli sellel kuupäeval juba lõplikus tööjärgus, koostab agentuur hindamisaruande, milles esitatakse:

- a) täiendavad kulud, mis tekivad varajastele rakendajatele komisjoni poolt 23. aprillil 2008 vastu võetud versiooni kasutuselevõtmise tagajärjel;
- b) kõik võimalikud mehhanismid, sealhulgas finantsmehhanismid, et toetada üleminekut varasematelt versioonidelt punktis a osutatud versioonile.

Komisjon võtab asjakohased meetmed ühe aasta jooksul alates kuupäevast, mil ta sai kätte agentuuri hindamisaruande.

5. Agentuur loob teavitatud asutuste ajutise töörühma ja juhhib seda, et kontrollida, kas teavitatud asutuste läbiviidavad EÜ vastavustõendamise menetlusi kohaldatakse konkreetsete ERTMSi projektide raames järjekindlalt. Samuti teeb agentuur koostööd siseriiklike ohutusasutustega, et kontrollida, kas kasutuselevõtmise lubade menetlusi kohaldatakse järjekindlalt. Kui agentuur on arvamisel, et on oht, et võrgustike ja nende menetluste objektiks olevate seadmetega varustatud sõidukite tehniline ja talitluslik ühilduvus on puudulik, teavitab ta viivitamatult komisjoni, kes võtab asjakohased meetmed.

6. Kui ilmneb võrgustike ja sõidukite vaheline tehniline ühildumatus ERTMSi eriprojektide kontekstis, tagavad teavitatud asutused ja siseriiklikud ohutusasutused, et agentuur võib saada mis tahes asjakohase teabe kohaldatud „EÜ” vastavustõendamise ja kasutuselevõtmise menetluste kohta ning samuti käitamistingimuste kohta. Vajaduse korral soovib agentuur komisjonile asjakohaseid meetmeid.

7. Agentuur hindab ERTMSi seadmete sertifitseerimisprotsessi, esitades komisjonile hiljemalt 1. jaanuar 2011 aruande, mis sisaldab vajadusel teavet vajalike paranduste kohta.

8. Komisjon hindab lõikes 7 osutatud aruande põhjal ühenduse tasandil üht tüüpi laboriseadmete, etalonrööbastee ja/või üheainsa sertifitseerimisasutuse kasutamise kulusid ja kasu. Nimetatud sertifitseerimisasutus peab vastama raudteesüsteemi koostalitlusvõime direktiivi VIII lisas sätestatud nõuetele. Komisjon võib esitada aruande ja vajaduse korral õigusloomega seotud ettepaneku, et parandada ERTMSi sertifitseerimissüsteemi.

Artikkel 21b

Komisjoni abistamine

1. Komisjoni taotlusel ja artikli 30 lõike 2 punktis b sätestatu piires abistab agentuur komisjoni ühenduse õigusaktide rakendamisel, mille eesmärk on parandada raudteesüsteemide koostalitlusvõime taset ja töötada välja ühine lähenemisviis Euroopa raudteesüsteemi ohutuse suhtes.

2. Abi andmise ulatus ja kestus on piiratud, abi antakse, ilma et see mõjutaks muude käesoleva määrusega agentuurile pandud ülesannete täitmist, ning selline abi võib hõlmata järgmist:

- a) teabe andmine ühenduse õigusaktide eriaspektide rakendamise kohta;
- b) tehniline nõustamine erilist oskusteavet nõudvates küsimustes;
- c) teabe kogumine artikli 6 lõikes 5 sätestatud koostöö kaudu siseriiklike ohutusasutuste ja uurimisasutustega.

3. Tegevdirektor esitab vähemalt kord aastas haldusnõukogule aruande käesoleva artikli rakendamise kohta, sealhulgas sellest vahenditele tuleneva mõju kohta.”

22) Artikli 24 lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Ilma et see piiraks artikli 26 lõike 1 kohaldamist, koosneb agentuuri personal:

- ajutistest töötajatest, kelle agentuur võtab tööle kuni viieks aastaks antud valdkonna spetsialistide seast nende raudteeohutuse ja raudteede koostalitlusvõime vallas omandatud kvalifikatsiooni ning kogemuste põhjal;
- komisjoni või liikmesriikide poolt kuni viieks aastaks määratud või lähetatud ametnikest ja
- Euroopa ühenduste muude teenistujate teenistustingimustes määratletud muudest teenistujatest, kes võetakse tööle rakendusülesannete või sekretäri tööülesannete täitmiseks.

Agentuuri esimese kümne tegevusaasta jooksul võib esimese lõigu esimeses taandes osutatud viieaastast ajavahemikku pikendada kuni kolme aasta võrra, kui see on vajalik agentuuri teenuste järjepidevuse tagamiseks.”

23) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

a) lõike 2 punkt c asendatakse järgmisega:

„c) võtab iga aasta 30. novembriks vastu agentuuri järgmise aasta tööprogrammi, võttes seejuures arvesse komisjoni arvamust, ning edastab selle liikmesriikidele, Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile. Nimetatud tööprogramm võetakse vastu, ilma et see piiraks ühenduse iga-aastast eelarvemenetlust. Kui komisjon teatab 15 päeva jooksul alates tööprogrammi vastuvõtmisest, et ta ei nõustu nimetatud programmiga, vaatab haldusnõukogu programmi uuesti läbi, muudab seda vajaduse korral ning võtab selle kahe kuu jooksul teisel lugemisel vastu kas kahekolmandikulise häälteenamusega (sealhulgas komisjoni esindajate hääled) või liikmesriikide esindajate ühehääelse otsusega;”

b) lisatakse järgmine lõige:

„3. Agentuuri tööprogrammis määratletakse eesmärgid iga tegevuse kohta. Reeglina esitatakse iga tegevuse ja/või tulemuse kohta komisjonile aruanne.”

24) Artikli 26 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Haldusnõukogu koosneb iga liikmesriigi ühest esindajast ja komisjoni neljast esindajast ning kuuest hääleõiguseta esindajast, kes esindavad Euroopa tasandil järgmisi rühmi:

a) raudtee-ettevõtjad,

b) raudteeinfrastruktuuri-ettevõtjad,

c) raudteesektor,

d) ametiühingud,

e) reisijad,

f) kaubaveokliendid.

Iga kõnealuse rühma jaoks nimetab komisjon esindaja ja tema asendaja vastavate Euroopa organisatsioonide esitatud nelja nime sisaldava kandidaatide nimekirja alusel, eesmärgiga tagada kõikide huvide nõuetekohane esindatus.

Haldusnõukogu liikmete ja nende asendusliikmete nimetamisel lähtutakse nende asjakohastest kogemusest ja ekspertteadmistest.”

25) Artikli 33 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Artiklites 9, 9a, 10, 13 ja 15 sätestatud ülesannete täitmiseks võib agentuur külastada liikmesriike kooskõlas haldusnõukogu määratletud tegevuspõhimõtetega. Liikmesriikide siseriiklikud ametiasutused lihtsustavad agentuuri töötajate tööd.”

26) Artikli 36 lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Agentuuri töös võivad osaleda need Euroopa ja Euroopa naabruspoliitikasse kaasatud riigid, kes on sõlminud Euroopa Ühendusega lepingud, mille kohaselt on asjaomased riigid võtnud vastu ühenduse õigusaktid käesoleva määrusega reguleeritavas valdkonnas ja kohaldavad neid.”

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1336/2008,**16. detsember 2008,****millega muudetakse määrust (EÜ) nr 648/2004, et kohandada seda määrusega (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 95,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist) ⁽³⁾ nähakse ette ainete ja segude klassifitseerimise ja märgistamise ühtlustamine ühenduses. Nimetatud määrusega asendatakse nõukogu 27. juuni 1967. aasta direktiiv 67/548/EMÜ (ohtlike ainete klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta), ⁽⁴⁾ samuti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. mai 1999. aasta direktiiv 1999/45/EÜ (ohtlike preparaatide klassifitseerimist, pakendamist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta) ⁽⁵⁾.

(2) Määruse (EÜ) nr 1272/2008 puhul tuginetakse direktiividega 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ saadud kogemustele ning sellega võetakse kasutusele ainete ja segude klassifitseerimise ja märgistamise kriteeriumid, mis on ette nähtud rahvusvahelisel tasandil ÜRO struktuuri raames vastu võetud kemikaalide klassifitseerimise ja märgistamise globaalselt harmoneeritud süsteemis (*Globally Harmonised System of Classification and Labelling of Chemicals* – GHS).

(3) Direktiivide 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ teatavad klassifitseerimist ja märgistamist käsitlevad sätted on võetud aluseks ka muude ühenduse õigusaktide kohaldamisel, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määruse (EÜ) nr 648/2004 (detergentide kohta) ⁽⁶⁾ kohaldamisel.

(4) Direktiivide 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ asendamise ja GHSi kriteeriumide kasutuselevõtu võimalike mõjude analüüs on viinud järelduseni, et kui kohandada määruses (EÜ) nr 648/2004 sisalduvaid viiteid nimetatud direktiividele, peaks kõnealuse õigusakti reguleerimisala samaks jääma.

(5) Direktiivides 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ esitatud klassifitseerimiskriteeriumidelt üleminek peaks olema täielikult lõppenud 1. juuniks 2015. Detergentide tootjad on tootjad, importijad või allkasutajad määruse (EÜ) nr 1272/2008 tähenduses ja seega tuleb anda neile käesoleva määrusega võimalus uutele kriteeriumidele üle minna määruses (EÜ) nr 1272/2008 sätestatud ajakava kohaselt.

(6) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 648/2004 vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

*Artikkel 1***Määruse (EÜ) nr 648/2004 muutmine**

Määrust (EÜ) nr 648/2004 muudetakse järgmiselt:

1) sõnad „valmistis” ja „valmistised” Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 ⁽⁷⁾ (30. detsembri 2006. aasta redaktsioonis) artikli 3 punkti 2 tähenduses asendatakse kogu tekstis vastavalt sõnaga „segu” või „segud” vastavas käändes;

2) artikli 9 lõike 1 sissejuhatav lause asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1272/2008 (mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist) ^(*) artikli 45 kohaldamist, peavad käesoleva määrusega hõlmatud aineid ja/või segusid turule viivad tootjad omama esitamiseks liikmesriikide pädevatele asutustele:

^(*) ELT L 353, 31.12.2008, lk 1”;

⁽¹⁾ ELT C 120, 16.5.2008, lk 50.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 3. septembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 28. novembri 2008. aasta otsus.

⁽³⁾ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT 196, 16.8.1967, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 200, 30.7.1999, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 104, 8.4.2004, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 396, 30.12.2006, lk 1. Parandatud väljaandes ELT L 136, 29.5.2007, lk 3.

3) artikli 11 lõige 1 asendatakse järgmisega:

Artikkel 2

Jõustumine ja kohaldamine

„1. Lõiked 2–6 ei piira määrusega (EÜ) nr 1272 ette nähtud ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist käsitlevate sätete kohaldamist”.

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikli 1 punkte 2 ja 3 kohaldatakse alates 1. juunist 2015.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1337/2008,**16. detsember 2008,****millega luuakse rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete hinnatõusule arengumaades**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 179 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Toiduainete hindade volatiilsus on asetanud paljud arengumaad ja nende elanikud raskesse olukorda. See toidukriis, millega kaasnevad finants- ja energiakriis ning keskkonna seisundi halvenemine, tekitab ohu paisata veel sajad miljonid inimesed äärmisse vaesusse ja tuua kaasa nälja ja alatoitumuse ning nõuab suuremat solidaarsust nende elanikega. Kõik andmed toiduaineteturgude välja-vaadete kohta viivad järeldusele, et toiduainete hindade volatiilsus võib tulevatel aastatel jätkuda.

(2) Euroopa Liidu praeguste arengupoliitika vahendite täiendamiseks tuleks käesoleva määrusega luua rahastamisvahend kiireks reageerimiseks toiduainete volatiilsetest hindadest põhjustatud kriisile arengumaades.

(3) Nõukogu, nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni poolt 20. detsembril 2005. aastal vastu võetud Euroopa arengukonsensus ⁽²⁾ on kirjas, et Euroopa Ühendus (edaspidi „ühendus”) jätkab tööd toiduga kindlustatuse parandamiseks rahvusvahelisel, piirkondlikul ja riiklikul tasandil; see on eesmärk, mille saavutamisele peaks käesolev määrus kaasa aitama.

(4) Euroopa Parlament võttis 22. mail 2008. aastal vastu resolutsiooni toiduainete hinnatõusu kohta Euroopa Liidus ja arengumaades, milles soovitatakse nõukogul tagada sidusus kõigi riiklike ja rahvusvaheliste toiduainetega seotud poliitikavaldkondade vahel, mille eesmärk on realiseerida õigus toidule.

(5) Euroopa Ülemkogu kinnitas oma 20. juuni 2008. aasta kohtumisel kindlalt oma võetud kohustust saavutada ühine ametliku arenguabi eesmärk, milleks on 2010. aastaks 0,56 % kogurahvatulust ning 2015. aastaks 0,7 % kogurahvatulust, nagu on märgitud nõukogu 24. mai 2005. aasta järeldustes, Euroopa Ülemkogu 16.–17. juuni 2005. aasta järeldustes ja Euroopa arengukonsensus.

(6) Tunnistades oma 20. juuni 2008. aasta järeldustes, et toiduainete kõrged hinnad mõjutavad maailma kõige vaesemate elanikkonnakihtide olukorda ning ohustavad kõikide aastatuhande arengueesmärkide saavutamist, võttis Euroopa Ülemkogu vastu aastatuhande arengueesmarke käsitleva ELi tegevuskava, milles märgitakse, et Euroopa Liit on pühendunud edendama ülemaailmset toidu- ja põllumajandusalast partnerlust kooskõlas Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) konverentsi deklaratsiooniga, mis võeti vastu maailma toiduga kindlustamist käsitleval FAO kõrgetasemelisel konverentsil 5. juunil 2008. aastal (FAO konverentsi deklaratsioon), ning soovib märkimisväärselt kaasa aidata sellele, et kaotada aastaks 2010 osa rahastamise puudujäägist põllumajanduse, toiduga kindlustatuse ja maaelu arengu valdkonnas.

(7) Euroopa Ülemkogu märkis järeldustes samuti, et selle eesmärgi saavutamiseks Euroopa Liit toetab koordineerituid ja pikaajalisemaid rahvusvahelisi meetmeid praeguse toidukriisi lahendamiseks, eelkõige Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis (ÜRO) ja rahvusvahelistes rahandusinstituutides; et ta tervitab ülemaailmset toidukriisi käsitleva kõrgetasemelise rakkerühma asutamist ÜRO peasekretäri poolt ning on otsustanud täita täiel määral oma rolli FAO konverentsi deklaratsiooni rakendamisel. Kõrgetasemeline rakkerühm on võtnud vastu tervikliku tegevusraamistiku ning rahvusvahelised organisatsioonid ja piirkondlikud organisatsioonid on käivitanud oma algatused. Euroopa Ülemkogu märkis järeldustes samuti, et Euroopa Liit

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 4. detsembri 2008. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta otsus.

⁽²⁾ Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate, Euroopa Parlamendi ja komisjoni ühisavaldus Euroopa Liidu arengupoliitika küsimuses: „Euroopa konsensus” (ELT C 46, 24.2.2006, lk 1).

toetab tugevat abi põllumajandustoodangu tõstmiseks arengumaades, eraldades eelkõige vajalikud vahendid põllumajandusliku tooraine rahastamiseks ning abi turupõhiste riskijuhtimise vahendite kasutamiseks, ja et Euroopa Liit suurendab märkimisväärselt oma toetust põllumajandusse suunatud avaliku ja erasektori investeeringutele ja üldisemalt innustab arengumaid töötama välja paremat põllumajanduspoliitikat, eelkõige toetama toiduga kindlustatust ja tugevdama piirkondlikku integratsiooni, ning et Euroopa Liit võtab samuti kasutusele vahendid, et rahastada peale toiduabi turvavõrke vaestele ja ebasoodsas olukorras olevatele elanikkonnakihtidele.

(8) Vajadus rahaliste ja materiaalsete vahendite järele toiduainete kõrgete hindade tagajärgede ja põhjuste täielikuks kõrvaldamiseks on väga suur. Vahendid peaksid tulema rahvusvaheliselt kogukonnalt tervikuna ja ühendus on püüdnud anda oma õiglase osa. Euroopa Ülemkogu tervitas 20. juunil 2008. aastal komisjoni kavatsust esitada praeguse finantsperspektiivi raames ettepanek arengumaades põllumajandust toetava uue fondi kohta.

(9) Ühenduse vastustrateegia peaks eelkõige püüdma innustada positiivset põllumajandustoodangu tõusu arengumaades lühikese kuni keskmise ajavahemiku jooksul, vähendades samal ajal oluliselt toiduainete hinna volatiilsusest tulenevat negatiivset mõju nende riikide kõige vaesematele elanikkonnakihtidele. Tootlikkuse tõstmine on ka ühenduse huvides, aidates leevendada praegust survet põllumajandustoodete hindadele.

(10) Ühenduse käsutuses on mitu pikaajalist arenguabi käsitlevat õigusakti, eelkõige Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1905/2006 (millega luuakse arengukoostöö rahastamisvahend) ⁽¹⁾ ja Euroopa Arengufond, millest antakse ametlikku arenguabi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele, mida on hiljuti kohandatud vastavalt abikõlblike riikide keskmise ja pika perspektiivi arenguprioriteetidele. Nende rahastamisvahendite põhjalik kohandamine reageerimaks lühiajalisele kriisile ohustaks praeguste kõnealuste riikide suhtes koostatud tugevamisstrateegiate tasakaalu ja sidusust. Ühenduse käsutuses on ka nõukogu 20. juuni 1996. aasta määrus (EÜ)

nr 1257/96 (humanitaarabi kohta) ⁽²⁾ hädaabi andmiseks ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. novembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1717/2006 (millega kehtestatakse stabiliseerimisvahend) ⁽³⁾.

(11) Nimetatud rahastamisvahendid on aga arengumaades toiduainete volatiilsetest hindadest põhjustatud negatiivsete tagajärgede kõrvaldamiseks 2008. aastal juba maksimaalsel võimalikul määral kasutusele võetud või ümber kohandatud. 2009. aastal saaks seda sama teha väga piiratud määral, mis ei oleks aga kaugeltki piisav vajaduste rahuldamiseks.

(12) Järelikult on vaja võtta kasutusele eriline rahastamisvahend, mis täiendaks olemasolevaid ELi väliseid rahastamisvahendeid, ning võtta kiireloomulised ja täiendavad meetmed arengumaades toiduainete hinna praegusest volatiilsusest põhjustatud tagajärgedele kiireks reageerimiseks.

(13) Käesoleva määruse kohast abiandmist tuleks korraldada viisil, mis suurendab toiduainete tarnimist kohalikele elanikele.

(14) Kõnealuse rahastamisvahendi abil võetavad meetmed peaksid aitama arengumaadel suurendada järgmistel hooaegadel põllumajandustoodangut, reageerida kiiresti riikide ja nende elanike esmavajadustele, astuda esimesi samme, et vältida võimaluste piires edasist ebakindlust toiduga kindlustamisel ja samuti aidata leevendada toiduainete volatiilsetest hindadest põhjustatud tagajärgi kogu maailmas, kõige vaesemate, väikestele põllumajandustootjate, aga ka Euroopa tarbijate ja põllumajandustootjate heaolule.

(15) Käesolevas määruses sätestatud meetmete olemus nõuab tõhusa, paindliku, läbipaistva ja kiire otsustuskorra kehtestamist nende meetmete rahastamiseks ning kõikide asjaomaste institutsioonide tugevat koostööd.

(16) Tuleb tagada toiduainete hinnatõusust ja/või hindade volatiilsusest kõige otsesemalt ja tõsisemalt mõjutatud inimestele leevenduse tagamiseks võetavate lühiajaliste meetmete sidusus ja järjepidevus ning rohkem struktuuri-meetmeid eesmärgiga vältida praeguse toidukriisi kordumist.

⁽²⁾ EÜT L 163, 2.7.1996, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 327, 24.11.2006, lk 1.

⁽¹⁾ ELT L 378, 27.12.2006, lk 41.

- (17) On vaja tagada ühenduse finantshuvide kaitse vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 (Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta), ⁽¹⁾ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96 (mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest) ⁽²⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta) ⁽³⁾.
- (18) Kuna käesoleva määruse eesmärke ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ja nõutavate meetmete ulatuse tõttu on neid parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (19) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks võtta vastu vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽⁴⁾.
- (20) Erinevaid arengu rahastamisvahendeid ja käesolevat rahastamisvahendit kohaldatakse viisil, et oleks tagatud koostöö jätkuvus, eriti seoses üleminekuga hädaabi andmiselt keskmise pikkusega ja pikaajalistele meetmetele. Käesolev määrus peaks sobituma pikaajalise strateegiaga, millega aidatakse kaasa toiduga kindlustatusele arengumaades vastavalt nende oma vajadustele ja kavadele.
- (21) Käesolevas määruses sätestatud meetmete tõhususe tagamiseks ja nende olemusest tulenevat edasilükkamatust arvestades peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist,

2. Lõikes 1 osutatud meetmed on suunatud arengumaadele, nii nagu neid on määratlenud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni arenguabikomitee (OECD/DAC), ja nende elanikele, kooskõlas järgnevate sätetega.

Kõnealused meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele. Nende meetmetega rahastatakse algatusi, mis toetavad käesoleva määruse eesmärke.

3. Kui see on teostatav, koostatakse kodanikuühiskonna organisatsioonidega konsulteerides tegevusprogrammid, mida viivad ellu artikli 4 lõike 1 kohaselt abikõlblikud üksused, ning need organisatsioonid kaasatakse käesoleva rahastamisvahendi kaudu rahastatavate projektide elluviimisse.

4. Käesolevast määrusest tuleneva kasu ja selle mõju optimeerimiseks suunatakse vahendid piiratud arvule prioriteetseteks peetavatele sihtriikidele, mille loend koostatakse, kasutades lisas sätestatud kriteeriume ja kooskõlastades seda teiste doonorite ja muude arenguabialaste partneritega asjakohaste vajaduste hindamise abil, mille on kättesaadavaks teinud spetsialiseerunud ja rahvusvahelised organisatsioonid, näiteks ÜRO süsteemi kuuluvad organisatsioonid, konsulteerides partnerriikidega.

5. Kui rakendatav programm on piirkondlik või piiriülene, võidakse vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele otsustada ühenduse abi järjekindluse ja tulemuslikkuse tagamiseks, et kõnealusest programmist võivad kasu saada ka nende arengumaade elanikud, mis ei kuulu sellesse piirkonda.

6. Kui toetust osutatakse meetmetele, mida viivad ellu rahvusvahelised, sh piirkondlikud organisatsioonid (edaspidi „rahvusvahelised organisatsioonid”), valitakse need organisatsioonid välja vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele ning nende antava lisandväärtuse ja nende suhteliste eeliste põhjal ning nende suutlikkuse põhjal viia ellu programme kiiresti ja tõhusalt vastavalt sihtmärgiks olevate arengumaade erivajadustele, mis on seotud käesoleva määruse eesmärkidega.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 2

Eesmärgid ja põhimõtted

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

1. Ühendus rahastab meetmeid, mille eesmärk on kiire ja otsene reageerimine toiduainete hinna volatiilsusele arengumaades peamiselt hädaabi andmise ja keskmise pikkusega kuni pikaajalise arengukoostöö vahelisel perioodil.

1. Käesoleva määruse alusel antava abi ja tehtava koostöö peamised eesmärgid on:

- a) soodustada põllumajanduse tootlikkuse tõstmist sihtriikides ja -piirkondades;
- b) toetada tegevusi kiireks ja otseseks reageerimiseks, et leevendada toiduainete hindade volatiilsusest kohalikele elanikele tulenevaid negatiivseid mõjusid kooskõlas üldise toiduga kindlustatuse eesmärkidega, sealhulgas toitumisvajadusi käsitlevate ÜRO standarditega;

⁽¹⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽³⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

- c) tugevdada tootmisalast suutlikkust ja põllumajandussektori juhtimist, et suurendada sekkumiste jätkusuutlikkust.

2. Lähene misviisi tuleb diferentseerida sõltuvalt arengukontekstist ja toiduainete hinna volatiilsuse mõjust, et sihtriigid või -piirkonnad ja nende elanikkond saaksid sihipärast, olukorrale vastavat ja kohandatud abi, mis põhineks nende vajadustel, strateegiatel, prioriteetidel ja reageerimisvõimel.

3. Käesoleva määruse alusel toetatavad meetmed kooskõlastatakse meetmetega, mida toetatakse muude instrumentide, sealhulgas määruse (EÜ) nr 1257/96, määruse (EÜ) nr 1905/2006 ja määruse (EÜ) nr 1717/2006 ning AKV-EÜ koostöölepinguga, ⁽¹⁾ et tagada koostöö jätkuvus, eriti seoses üleminekuga hädaabi andmisel keskmise pikkusega ja pikaajalistele meetmetele.

4. Komisjon tagab, et käesoleva määruse alusel võetavad meetmed on kooskõlas ühenduse asjaomase riigi või asjaomaste riikide suhtes kehtiva üldise strateegilise poliitikaraamistikuga.

Artikkel 3

Rakendamine

1. Ühenduse abi ja koostöö rakendatakse vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele tehtavate otsuste kaudu abimeetmete rahastamiseks, nagu on kirjeldatud artikli 1 lõigetes 1, 2 ja 3. Komisjon esitab üldise kava käesoleva rahastamisvahendi kasutamiseks, sealhulgas artikli 1 lõikes 4 osutatud sihtriikide loetelu, tagades tasakaalu artikli 4 lõikes 2 osutatud abikõlblike üksuste vahel, ning see võetakse vastu vastavalt artikli 13 lõikes 2 osutatud menetlusele. Nimetatud üldise kava kohta esitab artikli 13 lõikes 1 osutatud komitee enne 1. maid 2009 oma arvamuse.

2. Võttes arvesse konkreetseid riigi tasandi tingimusi, on rakenduskõlblikud järgmised toetusmeetmed:

- a) meetmed põllumajandusliku tooraine ja teenuste, sh väetiste ja seemnete kättesaadavuse parandamiseks, pöörates erilist tähelepanu kohalikele rajatistele ja kättesaadavusele;
- b) turvavõrgumeetmed põllumajanduse tootmisvõimsuse säilitamiseks või suurendamiseks ja kõige ebasoodsamas

⁽¹⁾ Koostööleping ühelt poolt Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riikide rühma ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahel, millele on alla kirjutatud Cotonous 23. juunil 2000 (EÜT L 317, 15.12.2000, lk 3).

olukorras olevate elanikkonnakihtide, sealhulgas laste esmas- te toitumisvajaduste rahuldamiseks;

- c) muud riigi vajadustel põhinevad väiksema ulatusega meetmed, mille eesmärk on suurendada tootmist: mikrokrediit, investeringud, varustus, infrastruktuur ja ladustamine, samuti kutseõpe ja põllumajandussektoris kuuluvate ametirühmade toetamine.

3. Nende toetusmeetmete rakendamine on kooskõlas abi tõhusust käsitleva deklaratsiooniga, mis võeti vastu 2. märtsil 2005. aastal abi tõhususe kõrgetasemelise foorumil Pariisis (abi tõhususe Pariisi deklaratsioon) ja tegevuskavaga, mis võeti vastu 4. septembril 2008. aastal abi tõhususe kõrgetasemelisel foorumil Accras (Accra tegevuskava). Need tuleb suunata väikese ja keskmise suurusega talumajapidamistele ning toiduaineid tootvale põllumajandusele, eelkõige sellistele taludele, mida majandavad naised, ning vaestele elanikkonnakihtidele, keda toidukriis kõige rohkem mõjutab, vältides kohalike turgude ja kohaliku tootmise mis tahes moonutamist; põllumajanduslikud sisendid ja teenused soetatakse võimalikult suures ulatuses kohapeal.

4. Käesolevas määruses sätestatud eesmärkidele vastavaid toetusmeetmeid halduse valdkonnas võib rahastada maksimaalselt 2 % ulatuses artiklis 12 viidatud summast.

Artikkel 4

Abikõlblikkus

1. Niivõrd, kui nende programmid toetatavad käesoleva määruse eesmärkide saavutamist, on abikõlblikud järgmised üksused:

- a) partnerriigid ja -piirkonnad ning nende institutsioonid;
- b) partnerriikide detsentraliseeritud organid, nagu kohalikud omavalitsused, provintsid, departemangud ja piirkonnad;
- c) partnerriikide ja -piirkondade ning ühenduse loodud ühisasutused;
- d) rahvusvahelised organisatsioonid, sealhulgas piirkondlikud organisatsioonid, ÜRO organid, osakonnad ja missioonid, rahvusvahelised ja piirkondlikud finantseerimisasutused ja arengupangad;
- e) ühenduse institutsioonid ja asutused, kuid üksnes artikli 3 lõikes 4 osutatud toetusmeetmete rakendamiseks;
- f) ELi ametid;

- g) liikmesriikide, partnerriikide ja -piirkondade või mis tahes muu kolmanda riigi järgmised üksused ja organid, mis vastavad määruses (EÜ) nr 1905/2006 sätestatud ühenduse välisabile juurdepääsu eeskirjadele, kui need aitavad saavutada käesoleva määruse eesmäärke:
- i) avalik-õiguslikud või riigi osalusega organid, kohalikud omavalitsused ning konsortsiumid ja nende esindusühendused;
 - ii) äriühingud ja muud eraõiguslikud organisatsioonid ja ettevõtted;
 - iii) finantseerimisasutused, kes annavad, edendavad ja rahastavad erainvesteeringuid partnerriikides ja -piirkondades;
 - iv) valitsusvälised osalejad, kes tegutsevad sõltumatult ja aruandluspõhiselt;
 - v) füüsilised isikud.

2. Vahendite jaotamisel käesoleva artikli lõike 1 punktis d loetletud organite ja muude abikõlblike üksuste vahel tagatakse sobiv tasakaal.

Artikkel 5

Rahastamise liigid

Ühenduse rahastamise vorm võib olla üks järgmistest:

- a) projektid ja programmid;
- b) eelarvetoetus, eriti valdkonnapõhine eelarvetoetus, kui partnerriigi avalike kulutuste haldamine on piisavalt läbipaistev, usaldusväärne ja tõhus ning kui on täidetud asjakohases geograafilise piirkonna rahastamisvahendis sätestatud tingimused eelarvetoetuse saamiseks;
- c) maksed rahvusvahelistele või piirkondlikele organisatsioonidele ning nende organisatsioonide hallatavatesse rahvusvahelistesse fondidesse;
- d) maksed partnerriikide ja -piirkondade rajatud riiklikesse fondidesse, eesmärgiga suurendada mitmete rahastajate ühist kaasrahastamist, või ühe või mitme rahastaja rajatud fondidesse projektide ühiseks elluviimiseks;
- e) kaasrahastamine üksustega, kes on vastavalt artikli 4 määratlusele abikõlblikud;

- f) komisjoni programmide põhjal Euroopa Investeeringupanga (EIP) või teiste finantsvahendajate käsutusse antud rahalised vahendid, mis on ette nähtud laenude andmiseks (eeskätt erasektoris tehtavate investeeringute ja erasektori arengu toetamiseks), riskikapitaliks (allutatud või tingimustega laenude kujul) või muuks ajutiseks vähemusosaluseks ettevõtete kapitalis, samuti sissemaksed tagatisfondidesse vastavalt määruse (EÜ) nr 1905/2006 artiklile 32 sellises ulatuses, et ühenduse finantsrisk on piiratud nimetatud rahaliste vahenditega.

Artikkel 6

Rahastamis- ja halduskord

1. Käesoleva määruse alusel rahastatavad meetmed rakendatakse kooskõlas nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusega (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust ⁽¹⁾ võttes vajadusel arvesse asjaolu, et meetmeid võetakse kriisi leevendamiseks.

2. Kaasrahastamise korral ja muudel nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võib komisjon usaldada avaliku võimu teostamise ülesanded, eelkõige eelarve täitmisega seotud ülesanded, määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artikli 54 lõike 2 punktis c nimetatud asutustele.

3. Detsentraliseeritud juhtimise korral võib komisjon otsustada kasutada toetust saava partnerriigi või -piirkonna hanke- või toetusmenetlusi, olles kontrollinud, et need vastavad määruses (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 sätestatud asjaomastele kriteeriumidele, eeldusel, et määruses (EÜ) nr 1905/2006 sätestatud tingimused on täidetud.

4. Ühenduse abi ei kasutata põhimõtteliselt maksude, tollimaksude või muude lõivude tasumiseks abikõlblikus riigis.

5. Osalemine asjaomastes lepingulistes toimingutes on lubatud kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on abikõlblikud meetme toimumisriigi suhtes kohaldatava geograafilise arengu rahastamisvahendi kohaselt, ning kõigile füüsilistele ja juriidilistele isikutele, kes on abikõlblikud rakendava rahvusvahelise organisatsiooni eeskirjade kohaselt. Sealjuures tuleb hoolitseda selle eest, et kõigile abiandjatele tagataks võrdne kohtlemine. Samad põhimõtted kehtivad tarnete ja materjalide suhtes. Ekspertid võivad olla mis tahes riigi kodanikud.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

Artikkel 7

Eelarvelised kulukohustused

Eelarvelised kulukohustused tehakse komisjoni vastuvõetud otsuste põhjal.

Artikkel 8

Ühenduse finantshuvide kaitsmine

1. Käesolevast määruse rakendamisest tulenevad mis tahes finantslepingud sisaldavad sätteid, mis tagavad ühenduse finantshuvide kaitse, eelkõige eeskirjade eiramise, pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse eest, lähtudes määrusest (EÜ, Euratom) nr 2988/95, määrusest (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ja määrusest (EÜ) nr 1073/1999.

2. Lepingutes antakse komisjonile ja kontrollikoja selgesõnaliselt õigus iga ühenduse vahendeid saanud töövõtja või alltöövõtja auditeerimiseks, sealhulgas dokumentide kontrollimiseks või kohapealseks auditeerimiseks. Lisaks sellele volitatakse nimetatud dokumentides selgesõnaliselt komisjoni läbi viima kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, nagu on sätestatud määruses (Euratom, EÜ) nr 2185/96.

3. Kõigis abi rakendamisest tulenevates lepingutes tagatakse käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud komisjoni ja kontrollikoja õigused lepingute täitmise ajal ja pärast seda.

Artikkel 9

Euroopa Liidu nähtavus

Käesoleva määruse alusel sõlmitavad lepingud sisaldavad erisätet, mis tagaks Euroopa Liidu asjakohase nähtavuse kõigis nimetatud lepingute alusel võetavates meetmetes.

Artikkel 10

Hindamine

1. Komisjon kontrollib käesoleva määruse alusel läbiviidud tegevusi ja vaatab need läbi, vajadusel sõltumatute välishindamiste abil, et teha kindlaks, kas eesmärgid on saavutatud ning need võimaldavad komisjonil koostada soovitusi tulevaste asjakohaste arengukoostöömeetmete parandamiseks. Euroopa Parlamendi või nõukogu ettepanekuid sõltumatute välishindamiste läbiviimiseks võetakse nõuetekohaselt arvesse.

2. Komisjon saadab oma hindamisaruanded teavitamise eesmärgil Euroopa Parlamendile ja artiklis 13 osutatud komiteele. Liikmesriigid võivad taotleda konkreetsete hindamiste arutamist kõnealuses komitees.

3. Komisjon kaasab käesoleva määruse alusel antava ühenduse abi hindamisetappi kõik asjaomased sidusrühmad, sealhulgas valitsusvälised osalejad ja kohalikud ametivõimud.

Artikkel 11

Aruandlus

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule hiljemalt 31. detsembriks 2012. aruande meetmete rakendamise kohta, sealhulgas nii palju kui võimalik käesoleva määruse kohaselt antud abi tulemuste ja mõju kohta. 2009. aasta detsembris esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule esialgse vahearuande võetud meetmete kohta. Käesolevas artiklis nimetatud aruannetes pööratakse erilist tähelepanu abi tõhususe Pariisi deklaratsioonis ja Accra tegevuskavas sätestatud nõuetele.

Artikkel 12

Finantssätted

Kogu eeldatav lähtesumma käesoleva määruse rakendamiseks ajavahemikus 2008–2010 on 1 miljard eurot.

Artikkel 13

Komitee

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 1905/2006 artikli 35 lõike 1 alusel loodud komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses kehtestatakse 10 tööpäeva kuni 30. aprillini 2009 vastuvõetud meetmete korral ja 30 päeva edaspidi vastuvõetavate meetmete korral.

Artikkel 14

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse kuni 31. detsembrini 2010.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõigis liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

LISA

Soovituslikud kriteeriumid sihtriikide valimiseks ja rahaliste vahendite eraldamiseks:

- Vaesuse tasemed ja elanike tegelikud vajadused
- Toiduainete hindade muutused ja võimalik sotsiaalne ja majanduslik mõju:
 - Sõltuvus toiduainete impordist
 - Sotsiaalne haavatavus ja poliitiline stabiilsus
 - Toiduainete hindade muutusest tulenevad makromajanduslikud mõjud
- Riigi suutlikkus reageerida ja rakendada asjakohaseid vastumeetmeid:
 - Põllumajanduslik tootmisvõimsus
 - Vastupanuvõime välistele vapustustele

Riikide rahaeraldiste soovituslik jaotus põhineb sihtriigi valiku kriteeriumidel ja selle juures võetakse arvesse sihtriigi rahvaarvu.

Samuti võetakse arvesse muid lühiajalisi rahastamisvõimalusi, mida võimaldavad sihtriigile doonorid, et reageerida toiduainete hindade muutustele.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1338/2008,**16. detsember 2008,****rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 285 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta otsuses nr 1786/2002/EÜ, millega võetakse vastu ühenduse tegevusprogramm rahvatervise valdkonnas (aastateks 2003–2008), ⁽³⁾ on sätestatud, et rahvatervist käsitleva teabesüsteemi statistikaosa arendatakse välja koostöös liikmesriikidega, kasutades selleks vajaduse korral ühenduse statistikaprogrammi, et soodustada koostöid ja vältida kordamist. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta otsuses nr 1350/2007/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse teine tervisevaldkonna tegevusprogramm (2008–2013), ⁽⁴⁾ on sätestatud, et tervisealase teabe ja teadmiste loomise ja levitamise eesmärki püütakse saavutada meetmetega, millega jätkata jätkusuutliku terviseesüsteemi väljatöötamist, millel oleksid võrreldavate andmete ja teabe kogumise mehhanismid ja asjakohased näitajad, ning töötada ühenduse statistikaprogrammi abil välja selle süsteemi statistika osa.

(2) Rahvatervisealast ühenduse teavet on süstemaatiliselt arendatud rahvatervist käsitlevate ühenduse programmide kaudu. Selle töö tulemusena on nüüd valminud Euroopa

Ühenduse tervisenäitajate nimekiri (*European Community Health Indicators – ECHI*), milles antakse ülevaade tervise seisundi ning tervist mõjutavate tegurite ja tervishoiusüsteemide kohta. Selleks et oleks võimalik kasutusele võtta ECHI arvutamiseks vajalike minimaalsete statistiliste andmete kogum, peab ühenduse rahvatervise statistika olema vajadusel ja võimalusel kooskõlas ühenduse rahvatervise alastest tegevusest tulenevate arengute ja saavutustega.

(3) Nõukogu 3. juuni 2002. aasta resolutsiooniga, mis käsitleb ühenduse uut töötervishoiu ja tööohutuse strateegiat (2002–2006), ⁽⁵⁾ kutsuti komisjoni ja liikmesriike üles tõhustama käimasolevat tööd tööõnnetuste ja kutsehaiguste statistika ühtlustamise alal, et muuta kättesaadavaks võrreldavad andmed, mille alusel saaks anda objektiivse hinnangu ühenduse uue strateegia alusel võetud meetmete mõjule ja tõhususele, samuti rõhutati eraldi jaos vajadust arvestada naiste suureneva osakaaluga tööturul ning vastata nende erivajadustele seoses töötervishoiu- ja tööohutusealase poliitikaga. Lisaks kutsus nõukogu oma 25. juuni 2007. aasta resolutsiooniga, mis käsitleb ühenduse uut töötervishoiu ja tööohutuse strateegiat (2007–2012), ⁽⁶⁾ komisjoni tegema seadusandlike võimudega koostööd, et töötada välja asjakohane tööohutuse ja töötervishoiu ala Euroopa statistikasüsteem, mille juures võetaks arvesse erinevate riiklike süsteemide eripära ning millega ei kaasneks halduskoormuse tõusu. Lõpetuseks soovitas komisjon oma 19. septembri 2003. aasta soovitusel, mis käsitleb Euroopa kutsehaiguste nimekirja, ⁽⁷⁾ et liikmesriigid muudaksid oma kutsehaigusi käsitleva statistika ühitatavaks Euroopa nimekirjaga, arvestades kutsehaigusi käsitleva Euroopa statistika ühtlustamisel tehtavat tööd.

(4) Euroopa Ülemkogu tunnustas oma 15. ja 16. märtsi 2002. aasta Barcelona kohtumisel kolme tervishoiusüsteemi reformi juhtpõhimõtet: kättesaadavuse tagamine kõigile, kvaliteetne tervishoiuteenus ja pikaajaline finantsiline

⁽¹⁾ ELT C 44, 16.2.2008, lk 103.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 13. novembri 2007. aasta aramus (ELT C 282 E, 6.11.2008, lk 109), nõukogu 2. oktoobri 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 280 E, 4.11.2008, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 19. novembri 2008. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teataja* seni avaldamata).

⁽³⁾ EÜT L 271, 9.10.2002, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 301, 20.11.2007, lk 3.

⁽⁵⁾ EÜT C 161, 5.7.2002, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 145, 30.6.2007, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 238, 25.9.2003, lk 28.

jätkusuutlikkus. Komisjoni 20. aprilli 2004. aasta teatistes pealkirjaga „Sotsiaalkaitse ajakohastamine kvaliteetse, kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu ja pikaajalise hoolduse väljatöötamiseks: riiklike strateegiate toetamine avatud koordineerimismeetodi abil” tehti ettepanek hakata kindlaks määrama võimalikke näitajaid, mis on seotud ühiste eesmärkidega hooldussüsteemide arendamisel ning mis põhinevad ühenduse tervisevaldkonna tegevusprogrammi, Eurostati tervisestatistika koostamise ja rahvusvaheliste organisatsioonidega arendatava koostöö raames tehtud toimingutel. Selliste näitajate kindlaksmääramisel tuleks erilist tähelepanu pöörata patsiendi omaenese tervisele antava hinnangu kasutamisele ja võrreldavusele, nagu see on esitatud uuringutes.

(5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuli 2002. aasta otsus nr 1600/2002/EÜ, millega võetakse vastu kuues keskkonnanäitajate tegevusprogramm, ⁽¹⁾ seab keskkonna osas esikohale keskkonna, tervise ja elukvaliteediga seotud tegevuse, kutsudes üles määratlema ja välja töötama tervise- ja keskkonnanäitajaid. Lisaks nõutakse nõukogu 8. detsembri 2003. aasta järelustes struktuurinäitajate kohta, et bioloogilise mitmekesisuse näitajad ja tervisenäitajad lisataks keskkonnanäitajate hulka struktuurinäitajate andmebaasis, mida kasutatakse Euroopa Ülemkogule esitatava iga-aastase kevadaruande koostamisel; nimetatud andmebaasi tööhõive näitajate hulka tuleb lisada ka töötervishoiu ja tööohutuse näitajad. Komisjoni poolt 2005. aastal vastu võetud säästva arengu näitajate kogum hõlmab ka rahvatervise näitajate valdkonda.

(6) Euroopa keskkonna ja tervise tegevuskavas aastateks 2004–2010 tunnistatakse vajadust parandada ühenduse statistikaprogrammi abil selliste tervise seisundit käsitlevate andmete kvaliteeti, võrreldavust ning kättesaadavust, mis on seotud keskkonnast tingitud haiguste ja tervisehäiretega.

(7) Nõukogu 15. juuli 2003. aasta resolutsiooniga puuetega inimeste tööhõive ja sotsiaalse integratsiooni edendamise kohta ⁽²⁾ kutsuti liikmesriike ja komisjoni üles koguma statistilist materjali puuetega inimeste olukorra kohta, sealhulgas sellele rühmale suunatud teenuste ja soodustuste arengu kohta. Lisaks otsustati komisjoni 30. oktoobri 2003. aasta teatistes pealkirjaga „Euroopa tegevuskava puuetega inimeste võrdsete võimaluste kohta” töötada välja kõigis liikmesriikides võrreldavad taustanäitajad, et hinnata puuetega inimesi käsitleva poliitika tõhusust. Selles

osutati, et maksimaalselt tuleks kasutada Euroopa statistikasüsteemi allikaid ja struktuure, eelkõige ühtlustatud küsitlusuuringumoodulite väljatöötamise kaudu, et saada tulemuste jälgimiseks vajalikku rahvusvaheliselt võrreldavat statistilist teavet.

(8) Andmete asjakohasuse ja võrreldavuse tagamiseks ning töö kattumise vältimiseks tuleks komisjoni (Eurostati) statistilised toimingud rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas vajadusel ja võimalusel viia läbi koostöös Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja selle erioorganisatsioonidega, näiteks Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ja Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD).

(9) Komisjon (Eurostat) juba kogub regulaarselt statistilisi andmeid rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse kohta liikmesriikidelt, kes neid andmeid vabatahtlikult annavad. Komisjon kogub nende valdkondade kohta andmeid ka muudest allikatest. Sellekohast tegevust arendatakse tihti koostöös liikmesriikidega. Eelkõige rahvatervist käsitleva statistika valdkonnas juhitakse ja korraldatakse arendamist ja rakendamist komisjoni (Eurostati) ja liikmesriikide vahelise koostööstruktuuri kaudu. Siiski on vaja parandada praegu toimuva statistiliste andmete kogumise korrektsust ja usaldusväärsust, sidusust ja võrreldavust, kaetust, õigeaegsust ja täpsust, samuti on vaja, et liikmesriikidega tehtava koostöö raames kokku lepitud ja väljatöötatud edaspidised andmekogumistoimingud ellu rakendatakse, et koostada rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas minimaalne statistiliste andmete kogum, mis on ühenduse tasandil vajalik.

(10) Ühenduse eristatav statistika koostamist reguleeritakse eeskirjadega, mis on kehtestatud nõukogu 17. veebruari 1997. aasta määrusega (EÜ) nr 322/97 ühenduse statistika kohta ⁽³⁾.

(11) Käesoleva määrusega on täielikult tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta ⁽⁴⁾ artiklis 8 sätestatud õigus isikuandmete kaitsesele.

(12) Käesoleva määrusega seoses kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitsese kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽⁵⁾ ning

⁽¹⁾ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 175, 24.7.2003, lk 1.

⁽³⁾ EÜT L 52, 22.2.1997, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT C 303, 14.12.2007, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta ⁽¹⁾. Statistikal esitatavad nõuded, mis põhinevad ühenduse tegevusel rahvatervise valdkonnas, kvaliteetse kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu riiklike strateegiate arendamisel ning ühenduse töötervishoiu ja tööohutuse alasel strateegial, samuti nõuded, mis tekivad seoses struktuurinäitajatega, jätkusuutliku arengu näitajatega ja ECHI ning muude näitajate kogumitega, mille väljatöötamine on vajalik nii ühenduse kui riiklike poliitikatoimingute ja strateegiate jälgimiseks rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas, kujutavad endast olulist avalikku huvi.
- (13) Konfidentsiaalsete andmete edastamist reguleerivad eeskirjad, mis on kehtestatud määrusega (EÜ) nr 322/97 ja nõukogu 11. juuni 1990. aasta määrusega (Euratom, EMÜ) nr 1588/90 konfidentsiaalsete statistiliste andmete Euroopa Ühenduste Statistikaametile edastamise kohta ⁽²⁾. Nende määrustega kooskõlas võetud meetmed tagavad konfidentsiaalsete andmete füüsilise ja loogilise kaitse ning tagavad, et ühenduse statistika kogumisel ja levitamisel ei toimu ebaseaduslikku avaldamist või kasutamist muul kui statistilisel eesmärgil.
- (14) Ühenduse statistika koostamisel ja levitamisel käesoleva määruse alusel tuleks siseriiklikel ja ühenduse statistikaasutustel arvestada põhimõtetega, mis on sätestatud 24. veebruaril 2005 statistikaprogrammi komitees vastu võetud Euroopa statistika tegevusjuhises.
- (15) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika süstemaatilise koostamise ühtse raamistiku kehtestamist, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seda on parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (16) Tunnistades, et tervishoiusüsteemi korraldus ja juhtimine kuuluvad siseriiklikku pädevusse ning töökohti ja töötin-gimusi käsitlevate ühenduse õigusaktide rakendamine kuu-lub eelkõige liikmesriikide pädevusse, tagatakse käesolevas määruses liikmesriikide pädevuse täielik austamine rahva-tervise ning töötervishoiu ja tööohutuse osas.
- (17) Oluline on, et muutujate lõikes lisataks sugu ja vanus, kuna see võimaldab sooliste ning vanuseliste erinevuste mõju töötervishoiu ja tööohutuse juures arvesse võtta.
- (18) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni ra-kendusvolituste kasutamise menetlused ⁽³⁾.
- (19) Komisjonile tuleks eelkõige anda volitus võtta vastu raken-dusmeetmed, mis hõlmavad teatud teemade karakteristi-kuid ja nende lõikeid, vaatlusperioode, andmete esitamise sagedust ja tähtaegu ning samuti metaandmete esitamist. Kuna need on üldmeetmed ja nende eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas täien-dades seda uute vähemoluliste sätetega, tuleb need vastu võtta vastavalt otsuse 1999/468/EÜ artiklis 5a sätestatud kontrollliga regulatiivmenetlusele.
- (20) Rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse alaste and-mete kogumise täiendav rahastamine nähakse ette ühen-duse teise tervisevaldkonna tegevusprogrammi (2008–2013) ning ühenduse tööhoive ja sotsiaalse soli-daarsuse programmi Progress ⁽⁴⁾ raames. Nimetatud prog-rammide raames tuleks kasutada rahalisi vahendeid, et aidata liikmesriikidel suurendada riiklikku suutlikkust sta-tistiliste andmete kogumise parenduste ja uute vahendite rakendamiseks rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohu-tuse valdkonnas.
- (21) Euroopa andmekaitseinspektoriga on konsulteeritud.

⁽³⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta otsus nr 1672/2006/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse tööhoive ja sot-siaalse solidaarsuse programm Progress (ELT L 315, 15.11.2006, lk 1).

⁽¹⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 151, 15.6.1990, lk 1.

(22) Statistikaprogrammi komiteega on konsulteeritud vastavalt nõukogu otsuse 89/382/EMÜ, Euratom ⁽¹⁾ artikli 3 lõikele 1,

Artikkel 3

Mõisted

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

Artikkel 1

Sisu

1. Käesoleva määrusega luuakse ühtne raamistik rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse statistika süstemaatiliseks koostamiseks. Statistika koostatakse kooskõlas erapooletuse, usaldusväärsuse, objektiivsuse, kulutõhususe ja statistilise konfidentsiaalsuse standarditega.

2. Statistika sisaldab ühtlustatud ja ühise andmekogumi vormis teavet, mis on vajalik ühenduse tegevuseks rahvatervise valdkonnas ning kvaliteetse, üldiselt kõikidele kättesaadava ja jätkusuutliku tervishoiu väljatöötamiseks kavandatud riiklike strateegiate toetamiseks, samuti ühenduse tegevuseks töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas.

3. Statistikast peab olema võimalik saada andmeid struktuuri- näitajate, jätkusuutliku arengu näitajate ja ECHI jaoks ning muude selliste näitajate kogumite jaoks, mille väljatöötamine on vajalik, et jälgida ühenduse tegevust rahvatervise ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas.

Artikkel 2

Reguleerimisala

Liikmesriigid esitavad komisjonile (Eurostat) statistikat järgmiste valdkondade kohta:

— I lisas määratletud terviseseisund ja tervist mõjutavad tegurid,

— II lisas määratletud tervishoid,

— III lisas määratletud surmapõhjused,

— IV lisas määratletud tööõnnetused,

— V lisas määratletud kutsahaigused ja muud tööga seotud terviseprobleemid ja haigused.

(1) Nõukogu 19. juuni 1989. aasta otsus 89/382/EMÜ, Euratom, millega luuakse Euroopa ühenduste statistikaprogrammi komitee (EÜT L 181, 28.6.1989, lk 47).

a) „ühenduse statistika” – mõiste, mis on määratletud määruse (EÜ) nr 322/97 artikli 2 esimeses taandes;

b) „statistika koostamine” – mõiste, mis on määratletud määruse (EÜ) nr 322/97 artikli 2 teises taandes;

c) „rahvatervis” – kõik tervisega seotud asjaolud, täpsemalt terviseseisund, sealhulgas haigestumus ja puuded, terviseseisundit mõjutavad tegurid, tervishoiualased vajadused, tervishoiule eraldatud vahendid, tervishoiuteenuse osutamine ja selle üldine kättesaadavus, samuti kulutused tervishoiule ja selle rahastamine ning suremuse põhjused;

d) „töötervishoid ja tööohutus” – kõik asjaolud, mis on seotud töötajate tervise ja ohutuse kaitsega ning sellekohase ennetustegevusega nende praeguse või varasema töötamise ajal, eelkõige tööõnnetused, kutsahaigused ja muud tööga seotud terviseprobleemid ja haigused;

e) „mikroandmed” – statistilised andmed üksikisikute kohta;

f) „konfidentsiaalsete andmete edastamine” – liikmesriikide ametiasutuste ja ühenduse ametiasutuse vaheline selliste konfidentsiaalsete andmete edastamine, mis ei võimalda otsest identifitseerimist vastavalt määruse (EÜ) nr 322/97 artiklile 14 ja määrusele (Euratom, EMÜ) nr 1588/90;

g) „isikuandmed” – igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punktile a.

Artikkel 4

Allikad

Olenevalt valdkonnast, teemast ja riiklike süsteemide eripärast koguvad liikmesriigid rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitlevaid andmeid sellistest allikatest nagu leibkonnauuringud või samalaadsed küsitlusuuringud või küsitlusuuringumoodulid või riiklikest haldus- või aruandluspõhistest allikatest.

Artikkel 5

Metoodika

1. Andmete kogumisel, sealhulgas ettevalmistavate toimingute tegemisel kasutatavate meetodite puhul võetakse arvesse sise-riiklikke kogemusi ja ekspertteadmisi ning riikide eripära, asjakohast suutlikkust ja juba toimuvat andmete kogumist nende koostöövõrgustike ja muude Euroopa statistikasüsteemi (ESS) struktuuride raames, mille komisjon (Eurostat) on loonud. Arvesse võetakse ka korrapärase andmekogumise metoodikat, mida kasutatakse selliste projektide puhul, millel on statistiline mõõde ja mida viiakse ellu muude ühenduse programmide raames, näiteks rahvatervise või teadusuuringute programmide osana.

2. Rahvatervist ning töötervishoidu ja tööohutust käsitleva ühenduse tasandi statistika koostamise eesmärgil väljatöötatavate statistiliste metoodikate ja andmekogumise viiside puhul tuleb arvesse võtta, et teataval juhul on vaja need kooskõlastada asjakohase valdkonnaga seotud rahvusvaheliste organisatsioonide tegevusega, et tagada statistika rahvusvaheline võrreldavus ja andmekogumise ühetaolisus ning samuti vältida asjakohase töö ja liikmesriikide poolt statistika edastamise kattumist.

Artikkel 6

Prooviuuringud ja tasuvusanalüüs

1. Kui artiklis 2 osutatud valdkondades ilmneb, et lisaks andmetele, mis on juba kogutud, ja andmetele, mille jaoks on juba olemas metoodika, on vaja veel andmeid, või tuvastatakse andmete ebapiisav kvaliteet, siis algatab komisjon (Eurostat) prooviuuringud, kus liikmesriigid osalevad vabatahtlikkuse alusel. Kõnealuste prooviuuringute eesmärk on kooskõlas Euroopa statistika tegevusjuhises sätestatud põhimõtetega katsetada ideid ja meetodeid ning hinnata asjakohase andmekogumise teostatavust, sealhulgas statistika kvaliteeti, võrreldavust ja kulutasuvust.

2. Kui vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele nähakse ette rakendusmeetme ettevalmistamine, siis viiakse läbi tasuvusanalüüs, võttes arvesse andmete kättesaamise eeliseid võrreldes nende kogumisega seotud kulutuste ja liikmesriikidele langeva koormusega.

3. Komisjon (Eurostat) koostab koostöös liikmesriikidega koostöövõrgustike ja muude Euroopa statistikasüsteemi struktuuride raames aruande, milles hinnatakse prooviuuringute tulemusi ja/või tasuvusanalüüsi, sealhulgas riikide eripäraseid tulenevaid mõjusid ja võimalikke tagajärgi.

Artikkel 7

Andmete edastamine, töötlemine ja levitamine

1. Kui see on ühenduse statistika koostamiseks vajalik, edastavad liikmesriigid üksikisikute konfidentsiaalsed mikroandmed või olenevalt käsitletavast valdkonnast ja teemast koondandmed kooskõlas määruses (EÜ) nr 322/97 ja määruses (Euratom, EMÜ) nr 1588/90 esitatud sätetega konfidentsiaalsete andmete edastamise kohta. Kui komisjon (Eurostat) töötleb andmeid, mida peetakse määruse (EÜ) nr 322/97 artikli 13 mõistes konfidentsiaalseteks, kohaldatakse kõnealuseid sätteid. Liikmesriigid tagavad, et edastatud andmed ei võimalda statistilisi ühikuid (üksikisikuid) otseselt identifitseerida ja et isikuandmed on kaitsitud kooskõlas direktiivis 95/46/EÜ sätestatud põhimõtetega.

2. Liikmesriigid edastavad käesoleva määrusega nõutavad andmed ja metaandmed elektroonilisel kujul vastavalt komisjoni (Eurostat) ja liikmesriikide vahel kokkulepitud andmevahetustandarditele. Andmed esitatakse sellistel tähtaegadel, niisuguse sagedusega ja nende vaatlusperioodide kohta, mis on sätestatud lisades või kooskõlas rakendusmeetmetega, mis on vastu võetud vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

3. Komisjon (Eurostat) võtab vajalikke meetmeid statistilise teabe levitamise, kättesaadavuse ja dokumenteerimise parandamiseks kooskõlas määruses (EÜ) nr 322/97 kehtestatud võrreldavuse, usaldusväärsuse ja statistilise konfidentsiaalsuse põhimõtetega ning määrusega (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 8

Kvaliteedi hindamine

1. Käesolevas määruses kohaldatakse edastatavate andmete suhtes järgmisi kvaliteedi hindamise mõõtmeid:

- a) „olulisus” – määr, mille ulatuses statistika vastab kasutajate olemasolevatele ja võimalikele vajadustele;
- b) „õigsus” – hinnangute lähedus tegelikule teadmata väärtusele;
- c) „õigeaegsus” – ajavahe teabe kättesaadavaks tegemise ja teabes kirjeldatud sündmuse või nähtuse vahel;
- d) „täpsus” – näitab ajavahet andmete avaldamise kuupäeva ja selle kuupäeva vahel, mil andmed oleks tulnud avaldada;

- e) „kättesaadavus” ja „selgus” – tingimused ja kord, mille alusel kasutajad saavad andmetega tutvuda, neid kasutada ja tõlgendada;
- f) „võrreldavus” – tähendab rakendatud statistiliste mõistete, mõõtmisvahendite ja menetluste mõju erisuse mõõdetavust, kui võrreldakse erinevate geograafiliste piirkondade, valdkondade või ajavahemike statistikat;
- g) „sidusus” – näitab, kas andmeid saab erineval moel ja eri kasutusotstarbeks usaldusväärselt seostada.

2. Kõik liikmesriigid esitavad komisjonile (Eurostat) aruande edastatud andmete kvaliteedi kohta iga viie aasta järel. Komisjon (Eurostat) hindab edastatud andmete kvaliteeti ja avaldab aruanded.

Artikkel 9

Rakendusmeetmed

1. Rakendusmeetmed hõlmavad järgmist:
- a) I kuni V lisas esitatud teemade karakteristikud, nimelt muutujad, mõisted ja klassifikatsioonid,
- b) karakteristikute lõiked,
- c) vaatlusperioodid, andmete esitamise sagedus ja tähtajad,
- d) metaandmete esitamine.

Nende meetmete puhul võetakse arvesse eelkõige artiklit 5, artikli 6 lõikeid 2 ja 3 ning artikli 7 lõiget 1 ning samuti olemasolevate ühenduse andmeallikate kättesaadavust, sobivust ja õiguslikku konteksti pärast kõikide olemasolevate, asjakohaste valdkondade ja teemadega seotud andmeallikate põhjalikku uurimist.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva määruse vähemolulisi sätteid, muu hulgas täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

2. Objektiivsetel kriteeriumidel tuginevad erandid liikmesriikidele ja üleminekuperioodid võetakse vajadusel vastu vastavalt artikli 10 lõikes 3 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

Artikkel 10

Komitee

1. Komisjoni abistab statistikaprogrammi komitee, mis on loodud nõukogu otsusega 89/382/EMÜ, Euratom.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

Artikkel 11

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

I LISA

Valdkond: tervises seisund ja tervist mõjutavad tegurida) *Eesmärgid*

Käesoleva valdkonna eesmärk on tervises seisundit ja seda mõjutavaid tegureid käsitleva statistika esitamine.

b) *Reguleerimisala*

Käesolev valdkond hõlmab tervises seisundit ja seda mõjutavaid tegureid käsitlevat statistikat, mis põhineb hinnangul, mis patsient oma tervisele annab, ja mis on kogutud rahvastiku-uuringutega, näiteks Euroopa terviseuuringuga (*European Health Interview Survey* – EHIS), ning muudest haldusallikatest kogutavat statistikat, näiteks haigestumuse või õnnetuste ja vigastuste kohta. Kui eelnevad prooviuuringud on osutunud edukateks, kaasatakse küsitlusuuringutesse vajaduse korral ja sobivate ajavahemike järel ka hooldusasutustes elavaid inimesi, samuti lapsi vanuses 0–14 aastat.

c) *Vaatlusperioodid, andmete esitamise sagedus ja tähtsajad*

EHISega kogutakse statistikat iga viie aasta järel; muude andmete kogumiseks, näiteks haigestumuse või õnnetuste ja vigastuste kohta, ning konkreetsete küsitlusuuringumoodulite puhul võib osutuda vajalikuks kasutada erinevat sagedust; esimese vaatlusaastaga, andmete esitamise sageduse ja tähtaegadega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

d) *Vaatlusalused teemad*

Esitav ühtlustatud ja ühtne andmekogum hõlmab järgmisi teemasid:

- tervises seisund, sealhulgas oma tervises seisundi hindamine, füüsiline ja vaimne talitlusvõime, piirangud ja vaegused,
- diagnoositud haigused,
- kaitse võimalike pandeemiade ja nakkushaiguste vastu,
- õnnetused ja vigastused, sealhulgas need, mis on seotud tarbijaohutusega ning, võimaluse korral, alkoholi ja uimastite tarbimisest tulenevate ohtudega,
- eluviisid, näiteks füüsiline aktiivsus, toitumine, suitsetamine, alkoholi ja uimastite tarbimine, ning keskkonnaalased, sotsiaalsed ja kutsealased tegurid,
- ennetuse ja raviga seotud tervishoiuteenuste ja samuti pikaajalise hoolduse kättesaadavus ja kasutamine (rahvastiku-uuring),
- demograafiline ja sotsiaal-majanduslik taustteave isikute kohta.

Iga andmeesituse ajal ei ole tingimata vaja kõikide teemade kohta andmeid esitada. Eespool loetletud teemade karakteristikute, nimelt muutujate, mõistete ja klassifikatsioonidega seotud meetmed ja karakteristikute lõiked võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Käesoleva määru raames on tervisekontrolliga terviseuuringu läbiviimine vabatahtlik. Ühe leibkonna küsitlemise keskmine pikkus ei ületa ühte tundi EHISe puhul ja 20 minutit teiste küsitlusuuringumoodulite puhul.

e) *Metaandmed*

Metaandmete (mis hõlmavad metaandmeid, mis on seotud uuringu karakteristikutega ja muude kasutatud allikatega, rahvastiku kaetusega ja teabega riigi kõikide eripärade kohta, mis on võrreldavate statistiliste andmete ja näitajate tõlgendamise ja kogumise seisukohast olulised) esitamisega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

II LISA

Valdkond: tervishoida) *Eesmärgid*

Käesoleva valdkonna eesmärk on tervishoidu käsitleva statistika esitamine.

b) *Reguleerimisala*

Käesolev valdkond hõlmab kõiki asutuste või isikute toiminguid, mille eesmärk on tervishoiu, sealhulgas pikaajalise hoolduse tagamine meditsiini-, parameditsiini- ja õenduse alaste teadmiste ja tehnoloogia rakendamise kaudu, samuti eelnevaga seotud haldus- ja juhtimistegevust.

Andmeid kogutakse peamiselt haldusallikatest.

c) *Vaatlusperioodid, andmete esitamise sagedus ja tähtsajad*

Statistika esitatakse iga-aastaselt. Esimese vaatlusaasta, andmete esitamise sageduse ja tähtaegadega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

d) *Vaatlusalused teemad*

Esitatakse ühtlustatud ja ühtne andmekogum hõlmab järgmisi teemasid:

- tervishoiuasutused,
- inimressurss tervishoius,
- tervishoiuteenuste kasutamine, individuaalsed ja kollektiivsed teenused,
- tervishoiukulud ja rahastamine.

Iga andmeesituse ajal ei ole tingimata vaja kõikide teemade kohta andmeid esitada. Andmekogum määratakse kindlaks kasutades asjakohaseid rahvusvahelisi klassifikatsioone ja võttes arvesse liikmesriikide olukorda ja tavasid.

Andmete kogumisel võetakse arvesse patsientide liikuvust, nimelt nende elukohariigist erineva riigi tervishoiuteenuste kasutamist, ning tervishoiutöötajate liikuvust, näiteks töötamist oma erialal muus riigis kui seal, kus nad said oma esimese kutsealal tegutsemise loa. Andmete kogumisel võetakse arvesse ka tervishoiuteenuste kvaliteeti.

Eespool loetletud teemade karakteristikute, nimelt muutujate, mõistete ja klassifikatsioonidega seotud meetmed ja karakteristikute lõiked võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

e) *Metaandmed*

Metaandmete (mis hõlmavad metaandmeid, mis on seotud kasutatud allikate karakteristikutega ja andmete kogumisega, rahvastiku kaetusega ja teabega riigi kõikide eripärade kohta, mis on võrreldavate statistiliste andmete ja näitajate tõlgendamise ja kogumise seisukohast olulised) esitamisega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

III LISA

Valdkond: surmapõhjuseda) *Eesmärgid*

Käesoleva valdkonna eesmärk on surmapõhjuseid käsitleva statistika esitamine.

b) *Reguleerimisala*

Käesolev valdkond hõlmab surmapõhjuse statistikat, mille andmed võetakse liikmesriikides väljaantud surmatunnistustelt, arvestades WHO soovitusetega. Kogutavad statistilised andmed käsitlevad surma algpõhjust, mis on WHO poolt määratletud kui „haigus või vigastus, millest sai alguse haigusjuhtumite jada, mis otseselt põhjustas surma; või õnnetuse või vägivalda asjaolud, mis viisid surmava vigastuseni”. Statistikat kogutakse iga liikmesriigi kõikide surmajuhtumite ja surnultsündinute kohta, registreerides eraldi residendid ja mitteresidendid. Võimalusel lisatakse välismaal surnud residentide surmapõhjuse andmed nende elukohariigi statistika hulka.

c) *Vaatlusperioodid, andmete esitamise sagedus ja tähtsajad*

Statistika esitatakse iga-aastaselt. Esimese vaatlusaastaga seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele. Andmed esitatakse hiljemalt 24 kuud pärast vaatlusaasta lõppemist. Esialgseid andmeid ja prognoose võib esitada varem. Rahvatervist käsitlevate uuringute puhul võib ette näha täiendava andmete kogumise kõikide surmapõhjuse või spetsiifiliste surmapõhjuse kohta.

d) *Vaatlusalused teemad*

Esitav ühtlustatud ja ühtne andmekogum hõlmab järgmisi teemasid:

- surnute karakteristikud,
- piirkond,
- surma asjaoludega seotud karakteristikud, sealhulgas surma algpõhjus.

Surmapõhjusi käsitlev andmekogum koostatakse WHO rahvusvahelise haiguste klassifikatsiooni alusel ja selles järgitakse Eurostati eeskirju ning ÜRO ja WHO soovitusi rahvastikustatistika koostamiseks. Surnultsündinute karakteristikuid puudutavate andmete esitamine on vabatahtlik. Andmete esitamine neonataalsete surmade (surnud kuni 28 päeva vanuselt) kohta on riigiti erinev mitme surmapõhjuse registreerimise osas.

Eespool loetletud teemade karakteristikute, nimelt muutujate, mõistete ja klassifikatsioonidega seotud meetmed ja karakteristikute lõiked võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

e) *Metaandmed*

Metaandmete (mis hõlmavad metaandmeid, mis on seotud rahvastiku kaetusega ja teabega riigi kõikide eripärade kohta, mis on võrreldavate statistiliste andmete ja näitajate tõlgendamise ja kogumise seisukohast olulised) esitamisega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

IV LISA

Valdkond: tööõnnetuseda) *Eesmärgid*

Käesoleva valdkonna eesmärk on tööõnnetusi käsitleva statistika esitamine.

b) *Reguleerimisala*

Tööõnnetus on määratletud kui „erakordne juhtum töö käigus, mis viib füüsilise või vaimse kahjustuse tekkimiseni”. Kogu tööjõu osas kogutakse andmeid surmaga lõppenud tööõnnetuste kohta ja tööõnnetuste kohta, millega kaasneb töölt puudumine kauem kui kolm päeva, kasutades konkreetsete töötajate rühmade puhul või riigi konkreetsest olukorrast lähtuvalt haldusallikaid ja neid täiendavaid muid allikaid, kui see on vajalik ja teostatav. Vabatahtlikkuse alusel võib ILOga tehtava koostöö raames koguda piiratud hulga alusandmeid tööõnnetuste kohta, millega kaasneb vähem kui neli päeva kestev puudumine, kui sellised andmed on kättesaadavad.

c) *Vaatlusperioodid, andmete esitamise sagedus ja tähtsajad*

Statistika esitatakse iga-aastaselt. Esimese vaatlusaastaga seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrollliga regulatiivmenetlusele. Andmed esitatakse hiljemalt 18 kuud pärast vaatlusaasta lõppemist.

d) *Vaatlusalused teemad*

Esitav ühtlustatud ja ühtne mikroandmete kogum hõlmab järgmisi teemasid:

- vigastatud isiku karakteristikud,
- vigastuse karakteristikud, sealhulgas vigastuse raskus (kaotatud päevad),
- ettevõtte karakteristikud, sealhulgas ettevõtte tegevusala,
- töökoha karakteristikud,
- õnnetuse karakteristikud, sealhulgas õnnetuse põhjuseid ja asjaolusid iseloomustavate sündmuste jada.

Tööõnnetusi käsitlev andmekogum koostatakse Euroopa tööõnnetuste statistika (*European Statistics on Accidents at Work – ESAW*) metoodikas sätestatud spetsifikatsioonide kohaselt, võttes arvesse liikmesriikide olukorda ja tavasid.

Vigastatud isiku rahvuse, ettevõtte suuruse ja õnnetuse ajaga seotud andmete esitamine on vabatahtlik. ESAW-metoodika III etapi subjektide, nimelt töökoha ning õnnetuse põhjuseid ja asjaolusid iseloomustavate sündmuste jada puhul esitatakse minimaalselt kolm muutujat. Liikmesriigid peaksid samuti esitama vabatahtlikkuse alusel suuremal määral andmeid vastavalt ESAWi III etapi spetsifikatsioonidele.

Eespool loetletud teemade karakteristikute, nimelt muutujate, mõistete ja klassifikatsioonidega seotud meetmed ja karakteristikute lõiked võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

e) *Metaandmed*

Metaandmete (mis hõlmavad metaandmeid, mis on seotud rahvastiku kaetusega, tööõnnetustest teatamise määraga ja vajaduse korral valimi karakteristikutega ning samuti teabega riigi kõikide eripärade kohta, mis on võrreldavate statistiliste andmete ja näitajate tõlgendamise ja kogumise seisukohast olulised) esitamisega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

V LISA

Valdkond: kutsehaigused ja muud tööga seotud terviseprobleemid ja haiguseda) *Eesmärgid*

Käesoleva valdkonna eesmärk on tuvastatud kutsehaigusjuhtumeid ja muid tööga seotud probleeme ja haigusi käsitleva statistika esitamine.

b) *Reguleerimisala*

- Kutsehaiguse esinemine on juhtum, mida sellisena määratleb kutsehaigestumise tuvastamise eest vastutav riigiasutus. Andmeid kogutakse kutsehaigusjuhtumite ja kutsehaigustest tulenenud surmajuhtumite kohta.
- Tööga seotud terviseprobleemid ja haigused on sellised terviseprobleemid ning haigused, mida võivad tekitada, raskestada või koos muude teguritega põhjustada töötingimused. Nende hulka kuuluvad füüsilised ja psühhosotsiaalsed terviseprobleemid. Tööga seotud terviseprobleemi või haigusjuhtumi puhul ei ole tingimata vaja ametiasutuse kinnitust ning need andmed kogutakse peamiselt läbiviidavate rahvastiku-uuringute, näiteks Euroopa terviseuuringu (EHIS) või muude sotsiaaluuringute kaudu.

c) *Vaatlusperioodid, andmete esitamise sagedus ja tähtsajad*

Kutsehaigusi käsitlev statistika esitatakse iga-aastaselt ja hiljemalt 15 kuud pärast vaatlusaasta lõppemist. Muude andmete esitamise sageduse ja tähtaegadega ning asjakohase vaatlusaastaga seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

d) *Vaatlusalused teemad*

Esitatakse kutsehaigusi käsitlev ühtlustatud ja ühtne andmekogum hõlmab järgmisi teemasid:

- haigestunud isiku karakteristikud, sealhulgas sugu ja vanus,
- haiguse karakteristikud, sealhulgas selle raskus,
- ettevõtte ja töökoha karakteristikud, sealhulgas tegevusala,
- haigusetekitajate või põhjustavate tegurite karakteristikud.

Kutsehaigusi käsitlev andmekogum koostatakse Euroopa kutsehaiguste statistika (*European Occupational Diseases Statistics – EODS*) meetodikas sätestatud spetsifikatsioonide kohaselt, võttes arvesse liikmesriikide olukorda ja tavasid.

Esitatakse tööga seotud terviseprobleeme käsitlev ühtlustatud ja ühtne andmekogum hõlmab järgmisi teemasid:

- terviseprobleemide käes kannatava isiku karakteristikud, sealhulgas sugu, vanus ja töösuhte liik,
- tööga seotud terviseprobleemi karakteristikud, sealhulgas raskus,
- ettevõtte ja töökoha karakteristikud, sealhulgas ettevõtte suurus ja tegevusala,
- terviseprobleemi põhjustanud või süvendanud teguri karakteristikud.

Iga andmeesituse ajal ei ole tingimata vaja kõikide teemade kohta andmeid esitada.

Eespool loetletud teemade karakteristikute, nimelt muutujate, mõistete ja klassifikatsioonidega seotud meetmed ja karakteristikute lõiked võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

e) *Metaandmed*

Metaandmete (mis hõlmavad metaandmeid, mis on seotud rahvastiku kaetusega ja teabega riigi kõikide eripärade kohta, mis on võrreldavate statistiliste andmete ja näitajate tõlgendamise ja kogumise seisukohast olulised) esitamisega seotud meetmed võetakse vastu vastavalt artikli 10 lõikes 2 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 1339/2008,**16. detsember 2008,****millega luuakse Euroopa Koolitusfond****(uuesti sõnastamine)**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 150,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Regioonide Komiteega,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu istungil Strasbourgis 8. ja 9. detsembril 1989 soovitati nõukogul komisjoni ettepaneku põhjal 1990. aasta alguses vastu võtta Kesk- ja Ida-Euroopa riikide Euroopa Koolitusfondi loomiseks vajalikud otsused. 7. mail 1990 võttis nõukogu sel eesmärgil vastu määruse (EMÜ) nr 1360/90.

(2) Nõukogu 7. mai 1990. aasta määrust (EMÜ) nr 1360/90 (millega luuakse Euroopa Koolitusfond) ⁽³⁾ on korduvalt oluliselt muudetud. Kuna määrusesse tehakse täiendavaid muudatusi, tuleks see selguse huvides uuesti sõnastada.

(3) 18. detsembril 1989 võttis nõukogu vastu määruse (EMÜ) nr 3906/89 (Ungari Vabariigile ja Poola Rahvavabariigile antava majandusabi kohta), ⁽⁴⁾ millega nähakse ette abi ka koolituslalal, et toetada majandus- ja sotsiaalreformi Ungaris ja Poolas.

(4) Nõukogu on asjakohaste õigusaktide alusel laiendanud nimetatud abi teistele Kesk- ja Ida-Euroopa riikidele.

(5) 27. juulil 1994 võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 2063/94, ⁽⁵⁾ millega muudeti määrust (EMÜ) nr 1360/90, et laiendada Euroopa Koolitusfondi tegevust riikidele, mis saavad abi 19. juuli 1993. aasta määruse (Euratom, EÜ) nr 2053/93 (abi andmise kohta uutele iseseisvunud riikidele ja Mongooliale majanduse ümberkujundamiseks ja taastamiseks) ⁽⁶⁾ (TACISE programmi) alusel.

(6) 17. juulil 1998 võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 1572/98, ⁽⁷⁾ millega muudeti määrust (EMÜ) nr 1360/90, et laiendada Euroopa Koolitusfondi tegevust Vahemere piirkonna mitteliikmesriikidele ja piirkondadele, mis saavad oma majandus- ja ühiskondliku struktuuri ümberkujundamiseks abi rahalistest ja tehnilistest meetmetest nõukogu 23. juuli 1996. aasta määruse (EÜ) nr 1488/96 (Euroopa-Vahemere partnerluse raames toimuva majandus- ja sotsiaalstruktuuride reformiga kaasnevate finants- ja tehniliste meetmete (MEDA) kohta) ⁽⁸⁾ kohaselt.

(7) 5. detsembril 2000 võttis nõukogu vastu määruse (EÜ) nr 2666/2000 (mis käsitleb Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina, Horvaatia, Jugoslaavia Liitvabariigi ning endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi abistamist) ⁽⁹⁾ ja millega muudeti määrust (EMÜ) nr 1360/90, et laiendada Euroopa Koolitusfondi tegevust määrusega (EÜ) nr 2666/2000 hõlmatud Lääne-Balkani riikidele.

(8) Välisabiprogrammid, mis on seotud Euroopa Koolitusfondi tegevusega hõlmatud riikidega, tuleb asendada uute välissuhetepoliitika vahenditega, peamiselt vahendiga, mis on loodud nõukogu 17. juuli 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1085/2006 (millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend) ⁽¹⁰⁾ ja vahendiga, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1638/2006 (millega kehtestatakse üldsätted Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi loomise kohta) ⁽¹¹⁾.

⁽¹⁾ 22. oktoobri 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi 22. mai 2008. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 18. novembri 2008. aasta ühine seisukoht (ELT C 310 E, 5.12.2008, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2008. aasta seisukoht.

⁽³⁾ EÜT L 131, 23.5.1990, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 375, 23.12.1989, lk 11.

⁽⁵⁾ EÜT L 216, 20.8.1994, lk 9.

⁽⁶⁾ EÜT L 187, 29.7.1993, lk 1.

⁽⁷⁾ EÜT L 206, 23.7.1998, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT L 189, 30.7.1996, lk 1. Määrus on tunnistatud kehtetuks määrusega (EÜ) nr 1638/2006.

⁽⁹⁾ EÜT L 306, 7.12.2000, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT L 210, 31.7.2006, lk 82.

⁽¹¹⁾ ELT L 310, 9.11.2006, lk 1.

- (9) Toetades oma välissuhete poliitika raames inimkapitali arendamist, aitab Euroopa Liit kaasa majanduse arengule nendes riikides, pakkudes vajalikke oskusi tootlikkuse ja tööhõive edendamiseks, ning toetab sotsiaalset ühtekuuluvust, edendades kodanike osalust.
- (10) Seoses nende riikide püüdlustega oma majandus- ja sotsiaalstruktuure ümber korraldada on pikaajalise stabiilsuse ja õitsengu ning eelkõige sotsiaalmajandusliku tasakaalu saavutamiseks oluline arendada inimkapitali.
- (11) Euroopa Koolitusfondil võiks ELi välissuhetepoliitika kontekstis olla oluline osa inimkapitali arendamisel, eelkõige hariduse ja koolituse osas elukestva õppe seisukohalt.
- (12) Oma osa täitmiseks peab Euroopa Koolitusfond tuginema ELi hariduse ja koolituse alal elukestva õppe seisukohalt saadud kogemustele ja oma asutustele, mis tegutsevad antud valdkonnas.
- (13) Ühenduses ja kolmandates riikides, sealhulgas Euroopa Koolitusfondi tegevusega hõlmatud riikides, on piirkondlikke ja/või siseriiklikke, avalik-õiguslikke ja/või eraõiguslikke üksusi, keda võiks kutsuda tegema koostööd tõhusa abi andmisel inimkapitali arendamise alal, eelkõige hariduses ja koolituses elukestva õppe seisukohast.
- (14) Euroopa Koolitusfondi staatus ja struktuur peaksid hõlbustama abi saavate riikide konkreetsete ja erinevate vajaduste paindlikku lahendamist ning võimaldama täita tema ülesandeid tihedas koostöös olemasolevate siseriiklike ja rahvusvaheliste organitega.
- (15) Euroopa Koolitusfond peaks olema juriidiline isik, samas peaks ta säilitama tihedad koostöösuhted komisjoniga ning pidama kinni ühenduse ja selle institutsioonide üldistest poliitilistest ja tööalastest kohustustest.
- (16) Euroopa Koolitusfondil peaks olema tihedad sidemed Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusega (Cedefop), üleeuroopalise kõrghariduse liikuvusprogrammiga (Tempus) ja muude ühenduse algatatud programmidega, mille eesmärk on koolitusfondi tegevusega hõlmatud riikidele koolitusbabi andmine.
- (17) Riikidele, kes ei ole Euroopa ühenduste liikmesriigid, kuid kes jagavad ühenduse ja liikmesriikide huvi Euroopa Koolitusfondi tegevusega hõlmatud riikidele abi andmise vastu inimkapitali arendamise valdkonnas, eelkõige hariduse ja koolituse alal elukestva õppe seisukohalt, peaks Euroopa Koolitusfond olema avatud nende ja ühenduse vahel sõlmitud lepingutes kehtestatava korra alusel.
- (18) Kõik liikmesriigid, Euroopa Parlament ja komisjon peaksid olema juhatuses esindatud, et fondi toimimist tõhusalt jälgida.
- (19) Et tagada fondi täielikku autonoomiat ja sõltumatust, tuleks sellele anda autonoomne eelarve, mille tulud tulevad eelkõige ühenduse toetustest. Ühenduse eelarvemenetlust tuleks kohaldada selles osas, mis puudutab ühenduse toetust ja muid Euroopa Liidu üldeelarvest tulevaid subsidiume. Raamatupidamisdokumentide auditit peaks teostama kontrollikoda.
- (20) Koolitusfond on ühenduse asutatud asutus nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 (mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust) ⁽¹⁾ (edaspidi „finantsmäärus”) artikli 185 lõike 1 tähenduses ning peaks sellele vastavalt võtma vastu oma finantseeskirjad.
- (21) Koolitusfondi suhtes tuleks kohaldada komisjoni 19. novembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2343/2002 (raamfinantsmääruse kohta asutustele, millele viidatakse Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust käsitleva nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 artiklis 185) ⁽²⁾ (edaspidi „raamfinantsmäärus”).
- (22) Et võidelda pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu, tuleks koolitusfondi suhtes piiranguteta kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrust (EÜ) nr 1073/1999 (Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta) ⁽³⁾.
- (23) Koolitusfondi suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrust (EÜ) nr 1049/2001 (üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele) ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 72.

⁽³⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43.

- (24) Koolitusfondis isikuandmete töötlemise suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽¹⁾.
- (25) Vastavalt 29. oktoobril 1993. aasta riigipeade ja valitsusjuhtide tasandil toimunud kohtumisel liikmesriikide valituste esindajate ühisel kokkuleppel vastu võetud otsusele Euroopa ühenduste teatavate institutsioonide ja talituste ja Europoli asukoha kohta ⁽²⁾ on fondi asukoht Itaalias Torinos.
- (26) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt abi kolmandatele riikidele inimkapitali arendamise valdkonnas, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on seda parem saavutada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (27) Käesolev määrus järgib Euroopa Liidu põhiõiguste hartas, eelkõige selle artiklis 43 tunnustatud põhiõigusi,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Eesmärk ja reguleerimisala

1. Käesolevaga asutatakse Euroopa Koolitusfond (edaspidi „fond”). Fondi eesmärk on ELi välissuhetepoliitika raames aidata kaasa inimkapitali arendamise tõhustamisele järgmistes riikides:
- a) riikides, mis on toetuskõlblikud määruse (EÜ) nr 1085/2006 ja hilisemate sellega seotud õigusaktide alusel;
- b) riikides, mis on toetuskõlblikud määruse (EÜ) nr 1638/2006 ja hilisemate sellega seotud õigusaktide alusel;
- c) muudes riikides, mis on kindlaks määratud juhatuse otsusega, mille aluseks on ettepanek, mida toetavad kaks kolmandikku juhatuse liikmetest, ja komisjoni arvamus, ning ühenduse instrument või rahvusvaheline leping, mis sisaldab inimkapitali arendamise komponenti, ning niivõrd, kui olemasolevad ressursid võimaldavad.

Punktides a, b ja c osutatud riike nimetatakse edaspidi „partnerriigid”.

2. Käesoleva määruse kohaldamisel tähendab „inimkapitali arendamine” tööd, mis aitab kaasa kõigi inimeste oskuste ja pädevuste elukestvale arengule kutseharidus- ja -koolitussüsteemide parandamise kaudu.

3. Oma eesmärgi saavutamiseks võib fond anda partnerriikidele abi, et:

- a) hõlbustada kohanemist tööstuse muudatustega, eriti kutse- ja ümberõppe abil;
- b) parandada esialgset ja täiendkurseõpet, et hõlbustada kutsealale pääsu ja naasmist tööjõuturule;
- c) hõlbustada kutseõppe kättesaadavust ning ergutada koolitajate ja koolitavate, eelkõige noorte liikuvust;
- d) stimuleerida koolitusala koostööd haridus- ja koolitusasutuste ning ettevõtjate vahel;
- e) arendada teabe ja kogemuste vahetamist liikmesriikide koolitussüsteemidele ühistes küsimustes;
- f) suurendada töötajate kohanemisvõimet, eelkõige suurema osaluse kaudu hariduses ja koolituses elukestva õppe perspektiivis;
- g) kavandada, käivitada ja ellu viia haridus- ja koolitussüsteemide reforme, et arendada tööalast konkurentsivõimet ja seost tööturuga.

Artikkel 2

Ülesanded

Artikli 1 lõikes 1 sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja tegutsedes juhatusele antud volituste piires ning järgides ühenduse tasandil kehtestatud üldjuhiseid, täidab fond järgmisi ülesandeid:

- a) pakub teavet, analüüsib poliitikat ja annab nõu inimkapitali arendamise küsimustega partnerriikides;
- b) edendab riiklike ja kohalike tööturgude teadmisi oskuste vajaduse kohta ja oskuste vajaduse analüüsi;

⁽¹⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

⁽²⁾ EÜT C 323, 30.11.1993, lk 1.

- c) toetab partnerriikides asjaomaseid huvirühmi suutlikkuse tõstmisel inimkapitali arendamise alal;
- d) aitab kaasa teabe- ja kogemustevahetusele partnerriikides inimkapitali arendamise ümberkorraldamisega seotud rahastajate vahel;
- e) toetab inimkapitali arendamise valdkonnas ühenduse abi kohaletoimetamist partnerriikidesse;
- f) levitab inimkapitali arendamise küsimustes teavet, toetab koostöövõrgustike loomist ning heade tavade ja kogemuste vahetust nii ELi ja partnerriikide vahel kui ka partnerriikide endi vahel;
- g) komisjoni palvel aitab analüüsida partnerriikidele antava koolitusabi üldist tõhusust;
- h) võtab käesoleva määruse üldraames kohustusi, mille suhtes on kokku leppinud juhatus ja komisjon.

Artikkel 3

Üldsätted

1. Fond on juriidiline isik ja tal on kõigis liikmesriikides kõige ulatuslikum õigusaktidega juriidilisele isikule omistatav õigus- ja teovõime. Eelkõige võib fond omandada ja võõrandada vallas- ja kinnisvara ning olla kohtus menetlusosaliseks. Fond on mittetulunduslik asutus.
2. Fondi asukoht on Itaalias Torinos.
3. Fond teeb komisjoni toetusel koostööd muude asjaomaste ühenduse asutustega. Eelkõige teeb fond koostööd Euroopa Kutseõppe Arenduskeskusega (Cedefop) kummagi ameti iga-aastasele tööprogrammile lisatud ühise aastase tööprogrammi raames eesmärgiga edendada mõlema ameti tegevuse vahelist koostööd ja vastastikust täiendavust.
4. Euroopa tasandi tööturu osapoolte esindajaid, kes osalevad juba aktiivselt ühenduse institutsioonide töös, ning koolituse valdkonnas tegutsevate rahvusvaheliste organisatsioonide esindajaid võib vajaduse korral kutsuda fondi töös osalema.
5. Euroopa ombudsman teostab fondi üle halduskontrolli asutamislepingu artiklis 195 sätestatud tingimuste kohaselt.

6. Fond võib sõlmida koostöölepinguid teiste ELis ja ülemaailmsel tasandil inimkapitali arendamise valdkonnas tegutsevate asjakohaste organitega. Juhatus võtab sellised lepingud vastu direktori esitatud eelnõu alusel pärast seda, kui komisjon on esitanud oma arvamuse. Nendes sisalduv töökorraldus peab olema vastavuses ühenduse õigusega.

Artikkel 4

Läbipaistvus

1. Fond tagab oma tegevuse läbipaistvuse kõrge taseme ja järgib eelkõige lõikeid 2 kuni 4.
 2. Fond avalikustab kuue kuu jooksul juhatuse nimetamisest:
 - a) fondi töökorra ja juhatuse töökorra;
 - b) fondi iga-aastase tegevusaruande.
 3. Juhatus võib lubada kohastel juhtudel huvitatud poolte esindajatel osaleda vaateajatena fondi organite koosolekutel.
 4. Fondi valduses olevate dokumentide suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 1049/2001.
- Juhatus võtab vastu kõnealuse määruse kohaldamise praktilise korra.

Artikkel 5

Konfidentsiaalsus

1. Ilma et see piiraks artikli 4 lõike 4 sätete kohaldamist, ei avalda fond kolmandatele isikutele konfidentsiaalset teavet, mida ta on saanud ja mida on põhjendatult palutud käsitleda konfidentsiaalsena.
2. Juhatuse liikmete ja direktori suhtes kehtib asutamislepingu artiklis 287 sätestatud ametisaladuse pidamise kohustus.
3. Fondi poolt selle asutamislepingu kohaselt kogutud teabe suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 45/2001.

Artikkel 6

Õiguskaitsemeetmed

Määruse (EÜ) nr 1049/2001 artikli 8 kohaselt vastu võetud fondi otsuste peale võidakse asutamislepingu artiklite 195 ja 230 alusel esitada kaebus ombudsmanile või algatada kohtuasi Euroopa Ühenduste Kohtus.

Artikkel 7

Juhatus

1. Fondil on juhatus, kuhu kuulub üks esindaja igast liikmesriigist, kolm komisjoni esindajat ja samuti kolm hääleõiguseta eksperti, kelle nimetab Euroopa Parlament.

Lisaks võivad juhatuse koosolekutel vaateajana osaleda kolm partnerriikide esindajat.

Esindajat võib asendada samal ajal ametisse nimetatud asendusesindaja.

2. Liikmesriigid ja komisjon nimetavad oma esindajad ja nende asendusliikmed juhatusse.

Partnerriikide esindajad nimetab komisjon kõnealuste riikide esitatud kandidaatide nimekirja põhjal, võttes aluseks nende kogemused ja erialased teadmised fondi töövaldkondades.

Liikmesriigid, Euroopa Parlament ja komisjon püüavad saavutada juhatuses meeste ja naiste tasakaalustatud esindatuse.

3. Esindajate ametiaeg on viis aastat. Neid võib ametisse tagasi nimetada veel üheks ametiajaks.

4. Juhatuse esimeheks on üks komisjoni esindajatest. Esimehe ametiaeg lõpeb siis, kui lõpeb tema liikmesus juhatuses.

5. Juhatus võtab vastu oma töökorra.

Artikkel 8

Hääletuskord ja esimehe ülesanded

1. Igal liikmesriigi esindajal on juhatuses üks hää. Komisjoni esindajatel on kokku üks hää.

Juhatus otsuste vastuvõtmiseks on nõutav selle hääleõigusega liikmete kahekolmandikuline häälteenamus, välja arvatud lõigetes 2 ja 3 nimetatud juhtudel.

2. Juhatus otsustab hääleõigusega liikmete ühehäälse otsusega fondi keeli reguleerivate eeskirjade üle, arvestades vajadust tagada kõikidele huvitatud pooltele juurdepääs fondi tööle ja osalemine selles.

3. Esimees kutsub juhatuse kokku vähemalt ühe korra aastas. Järgmisi koosolekuid võib kokku kutsuda juhatuse hääleõigusega liikmete lihthäälteenamuse taotlusel.

Esimees teavitab juhatust muust fondi töösse puutuvast asjakohasest ühenduse tegevusest ja sellest, mida komisjon fondilt järgmisel aastal tegevuse osas ootab.

Artikkel 9

Juhatusel volitused

Juhatusel on järgmised ülesanded ja volitused:

- a) nimetada ametisse ja vajaduse korral vabastada ametist direktor vastavalt artikli 10 lõike 5 sätetele;
- b) teostada direktori üle distsiplinaarvõimu;
- c) võtta direktori esitatud eelnõu alusel pärast komisjoni arvamuse saamist vastu fondi iga-aastane tööprogramm vastavalt artikli 12 sätetele;
- d) koostada igal aastal fondi kulude ja tulude kalkulatsioon ning edastada see komisjonile;
- e) võtta aasta eelarvemenetluse lõppedes vastu fondi ametikohade loetelu eelnõu ja lõplik eelarve vastavalt artikli 16 sätetele;
- f) võtta artiklis 13 sätestatud menetluse kohaselt vastu fondi iga-aastane tegevusaruanne ning saata see ühenduse institutsioonidele ja liikmesriikidele;
- g) võtta direktori esitatud eelnõu alusel pärast komisjoni arvamuse saamist vastu fondi töökord;
- h) võtta direktori esitatud eelnõu alusel pärast komisjoni arvamuse saamist vastu fondi suhtes kehtivad finantseeskirjad vastavalt artiklile 19;
- i) võtta vastu määruse (EÜ) nr 1049/2001 kohaldamise kord vastavalt käesoleva määruse artiklile 4.

Artikkel 10

Direktor

1. Fondi direktori nimetab juhatus viieks aastaks komisjoni esitatud ja vähemalt kolmest kandidaadist koosneva nimekirja alusel. Enne ametisse nimetamist palutakse juhatuse valitud kandidaadil esineda Euroopa Parlamendi pädeva(te) komitee(de) ees avaldusega ning vastata selle (nende) liikmete esitatud küsimustele.

Kõnealuse viieaastase perioodi lõpule eelneva üheksa kuu jooksul viib komisjon välisekspertide eelneva hindamise põhjal läbi hindamise, mille käigus eelkõige hinnatakse:

— direktori tegevust,

— fondi kohustusi ja fondile esitatavaid nõudeid eelseisvatel aastatel.

Komisjoni ettepaneku põhjal, võttes arvesse hindamisaruannet ning üksnes juhul, kui fondi kohustused ja nõuded seda nõuavad, võib juhatus pikendada direktori ametiaega ühel korral mitte rohkem kui kolmeks aastaks.

Juhatus teatab Euroopa Parlamendile oma kavatsusest direktori ametiaega pikendada. Kuu aja jooksul enne oma ametiaja pikendamist võidakse direktoril paluda esineda Euroopa Parlamendi pädeva(te) komitee(de) ees avaldusega ning vastata selle (nende) liikmete esitatud küsimustele.

Kui ametiaega ei pikendata, jääb direktor ametisse kuni oma ametijärglase ametissenimetamiseni.

2. Direktor nimetatakse ametisse tema teenete, haldus- ja juhtimisoskuste ning fondi töövaldkonnas omandatud kogemuste ja erialateadmiste põhjal.

3. Direktor on fondi seaduslik esindaja.

4. Direktoril on järgmised ülesanded ja volitused:

a) valmistada komisjoni kehtestatud üldjuhiste põhjal ette iga-aastase tööprogrammi eelnõu, fondi kulude ja tulude kalkultatsiooni eelnõu, fondi ja juhatuse töökorra eelnõu, finantseeskirjade eelnõu ning juhatuse ja kõigi juhatuse kokukutsutud ajutiste töögruppide töö;

b) osaleda juhatuse koosolekutel ilma hääleõiguseta;

c) viia ellu juhatuse otsused;

d) viia ellu fondi iga-aastane tööprogramm ning vastata komisjoni abipalvetele;

e) täita eelarvevahendite käsutaja ülesandeid vastavalt raamfinantsmääruse artiklitele 33 kuni 42;

f) täita fondi eelarve;

g) töötada välja tõhus järelevalvesüsteem, mis võimaldab läbi viia artiklis 24 osutatud korrapäraseid hindamisi, ning valmistada selle põhjal ette iga-aastase tegevusaruande projekt;

h) esitada iga-aastane tegevusaruanne Euroopa Parlamendile;

i) tegelda kõigi personali puudutavate küsimustega ning eelkõige kasutada artiklis 21 sätestatud volitusi;

j) määrata kindlaks fondi organisatsiooniline struktuur ja esitada see juhatusele heakskiitmiseks;

k) esindada fondi Euroopa Parlamendi ja nõukogu ees vastavalt artiklile 18.

5. Direktor annab oma tegevusest aru juhatusele, kes võib direktori enne tema ametiaja lõppu komisjoni ettepaneku põhjal ametist vabastada.

Artikkel 11

Avalik huvi ja sõltumatus

Juhatus liikmed ja direktor juhivad oma tegevuses avalikest huvidest ning on sõltumatud igasugustest välismõjudest. Selleks esitavad nad igal aastal kirjalikult kohustuste deklaratsiooni ja huvide deklaratsiooni.

Artikkel 12

Iga-aastane tööprogramm

1. Iga-aastane tööprogramm on vastavuses käesoleva määruse artiklites 1 ja 2 määratletud fondi eesmärgi, reguleerimisala ja ülesannetega.

2. Iga-aastase tööprogrammi eelnõu koostatakse nelja-aastase mitmeaastase tööprogrammi raames koostöös komisjoni talitustega ning võttes arvesse nii asjaomaste riikide ja piirkondade suhtes kindlaks määratud välispoliitilisi prioriteete ja ühenduse piires hariduses ja koolituses saadud kogemusi.

3. Iga-aastase tööprogrammi projektidele ja toimingutele lisatakse vajalike kulude kalkultatsioon ja personali- ja eelarvevahendite jaotus.

4. Direktor esitab iga-aastase tööprogrammi eelnõu juhatusele pärast seda, kui komisjon on esitanud selle kohta oma arvamuse.

5. Juhatus võtab iga-aastase tööprogrammi eelnõu vastu hiljemalt eelneva aasta 30. novembriks. Iga-aastase tööprogrammi lõplik vastuvõtmine toimub iga asjakohase eelarveaasta alguses.

6. Vajaduse korral võib iga-aastast tööprogrammi aasta jook-sul sama menetluse alusel korrigeerida, et tagada ühenduse poliitika suurem tõhusus.

Artikkel 13

Iga-aastane tegevusaruanne

1. Direktor annab juhatusale oma ülesannete täitmisest aru iga-aastase tegevusaruande vormis.
2. Iga-aastase tegevusaruanne sisaldab finants- ja juhtimisinformatsiooni, milles võrreldakse tegevuse tulemusi iga-aastase tööprogrammiga ning seatud eesmärkidega ja esitatakse tegevusega seotud riskid ning kirjeldatakse fondi käsutusse antud vahendite kasutamist ja sisekontrollisüsteemi toimimist.
3. Juhatus koostab eelmise finantsaasta kohta iga-aastase tegevusaruande projekti esialgse analüüsi ja annab selle kohta esialgse hinnangu.
4. Juhatus võtab iga-aastase tegevusaruande vastu ja edastab selle koos oma analüüsi ja hinnanguga hiljemalt 15. juuniks Euroopa Parlamendi, nõukogu, komisjoni, kontrollikoja ja Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee pädevatele üksustele. Aruanne edastatakse samuti liikmesriikidele ning teadmiseks partnerriikidele.
5. Direktor esitab iga-aastase tegevusaruande Euroopa Parlamendi asjakohastele komiteedele ning nõukogu ettevalmistusorganitele.

Artikkel 14

Seosed ühenduse muu tegevusega

Komisjon tagab koostöös juhatuselga fondi ja muude ühenduse tasandi toimingute kokkusobivuse ja täiendavuse nii ühenduses kui partnerriikides abi andes.

Artikkel 15

Eelarve

1. Iga eelarveaasta kohta valmistatakse ette fondi tulude ja kulude kalkulatsioon ja see esitatakse fondi eelarves, kuhu kuulub ametikohtade loetelu. Iga eelarveaasta vastab kalendriaastale.
2. Fondi eelarve tulud ja kulud peavad olema tasakaalus.
3. Fondi tulud koosnevad Euroopa Liidu üldeelarve osaks olevast toetusest, osutatud teenuste eest saadud tasudest ja muudest allikatest pärit summadest, ilma et see piiraks muud liiki sissetulekute saamise võimalust.

4. Eelarve sisaldab ka üksikasju partnerriikides endis kasutusel olevate vahendite kohta, mis on seotud fondilt rahalist abi saavate projektidega.

Artikkel 16

Eelarve koostamise kord

1. Juhatus esitab igal aastal direktori koostatud eelnõu alusel fondi tulude ja kulude kalkulatsiooni järgmiseks eelarveaastaks. Kõnealuse kalkulatsiooni, mis sisaldab ametikohtade loetelu kava, edastab juhatus komisjonile hiljemalt 31. märtsiks.
 2. Komisjon kontrollib kalkulatsiooni, võttes arvesse välistegevuseks ettenähtud kavandatavaid kogusummasid, ning kannab Euroopa Liidu üldeelarve esialgsesse projekti vahendid, mida ta peab ametikohtade loetelu põhjal vajalikuks, ja Euroopa Liidu üldeelarvest makstava toetuse suuruse.
 3. Komisjon edastab kalkulatsiooni Euroopa Parlamendile ja nõukogule (edaspidi koos „eelarvepädevad institutsioonid“) koos Euroopa Liidu üldeelarve esialgse projektiga.
 4. Eelarvepädevad institutsioonid kinnitavad fondi subsiidiumiks mõeldud assigneeringud.
- Eelarvepädevad institutsioonid võtavad vastu fondi ametikohtade loetelu.
5. Juhatus võtab vastu fondi eelarve. See muutub lõplikuks pärast Euroopa Liidu üldeelarve lõplikku vastuvõtmist. Vajaduse korral tehakse selles vastavaid kohandusi.

6. Juhatus teatab eelarvepädevatele institutsioonidele võimalikult vara oma kavatsusest viia ellu projekte, millel võivad olla olulised rahalised tagajärjed fondi eelarve rahastamisele, eriti projektide puhul, mis seonduvad kinnisvaraga, nagu hoonete üürimine või ostmine. Juhatus teatab nendest komisjonile.

Kui emb-kumb eelarvepädevatest institutsioonidest on teatanud oma kavatsusest esitada arvamus, edastab ta selle juhatusale kuue nädala jooksul pärast projektist teatamist.

Artikkel 17

Eelarve täitmine ja kontroll

1. Hiljemalt igale eelarveaastale järgneva aasta 1. märtsiks edastab fondi peaarvepidaja komisjoni peaarvepidajale esialgse raamatupidamisaruande koos kõnealuse eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruandega. Komisjoni peaarvepidaja konsolideerib institutsioonide ja detsentraliseeritud asutuste esialgsed raamatupidamisaruanded kooskõlas finantsmääruse artikliga 128.

2. Hiljemalt igale eelarveaastale järgneva aasta 31. märtsiks edastab komisjoni peaarvepidaja fondi esialgse raamatupidamisaruande koos kõnealuse eelarveaasta eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruandega kontrollikoja. Eelarvehalduse ja finantsjuhtimise aruanne kõnealuse eelarveaasta kohta edastatakse ka Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

3. Direktor vastutab fondi eelarve täitmise eest.

4. Kui kontrollikojalt on saadud vastavalt finantsmääruse artiklile 129 esitatud märkused fondi esialgse raamatupidamisaruande kohta, koostab direktor omal vastutusel fondi lõpliku raamatupidamisaruande ning edastab selle juhatusale arvamuse saamiseks.

5. Juhatus esitab fondi lõpliku raamatupidamisaruande kohta arvamuse.

6. Hiljemalt igale eelarveaastale järgneva aasta 1. juuliks edastab direktor kõnealuse lõpliku raamatupidamisaruande koos juhatuse arvamusega Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja kontrollikoja.

7. Lõplik raamatupidamisaruanne avaldatakse.

8. Direktor saadab hiljemalt igale eelarveaastale järgneva aasta 30. septembriks kontrollikoja selle märkuste kohta vastuse. Ta saadab kõnealuse vastuse ka juhatusale.

9. Euroopa Parlamendi taotluse korral esitab direktor talle kogu teabe, mida on vaja, et kõnealuse eelarveaasta eelarve täitmise aruande kinnitamismenetlust finantsmääruse artikli 146 lõike 3 kohaselt tõrgeteta rakendada.

10. Kvalifitseeritud hääleteenamusega otsustava nõukogu soovitusel põhjal annab Euroopa Parlament enne 30. aprilli aastal $n + 2$ kinnituse direktori tegevusele aasta n eelarve täitmisel.

11. Direktor võtab kõik vajalikud meetmed, mida nõuavad kinnitamisotsusele lisatud märkused.

Artikkel 18

Euroopa Parlament ja nõukogu

Ilma et see piiraks artiklis 17 osutatud kontrolli ning eelkõige eelarvemenetlust ja eelarve täitmise kinnitamist, võivad Euroopa Parlament või nõukogu igal hetkel taotleda direktori ärakuulamist mõnes fondi tegevusega seotud küsimuses.

Artikkel 19

Finantseeskirjad

1. Juhatus võtab vastu fondi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad pärast nõupidamist komisjoniga. Need ei või lahkne da raamfinantsmäärusest, välja arvatud juhul, kui fondi tegevus seda konkreetselt nõuab ja komisjon on andnud eelneva nõusoleku.

2. Vastavalt finantsmääruse artikli 133 lõikele 1 kohaldab fond komisjoni arvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirju, et fondi raamatupidamisaruandeid oleks võimalik ühendada komisjoni omadega.

3. Määrust (EÜ) nr 1073/1999 kohaldatakse fondi suhtes tervikuna.

4. Fond järgib 25. mai 1999. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Ühenduste Komisjoni vahel, mis käsitleb Euroopa Petustevastase Ameti (OLAF) sisejuurdlust⁽¹⁾. Juhatus võtab vastu vajalikud meetmed, et hõlbustada selliste sisejuurdluste läbiviimist OLAFi poolt.

Artikkel 20

Privileegid ja immuniteedid

Fondi suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokoll.

Artikkel 21

Personaleeskirjad

1. Fondi töötajate kohta kehtivad eeskirjad ja õigusaktid, mida kohaldatakse Euroopa ühenduste ametnike ja teiste teenistujate suhtes.

2. Fond kasutab oma töötajate suhtes ametisse nimetavale asutusele või ametiisikule antud volitusi.

3. Juhatus võtab kokkuleppel komisjoniga vastu vajalikud rakenduseeskirjad Euroopa Ühenduste ametnike personaleeskirjade artiklis 110 ja Euroopa Ühenduste muude teenistujate teenistustingimuste artiklis 127 sätestatud korra kohaselt.

4. Juhatus võib võtta vastu sätted, mille kohaselt võetakse fondi juurde tööle liikmesriikidest või partnerriikidest lähetatud rahvuslikud ekspedid.

⁽¹⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 15.

Artikkel 22**Vastutus**

1. Fondi lepingulist vastutust reguleerib vastava lepingu suhtes kohaldatav õigus.
 2. Lepinguvälise vastutuse korral hüvitab fond kõik kahjud, mida fond või selle teenistujad on oma kohustuste täitmisel põhjustanud, vastavalt liikmesriikide seaduste üldpõhimõtetele.
- Kõikide selliste kahjude hüvitamisega seotud vaidluste lahendamise kuulub Euroopa Ühenduste Kohtu jurisdiktsiooni alla.
3. Teenistujate vastutust fondi ees reguleerivad fondi töötajate suhtes kohaldatavad asjaomased sätted.

Artikkel 23**Kolmandate riikide osalemine**

1. Riikidele, kes ei ole ühenduse liikmesriigid, kuid kes jagavad ühenduse ja liikmesriikide huvi artikli 1 lõikes 1 osutatud partnerriikidele inimkapitali arendamise alase abi andmise vastu, on fond avatud lepingute kaudu, mis on nende ja ühenduse vahel sõlmitud, järgides asutamislepingu artiklis 300 sätestatud korda.
- Lepingutes tuleb muu hulgas täpsustada nende riikide fondi töös osalemise iseloom ja ulatus ning vastavad üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas rahalist toetust ja personali käsitlevad sätted. Sellised eeskirjad ei tohi ette näha kolmandate riikide esindatust juhatuses koos hääleõigusega ega sisaldada sätteid, mis ei ole vastavuses käesoleva määruse artiklis 21 osutatud personalieeskirjadega.
2. Juhatus võib vajadusel otsustada kolmandate riikide osalemise ajutistes töörühmades ilma lõikes 1 osutatud lepingut sõlmimata.

Artikkel 24**Hindamine**

1. Raamfinantsmääruse artikli 25 lõike 4 kohaselt teeb fond korrapäraselt oma tegevuse eel- ja järelhindamisi, kui selle tegevusega kaasnevad märkimisväärsed kulud. Nende hindamiste tulemused edastatakse juhatusale.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Strasbourg, 16. detsember 2008.

Euroopa Parlamendi nimel
president
H.-G. PÖTTERING

2. Komisjon annab iga nelja aasta tagant juhatuslega konsulteerimise järel hinnangu käesoleva määruse rakendamisele, fondi saavutatud tulemustele ja tema töömeetoditele, arvestades käesolevas määruses sätestatud eesmärgi, volitusi ja ülesandeid. Hindamine viiakse läbi välisekspertide poolt. Komisjon esitab hindamise tulemused Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele.

3. Fond võtab kõik asjakohased meetmed, et lahendada hindamise käigus avastatud probleemid.

Artikkel 25**Läbivaatamine**

Pärast hindamist esitab komisjon vajaduse korral käesoleva määruse läbivaatamise ettepaneku. Kui komisjon leiab, et fondi olemasolu ei ole enam fondile seatud eesmärkide seisukohast õigustatud, võib ta teha ettepaneku käesolev määrus kehtetuks tunnistada.

Artikkel 26**Kehtetuks tunnistamine**

Määrused (EMÜ) nr 1360/90, (EÜ) nr 2063/94, (EÜ) nr 1572/98, (EÜ) nr 1648/2003 ning määruse (EÜ) nr 2666/2000 artikkel 16, nagu need on loetletud käesoleva määruse I lisas, tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid kehtetuks tunnistatud määrustele käsitatakse viidetena käesolevale määrusele ning neid loetakse vastavalt II lisas esitatud vastavustabelile.

Artikkel 27**Jõustumine**

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Nõukogu nimel
eesistuja
B. LE MAIRE

*I LISA***Kehtetuks tunnistatud määrused ja nende hilisemad muudatused**

Nõukogu määrus (EMÜ) nr 1360/90	(EÜT L 131, 23.5.1990, lk 1)
Nõukogu määrus (EÜ) nr 2063/94	(EÜT L 216, 20.8.1994, lk 9)
Nõukogu määrus (EÜ) nr 1572/98	(EÜT L 206, 23.7.1998, lk 1)
Nõukogu määruse (EÜ) nr 2666/2000 artikkel 16	(EÜT L 306, 7.12.2000, lk 1)
Nõukogu määrus (EÜ) nr 1648/2003	(ELT L 245, 29.9.2003, lk 22)

II LISA

VASTAVUSTABEL

Määrus (EMÜ) nr 1360/90	Käesolev määrus
Artikli 1 esimene lõik	Artikli 1 lõike 1 sissejuhatav osa
Artikli 1 esimene kuni neljas taane	—
Artikli 1 teine lause	—
—	Artikli 1 lõike 1 punktid a kuni c
—	Artikli 1 lõike 1 teine lõik
—	Artikli 1 lõiked 2 ja 3
Artikkel 2	—
Artikli 3 esimene lõik	Artikli 2 esimene lõik
Artikli 3 punktid a kuni g	—
—	Artikli 2 punktid a kuni f
Artikli 3 punkt h	Artikli 2 punkt g
Artikli 4 lõige 1	Artikli 3 lõige 1
—	Artikli 3 lõige 2
Artikli 4 lõike 3 esimene lause	Artikli 3 lõike 3 esimene lause
—	Artikli 3 lõike 3 teine lause
Artikli 4 lõige 2	—
—	Artikli 3 lõiked 4 ja 5
—	Artikli 4 lõiked 1 kuni 3
Artikli 4a lõige 1	Artikli 4 lõike 4 esimene lõik
Artikli 4a lõige 2	Artikli 4 lõike 4 teine lõik
—	Artikkel 5
Artikli 4a lõige 3	Artikkel 6
Artikli 5 lõige 1	Artikli 7 lõige 1
Artikli 5 lõige 2	Artikli 7 lõike 2 esimene ja teine lõik
—	Artikli 7 lõike 2 kolmas ja neljas lõik
Artikli 5 lõige 3	Artikli 7 lõige 3
Artikli 5 lõike 4 esimene lõik	Artikli 7 lõike 4 esimene lause
—	Artikli 7 lõike 4 teine lause
Artikli 5 lõike 4 teine lõik	Artikli 7 lõige 5
Artikli 5 lõike 4 kolmas ja neljas lõik	Artikli 8 lõike 1 esimene lõik
—	Artikli 8 lõike 1 teine lõik
Artikli 5 lõike 4 viimane lõik	Artikli 8 lõike 1 viimane lõik
Artikli 5 lõiked 5 ja 6	Artikli 8 lõiked 2 ja 3
Artikli 5 lõiked 7 kuni 10	—
—	Artikkel 9
Artikkel 6	—
Artikli 7 lõike 1 esimene lause	Artikli 10 lõike 1 esimene lause
Artikli 7 lõike 1 teine lause	—
—	Artikli 10 lõike 1 teine lause ning teine kuni neljas lõik
—	Artikli 10 lõige 2

Määrus (EMÜ) nr 1360/90	Käesolev määrus
Artikli 7 lõige 2	Artikli 10 lõike 5 esimene lause
Artikli 7 lõige 3	Artikli 10 lõige 3
—	Artikli 10 lõike 4 punktid a kuni k
—	Artikkel 11
—	Artikkel 12
—	Artikkel 13
Artikkel 8	Artikkel 14
Artikkel 9	Artikkel 15
Artikli 10 lõige 1	Artikli 16 lõige 1
—	Artikli 16 lõige 2
Artikli 10 lõige 2	Artikli 16 lõige 3
Artikli 10 lõige 3	—
Artikli 10 lõiked 4 kuni 6	Artikli 16 lõiked 4 kuni 6
Artikli 11 lõige 1	Artikli 17 lõige 3
Artikli 11 lõiked 2 ja 3	Artikli 17 lõiked 1 ja 2
Artikli 11 lõiked 4 kuni 10	Artikli 17 lõiked 4 kuni 10
—	Artikli 17 lõige 11
—	Artikkel 18
Artikkel 12	Artikli 19 lõige 1
—	Artikli 19 lõiked 2 kuni 4
Artikkel 13	Artikkel 20
Artikkel 14	Artikli 21 lõige 1
—	Artikli 21 lõiked 2 kuni 4
Artikkel 15	Artikkel 22
Artikli 16 lõige 1	Artikli 23 lõike 1 esimene lõik ja teise lõigu esimene lause
—	Artikli 23 lõike 1 teise lõigu viimane lause
Artikli 16 lõige 2	Artikli 23 lõige 2
—	Artikli 24 lõige 1
Artikkel 17	Artikli 24 lõige 2
—	Artikli 24 lõige 3
Artikkel 18	—
—	Artikkel 25
—	Artikkel 26
Artikkel 19	Artikkel 27
—	Lisa

MÄRKUS LUGEJALE

Institutsioonid on otsustanud edaspidi oma tekstides mitte märkida viidatud õigusaktide viimaseid muudatusi.

Kui ei ole teisiti märgitud, mõistetakse siin avaldatud tekstides viidatud õigusaktide all neid akte koos kõigi muudatustega.